

Κόνιτσα

197. Νοέμβριος - Δεκέμβριος 2017

Κόνιτσα

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 197 Νοέμβρης - Δεκέμβρης 2017 • Euro 3

197. Νοέμβρης - Δεκέμβρης 2017

Φωτ. εξωφ. Π.Σ.Τ.
(Η Πλατεία Κόνιτσας)

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

«Σύλλογος Φίλων Περιοδικού
ΚΟΝΙΤΣΑ»

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
και Υπεύθυνος κατά Νόμο:

Σωτήρης Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. - fax. 26550 22212

Κιν. 6979138737

periodiko-konitsa@hotmail.com

Συντάσσεται από Επιτροπή:

Ανδρέου Ηλίας
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού 15 Ευρώ,
Εξωτερικού 30 Ευρώ ή 40 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές
στον υπεύθυνο **Σ. Τουφίδη**
ή
Τρ. Πειραιώς: 6302-010076-607

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

Σελ.

Απλά και ειλικρινά, **Σ.Ε.**

Η Κόνιτσα και η Ιστορία της το 1913, **Χ. Γκούτου**

Ενημέρωση Γ. Μάρραιη

Δελτίο Τύπου Δήμου

Το Μοναστήρι Στομίου, **Α. Ευθυμίου**

Τριάκοντα ημερών αιχμαλωσία, **Ν. Βεκιάρη**

Λουσιώτ'κο = Νερό = Ντηβόλ'κο, **Θ. Ζιώγα**

Η Κόνιτσα και ο περίγυρός της, **Στ. Παρασκευόπουλος**

Πυρσογιαννίτες μαστόροι παίζουν θέατρο

Στις ρίζες, (Διήγημα), **Β. Μάργαρη**

Βιβλιοκρισία, **Λευτέρη Τζόκα**

Εθν. Αντίσταση, **Β. Παπαγεωργίου**

Χιονίζει στους παιδικούς σου χειμώνες, **Τ. Κανάτση**

Αθλητές ζωής, (ποίηση), **Β. Τσάγκα**

Κραυγή της Φύσης, **Γ. Μαυρογιάννη**

Η Κιβωτός του Κόσμου, **Γ. Καλλιντέρη**

Ο θεσμός του γάμου, **Χρ. Ζάνη**

Η Παραμυθού, **Καλ. Νάτση**

Η λιποθυμία μου, **Σωκ. Οικονόμου**

Εύθυμα & σοβαρά, **Μαρ. Σπηλιόπουλου**

28η Οκτωβρίου στο Πεκλάρι, **Κ. Κίτσιου**

Τοπωνύμια του Αρμάτοβου, **Χρ. Γιαννάκου**

Το Πληκάτι & ο Γράμμος, **Αντ. Ζιώγα**

Επιστολές

Σχόλια - Ειδήσεις - Κοινωνικά

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Θ Ε Ο Δ Ω Ρ Ι Δ Η

Γαριβάλδη 10,
45221 Ιωάννινα
τηλ. 26510 77358
e_theodo@otenet.gr

Απλά και ειλικρινά

Με το παρόν 197ο τεύχος, το περιοδικό μας συμπληρώνει 33 χρόνια έκδοσης. Όλα αυτά τα χρόνια στήριγμά του είναι από τη μια μεριά οι αξιόλογοι συνεργάτες μας και από την άλλη οι φίλοι συνδρομητές με την οικονομική βοήθειά τους.

Δύσκολη η προσπάθεια για επαρχιακό περιοδικό χωρίς επιχορήγηση από Δήμο, Κράτος ή άλλο φορέα, αλλά αντέξαμε, στέλνοτάς το στα πέρατα της Οικουμένης. Έγινε ο συνδυαστικός κρίκος που ενώνει τους απαρταχού συμπατριώτες μας με την πατρίδα.

Μέχρι τώρα είχαμε μια ισορροπία στα οικονομικά και αυτή τη στιγμή φτάνουν ίσα ίσα για το τύπωμα του παρόντος τεύχους.

Πολλοί φίλοι συνδρομητές, παρά τις επαπειλημένες ειδοποιήσεις, αμελούν ή καθυστερούν τις συνδρομές τους. Κάνουμε έκκληση να μας τις στείλουν μαζί με τη συνδρομή του νέου χρόνου, αν θέλουν να συνεχίσει το περιοδικό να εκδίδεται.

Διαφορετικά θα αναγκαστούμε να το βγάζουμε κάθε τριμηνία ή και να το σταματήσουμε, δυστυχώς...

Η συνέχεια επαφίεται στον πατριωτισμό των φίλων του.

Με την ελπίδα για καταρόηση και ανταπόκριση στην έκκλησή μας.

Ευχόμαστε σε όλους υγεία και προκοπή το νέο έτος 2018.

Η Συντακτική Επιτροπή

Κόνιτσα

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 197 Νοέμβρης - Δεκέμβρης 2017 • Euro 3

197. Νοέμβρης - Δεκέμβρης 2017

Φωτ. εξωφ. Π.Σ.Τ.
(Η Πλατεία Κόνιτσας)

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

«Σύλλογος Φίλων Περιοδικού
ΚΟΝΙΤΣΑ»

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

και Υπεύθυνος κατά Νόμο:

Σωτήρης Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. - fax. 26550 22212

Κιν. 6979138737

periodiko-konitsa@hotmail.com

Συντάσσεται από Επιτροπή:

Ανδρέου Ηλίας

Τουφίδης Σωτήρης

Τσιάγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού 15 Ευρώ,

Εξωτερικού 30 Ευρώ ή 40 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές

στον υπεύθυνο **Σ. Τουφίδη**

ή

Τρ. Πειραιώς: 6302-010076-607

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

Σελ.

Απλά και ειλικρινά, **Σ.Ε.**

Η Κόνιτσα και η Ιστορία της το 1913, **Χ. Γκούτου**

Ενημέρωση Γ. Μάρραιη

Δελτίο Τύπου Δήμου

Το Μοναστήρι Στομίου, **Α. Ευθυμίου**

Τριάκοντα ημερών αιχμαλωσία, **Ν. Βεκιάρη**

Λουσιώτ'κο = Νερό = Ντηβόλ'κο, **Θ. Ζιώγα**

Η Κόνιτσα και ο περίγυρός της, **Στ. Παρασκευόπουλος**

Πυρσογιαννίτες μαστόροι παίζουν θέατρο

Στις ρίζες, (Διήγημα), **Β. Μάργαρη**

Βιβλιοκρισία, **Λευτέρη Τζόκα**

Εθν. Αντίσταση, **Β. Παπαγεωργίου**

Χιονίζει στους παιδικούς σου χειμώνες, **Τ. Κανάτση**

Αθλητές ζωής, (ποίημα), **Β. Τσάγκα**

Κραυγή της Φύσης, **Γ. Μαυρογιάννη**

Η Κιβωτός του Κόσμου, **Γ. Καλλιντέρη**

Ο θεσμός του γάμου, **Χρ. Ζάνη**

Η Παραμυθού, **Καλ. Νάτση**

Η λιποθυμία μου, **Σωκ. Οικονόμου**

Εύθυμα & σοβαρά, **Μαρ. Σπηλιόπουλου**

28η Οκτωβρίου στο Πεκλάρι, **Κ. Κίτσιου**

Τοπωνύμια του Αρμάτοβου, **Χρ. Γιαννάκου**

Το Πληκάτι & ο Γράμμος, **Αντ. Ζιώγα**

Επιστολές

Σχόλια - Ειδήσεις - Κοινωνικά

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Θ Ε Ο Δ Ω Ρ Ι Δ Η

Γαριβάλδη 10,
45221 Ιωάννινα
τηλ. 26510 77358
e_theodo@otenet.gr

Απλά και ειλικρινά

Με το παρόν 197ο τεύχος, το περιοδικό μας συμπληρώνει 33 χρόνια έκδοσης. Όλα αυτά τα χρόνια στήριγμά του είναι από τη μια μεριά οι αξιόλογοι συνεργάτες μας και από την άλλη οι φίλοι συνδρομητές με την οικονομική βοήθειά τους.

Δύσκολη η προσπάθεια για επαρχιακό περιοδικό χωρίς επιχορήγηση από Δήμο, Κράτος ή άλλο φορέα, αλλά αντέξαμε, στέλνοντάς το στα πέρατα της Οικουμένης. Έγινε ο συνδυαστικός κρίκος που ενώνει τους απαιταχού συμπατριώτες μας με την πατρίδα.

Μέχρι τώρα είχαμε μια ισορροπία στα οικονομικά και αυτή τη στιγμή φτάνουν ίσα ίσα για το τύπωμα του παρόντος τεύχους.

Πολλοί φίλοι συνδρομητές, παρά τις επαπειλημένες ειδοποιήσεις, αμελούν ή καθυστερούν τις συνδρομές τους. Κάνουμε έκκληση να μας τις στείλουν μαζί με τη συνδρομή του νέου χρόνου, αν θέλουν να συνεχίσει το περιοδικό να εκδίδεται.

Διαφορετικά θα αναγκαστούμε να το βγάζουμε κάθε τριμηνία ή και να το σταματήσουμε, δυστυχώς...

Η συνέχεια επαφίεται στον πατριωτισμό των φίλων του.

Με την ελπίδα για καταρόηση και ανταπόκριση στην έκκλησή μας.

Ευχόμαστε σε όλους υγεία και προκοπή το νέο έτος 2018.

Η Συντακτική Επιτροπή

ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Εκδηλώσεις Χριστουγέννων - Πρωτοχρονιάς

Σάββατο 2 Δεκεμβρίου 2017

19:00 Συναυλία των Φιλαρμονικών Καλαμαριάς, Δοξάτου, Δράμας, Κόνιτσας «Ελευθέριος Χ. Παγγές» στο κλειστό Γυμναστήριο του Δήμου.

Κυριακή 3 Δεκεμβρίου 2017

12:00 Χριστουγεννιάτικες Μελωδίες από τις Φιλαρμονικές στην Κεντρική Πλατεία Κόνιτσας.

Τετάρτη 6 Δεκεμβρίου 2017

18:30 Ανάβουμε το Χριστουγεννιάτικο Δέντρο.

Κάλαντα με την Φιλαρμονική και την παιδική χορωδία του Δήμου στην Κεντρική Πλατεία Κόνιτσας.

Παρασκευή 8 - Σάββατο 9 Δεκεμβρίου 2017

Χριστουγεννιάτικο Βazaar από τον Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων 2ου Δημοτικού Σχολείου στον προθάλαμο του Δημαρχείου.

Παρασκευή 22 Δεκεμβρίου 2017

11:00 Κατασκευές από τα παιδιά του ΚΔΑΠ στην Κεντρική Πλατεία της Κόνιτσας.

Σάββατο 23 Δεκεμβρίου 2017

19:00 Χριστουγεννιάτικη Παράσταση «Για τα παιδιά του Κόσμου» Συνδιοργάνωση Δήμου Κόνιτσας με το Πολιτιστικό Εργαστήρι της Αθλητικής Ένωσης Κόνιτσας στην Αίθουσα Τελετών του Δημαρχείου.

Σάββατο 30 Δεκεμβρίου 2017

17:00 «Η Χριστουγεννιάτικη γιορτή της Κιβωτού του Κόσμου Ηπείρου», στην Αίθουσα Τελετών του Δημαρχείου.

Κυριακή 31 Δεκεμβρίου - Κεντρική Πλατεία Κόνιτσας 2017

12:00 Ο Άγιος Βασίλης θα μοιράσει τα δώρα του στα παιδιά. Θα ακολουθήσει Πρωτοχρονιάτικο Γλέντι, με τον Χορευτικό Όμιλο Κόνιτσας.

ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΔΥΣΜΕΝΩΝ ΚΑΙΡΙΚΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ Η ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΘΑ ΓΙΝΕΙ ΣΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΛΕΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΕΙΟΥ.

Δευτέρα 1 Ιανουαρίου 2018

Επίσημος Εορτασμός Πρωτοχρονιάς (Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου). Επίσκεψη του Δημάρχου και Δημοτικών Συμβούλων σε φορείς της πόλεως.

(583 Μ/ΤΠ, Ι.Μ.Π.Κ. «Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ», Κέντρο Προστασίας του Παιδιού-Δομή προσφύγων, Εταιρεία Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης «Νόστος», Α/Τ Κόνιτσας, Π.Υ. Κόνιτσας, Κ. Υγείας, Παράρτημα «Κιβωτός του Κόσμου»).

Σάββατο 6 Ιανουαρίου 2018

Επίσημος Αγιασμός Υδάτων (Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Κόνιτσας).

Η ΚΟΝΙΤΣΑ ΚΑΙ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΟ 1913

Επιμέλεια: Χ.Γ. Γκούτος

Τὸ παρακάτω κείμενο γράφτηκε ἀπὸ τὸν Ἡλία Βουτιερίδη, δημοσιογράφου καὶ λόγιου, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀπελευθέρωσης τῆς Κόνιτσας ἀπὸ τοὺς Τούρκους.

Δημοσιεύθηκε στὴν ἀθηναϊκὴ ἐφημερίδα «Πατρίς», φ. τῆς 16ης, τῆς 19ης καὶ τῆς 21ης Μαρτίου τοῦ 1913, ὑπὸ τὸν τίτλο «Ἡ Κόνιτσα, ἡ θαυμασία καὶ ἐλληνικωτάτη χώρα». Γραμμένο μὲ μεστὸ ἀφηγηματικὸ λόγο, διασώζει ἓνα πλῆθος πληροφοριῶν γιὰ τὸ τότε παρὸν τῆς Κόνιτσας καὶ τὸ τότε παρελθόν της, πληροφοριῶν ποὺ μᾶλλον ἀντλήθηκαν ἀπὸ γραπτὰ κάποιων ἄλλων. Πρὸς διευκόλυνση τῆς ἀνάγνωσής του ἐδῶ, ἐπειδὴ εἶναι ἐκτενές, τὸ διαίρεσα σὲ ἐνάριθμες θεματικὲς ἐνότητες (παραλείποντας ἔξι ἀνεπιτυχεῖς ὑποτίτλους τοῦ ποὺ εἶχαν τεθεῖ μᾶλλον ἀπὸ τὸν ἀρχισυντάκτη τῆς ἐφημερίδας).

1. Ἡ Κόνιτσα -τὴν ὁποῖαν, κατὰ τι χθεσινὸν παράδοξον τηλεγράφημα, ἡ Ἰταλία θέλει νὰ προσαρτήσῃ μετὰ τοῦ Ἀργυροκάστρου εἰς τὸ δημιουργούμενον Ἀλβανικὸν Κράτος- εἶνε ἡ Ἑλληνικωτάτη χώρα, ἡ κειμένη βορείως τοῦ Ζαγορίου καὶ τῆς ὁποίας τὰ νότια ὄρια ἀπέχουν τῶν Ἰωαννίνων περὶ τὰς 15 ὥρας.

Ὁ καζᾶς τῆς Κονίτσης, ἀποτελούμενος ἀπὸ τὴν ὁμώνυμον πόλιν καὶ ἀπὸ 70 ἄλλα κωμοπόλεις, χωρία καὶ συνοικισμούς, περιλαμβάνει ἐντὸς τῶν ὁρίων του χώραν ὑπερόχου φυσικῆς καλλονῆς. Συνορεύων νοτίως πρὸς τὸ Ζαγόρι, ἐκτεινόμενος πρὸς βορρᾶν μέχρι τῶν τελευταίων διακλαδώσεων τοῦ ὄρους Γράμμου καὶ διήκων πρὸς ἀνατολὰς μὲν ἀπὸ τοῦ ὄρους Σμόλκα ἢ Σμόλεγκα μέχρι τοῦ Γράμμου καὶ πρὸς δυσμὰς ἀπὸ τῆς συμβολῆς τοῦ ποταμοῦ Βοῖδομάτι καὶ Ἀώου (Βοιοῦσα) μέχρι τῶν ὀρέων τοῦ Λιασκοβικίου, διασχίζεται ὑπὸ διαφόρων κλάδων ὀρέων, γνωστῶν εἰς τοὺς ἐγχωρίους, ὑπὸ ἰδίας ὀνομασίας, ἀνηκόντων ὅμως πάντων εἰς τὴν μεγάλην ὄροσειρὰν τῆς Πίνδου.

Ἡ χώρα αὕτη, ὅπου κρατῆρες ἠφαιστειῶν λειτουργοῦν ἀκόμη, πολλαχοῦ δὲ ἔχουν ἀφίσει προφανέστατα τὰ ἴχνη τῆς ἀλλοτε ἐνεργείας των, διαβρέχεται ἀπὸ δύο μεγάλους ποταμούς, ἀπὸ τὸν Ἀῶν (Βοιοῦσαν) πρὸς νότον καὶ ἀπὸ τὸν διασχίζοντα αὐτὴν εἰς τὸ μέσον καὶ κατὰ πλάτος Σαραντάπορον, ὅστις ὡς φρονοῦν τινες, εἶνε ὁ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων καλούμενος Αἴας, καὶ ἀπὸ πολλὰ παραποτάμια καὶ χειμάρρους. Τὸ ἔδαφός της παρουσιάζει μοναδικὴν ποικιλίαν σχηματισμοῦ καὶ

ἀπειρίαν φυσικῶν καλλονῶν. Αἱ διακλαδώσεις τῶν ὀρέων σχηματίζουν κατὰ συχνὰ διαστήματα κοιλάδας γραφικωτάτας, ὑπερόχους εἰς τὴν γενικὴν ἀποψίν των καὶ πλουσιωτάτας εἰς φυτεῖαν. Ὁ ὄργασμὸς τῆς φύσεως εἰς πολλὰ μέρη προκαλεῖ τὸν θαυμασμόν. Εἰς τὰς πλευρὰς τῶν βουνῶν πυκνότατα δάση ἀποτελούμενα ἀπὸ πλεῖστα εἶδη ἀγρίων δένδρων, μεταξὺ τῶν ὁποίων κυριαρχοῦν ὁ πρῖνος, ἡ ὄξειά, ἡ ἐλάτη, ἡ δρυς. Καὶ ἐντὸς αὐτῶν διαιτῶνται διάφορα ἄγρια ζῶα, ὡς λύκοι, ἀλώπικες ἰκτίδες, αἶγαγροι, δορκάδες, θῶες.

Λόγγοι ἀδιαπέραστοι, χαράδραι, κλεισώρειαι προσδίδουν εἰς τὸν ὅλον σχηματισμὸν τοῦ ἐδάφους κᾶτι τὸ γραφικόν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀπείρως ἐπβλητικὸν καὶ ἄγριον.

Οἱ διαβρέχοντες αὐτὴν ποταμοὶ καὶ χεῖμαρροι καθιστοῦν τὴν γῆν γόνιμον καὶ εὐφορον. Οἱ δημητριακοὶ καρποί, ἡ σταφυλὴ καὶ οἱ παντὸς εἶδους καρποὶ φημίζονται διὰ τὴν ἐκλεκτὴν ποιότητά των.

Ἦξι ὀλιγωτέρας ἐκλεκτικότητος καὶ ἀξίας εἶνε ἡ ξυλεία ἢ ἐξαγομένη ἀπὸ τὰ βαθύσκια καὶ πυκνότατα δάση.

Εἰς τὴν χώραν ταύτην, τὴν ἀποτελούσαν ἓν ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα τμήματα τῆς βορείου Ἠπείρου καὶ τὴν ὁποίαν οἱ ἀρχαιολογοῦντες ἀναγνωρίζουν ὡς τὴν ἀρχαίαν Ἀτιντανίαν, συναντῶνται πολλαχοῦ ἐρείπια μαρτυροῦντα ὅτι ἤκμασαν ἄλλοτε καὶ παρήκμασαν πόλεις καὶ χωρία, τῶν ὁποίων τὴν ὑπαρξίν οὔτε σχεδὸν αὐτὸς ὁ θρύλος ἠδυνήθη νὰ διασώσῃ. Πανταχοῦ τὸ ἔδαφος ἀνομολογεῖ ὅτι αἱ δηώσεις καὶ αἱ καταστροφαι ἐπῆρχοντο ἀλεπάλληλοι, ὅτι τὸ χῶμα ἔχει ζιμωθῆ μὲ αἷμα καὶ ἡ σκοτεινὴ εἰς τὰ πλεῖστα σημεῖα τῆς ἱστορίας ἀφηγεῖται ἐπιδρομάς κατακτητῶν ἢ διελεύσεις βαρβάρων φυλῶν, αἱ ὁποῖαι ὅμως δὲν κατίσχυσαν νὰ μεταβάλουν τὴν Ἑλληνικότητα τῆς χώρας. Μέσα ἀπὸ τὰ ἐρείπια καὶ ἀπὸ τὴν καταστροφὴν, ἀπὸ τὴν αἵματηρὰν ἱστορίαν καὶ τὴν παράδοσιν, ἐκφεύγει δυνατὴ ἡ ὁμολογία τῆς ἀρχαίας ἀκμῆς καὶ τῆς ἐπελθούσης κατόπιν παρακμῆς καὶ δουλείας· ἀλλὰ καὶ ἡ ἀλήθεια ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ διαμερίσματος τούτου τῆς Ἠπείρου παρέμειναν πάντοτε πιστοὶ εἰς τὴν ιδέαν τῆς Ἑλληνικῆς καταγωγῆς των.

2. Πρωτεύουσα τοῦ καζᾶ Κονίτσης εἶνε ἡ ὁμώνυμος πόλις. Κεῖται αὕτη ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ Ἀώου, ὅστις διαχωρίζει τὸ τμήμα τοῦτο τῆς Β.Α. Ἠπείρου ἀπὸ τμήμα Ζαγορίου. Ἐκτισμένη ἀμφιθεατρικῶς ἐπὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς ὄρους, τὸ ὁποῖον ἄλλοι μὲν ὀνομάζουν Κόνον, ἄλλοι δὲ Γυμνάδι, καὶ τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ διακλάδωσιν τῆς Πίνδου, ὑπέρκειται τῆς ὑπερόχου, τῆς μοναδικῆς εἰς γραφικότητα καὶ κάλλος κοιλάδος.

Εἶνε ἄγνωστον ἐντελῶς πότε ἐκτίσθη ἡ Κόνιτσα. Ἡ χρονολογία τῆς κτίσεώς της, ὅπως καὶ τῶν πλείστων Ἠπειρωτικῶν πόλεων, χάνεται μέσα εἰς τὸ σκότος

τῆς παρόδου τῶν ἐτῶν. Πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ αὐτῆς καὶ εἰς ἀπόστασιν ἡμισείας ὥρας, σώζονται ἀρχαῖα ἐρείπια, τὰ ὅποια τινὲς ὑπολαμβάνουν ὅτι εἶνε τῆς πάλαι ἐνδόξου πόλεως Κνωσσοῦ. Ὁ δὲ χρονογράφος τῆς Ἡπείρου Π. Ἀραβαντινὸς ὑποθέτει ὅτι ἐκ ταύτης προῆλθε καὶ τὸ σημερινὸν ὄνομα Κόνιτσα κατὰ παραφθοράν: Κνωσσός, Κονισσός, Κόνισσα, Κόνιτσα. Ὁ Πουκεβίλ τὴν παραγωγὴν τῆς ὀνομασίας τῆς Κονίτσης ἀποδίδει εἰς τὰς Σκυθικὰς ἢ Σλαυικὰς φυλάς, αἵτινες ἐπέδραμον εἰς τὴν χώραν καὶ ὑποστηρίζει ὅτι αὕτη εἶνε ἡ πόλις Γλαβανίτσα, τὴν ὁποίαν ἀναφέρει εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἄννα ἢ Κομνηνῆ, ὀρίζουσα αὐτὴν ὡς μητρόπολιν τῆς μεσημβρινῆς Ἰλλυρίας καὶ ὡς κειμένην ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς φερούσης ἀπὸ Δυρραχίου εἰς Ἰωάννινα.

Ἀλλὰ ποίαν ἀκριβῶς ἀρχαίαν πόλιν ἀντικατέστησεν ἡ σημερινὴ Κόνιτσα ἀδύνατον νὰ ἐξακριβωθεῖ. Εἰκασίαι τινὲς φέρουν αὐτὴν ὡς τὴν Ἐκατόμπεδον τὴν ἀναφερομένην ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου· ἄλλαι ὡς τὴν Βελλᾶν, περὶ ἧς κάμνει λόγον ὁ Μελέτιος· ὁ δὲ Ἄγγλος περιηγητὴς τοῦ 17ου αἰῶνος Λήκ παραδέχεται ὅτι ἐκεῖ ἠγεῖρετο ἄλλοτε ἡ ἱστορικὴ πόλις Ἐρίβοια. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἀναφέρεται ἄπξ εἰς κάποιον δημοτικὸν τραγοῦδι τῆς Ἡπείρου, τὸ ὁποῖον λήγει τῆς Ἐριβοιάς τὸ κάστρο.

3. Ἡ σημερινὴ πόλις διαιρεῖται εἰς παλαιὰν ἢ κάτω καὶ εἰς νέαν ἢ ἄνω Κόνιτσαν. Οἱ κάτοικοι τῆς ἀνέρχονται εἰς 7.000 περίπου, ἐξ ὧν 4000 Ἕλληνες καὶ 3.000 Τοῦρκοι. Ἀπέχει τῶν Ἰωαννίνων 14 ὥρας. Εἶνε ἐκτισμένη, ὡς ἐλέχθη ἄνωτέρω, ἀμφιθεατρικῶς καὶ ἐπὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ ὄρους Γυμνάδι, ὡς ὀνομάζεται ἐπιχωρίως ἢ λεγομένη ὑπὸ τῶν ἀρχαίων «Νύμφη», διακλάδωσις αὕτη τῆς Πίνδου. Κεῖται κατὰ τὸ Α ἄκρον πεδιάδος ἢ μᾶλλον κοιλάδος, ἐχούσης μῆκος μὲν 7 καὶ πλέον ὠρῶν, πλάτος δὲ 2 περίπου.

Ἡ κοιλάς αὕτη εἶνε ἡ περίφημος κοιλάς τῆς Κονίτσης. Πάντες οἱ ἀσχοληθέντες μὲ τὴν περιγραφὴν τῆς ὑπῆρξαν ἀφειδεῖς εἰς ἐκφράσεις θαυμασμοῦ. Περιορισμένη ἀπὸ τοὺς ποταμοὺς Ἀῶν, Βοιδομάτι καὶ Σαραντάπορον καὶ ἀπὸ τὸν παραπόταμον Τσάρσοβα, περιβάλλεται πρὸς Α μὲν ἀπὸ τὰ ὄρη Γυμνάδι ἢ Νύμφη, Πάπιγον ἢ Λάζαρον τοῦ Ζαγορίου, πρὸς Δ ἀπὸ τὴν μεγαλοπρεπῆ ὄρεινὴν διακλάδωσιν τὴν γνωστὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα Μέρτσικα (τὴν ἴσως ἄλλοτε Μερόπην) καὶ ἀπὸ τὰ βουνὰ τῶν Τσαραπλανῶν καὶ τῆς Ὀστενίτσας καὶ πρὸς Β ἀπὸ τὰ ὄρη τοῦ Λιασκοβικίου. Εἰς τοιαύτην περιοχὴν κειμένη ἡ κοιλάς παρουσιάζει εἰς τὸν θεώμενον αὐτὴν ἐκ τῶν ἄνωθεν τῆς πόλεως Κονίτσης θέαμα ἐκπαγλον. Ἀπλοῦται πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ θεατοῦ μὲ ὅλην τὴν γραφικότητά της, τὸν ὄργασμόν της, τὴν μαγεῖαν της. Κατάρρυτος καὶ κατάφυτος, ὁμοιάζει πρὸς ἀπέραντον κῆπον ὅπου ἡ φυσικὴ καλλονὴ ἀμιλλᾶται πρὸς τὴν γονιμότητα. Καὶ ὅταν ὁ θεατὴς στρέψῃ τὸ

βλέμμα ὀλίγον πρὸς ἀνατολάς, βλέπει τὰ ἄνω στενὰ τοῦ Ἀώου, τῶν ὁποίων ἡ μεγαλοπρέπεια ἀποτελεῖ κάποια μοναδικῆς τελειότητος -ἂν ἤμπορῆ κανεῖς νὰ μεταχειρισθῆ τὴν φράσιν αὐτὴν-ἀντίθεσιν.

4. Ἡ Κόνιτσα, ἡ ὁποία, ὡς ἐλέχθη προχθές, διαιρεῖται εἰς ἄνω ἢ νέαν καὶ κάτω ἢ παλαιάν πόλιν, εἶνε ἔδρα τοῦ Μητροπολίτου Βελλᾶς καὶ Κονίτσης, ἐπὶ δὲ Τουρκοκρατίας ἦτο ἔδρα Καϊμακάμη (ὑποδιοικητοῦ) καὶ Πρωτοδικείου. Ἔχει ἀγορὰν περιλαμβάνουσαν περὶ τὰ 200 ἐργαστήρια, ὡς λέγονται εἰς τὰ πλεῖστα Τουρκοκρατούμενα μέρη τὰ καταστήματα. Αἱ ὁδοί της καὶ ἔνεκα τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους καὶ τῆς τοποθεσίας της -ἐκτισμένης ἐπὶ πλευρᾶς ὄρους- καὶ ἔνεκα τῆς Τουρκικῆς κακοδιοικήσεως, μόλις δύνανται νὰ ὀνομασθοῦν ἀτραποὶ· στεναί, κατωφερεῖς, καλντεριμοστρωμένοι ἀθλίως, ὡς συμβαίνει εἰς ὅλας τὰς Τουρκικὰς μικροπόλεις καὶ χωρία. Αἱ οἰκίαι της εἶνε ἅπασαι σχεδὸν λιθόδητοι καὶ πολλαὶ ἐξ αὐτῶν ἐπιβλητικοῦ μεγέθους.

Ἐκ τῶν δημοσίων Τουρκικῶν κτιρίων οὐδὲν παρουσιάζει τι τὸ ἐξαιρετικόν. Μόνον ὁ στρατὸν ἦτο θαυμάσιον κτίριον, κείμενον ἐπὶ περιόπτου θέσεως, εἰς τοποθεσίαν μαγευτικὴν καὶ εὐρυχωρότατον ἀλλὰ παραμεληθεὶς κινδυνεύει νὰ καταρρεύσῃ εἰς ἐρείπια.

Ἡ πόλις ὑδρεύεται πλουσίως· ἔχει νερὰ διαυγέστατα, ὑγιεινὰ καὶ ψυχρότατα κατὰ τὸ θέρος, τὰ ὁποῖα πηγάζουν ἐκ τῶν ὑπερκειμένων ὀρέων καὶ διοχετεύονται εἰς τὴν πόλιν. Ἐκάστη οἰκία κατέχει ποσότητα ὕδατος ἀπὸ δύο δράμια καὶ ἄνω, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἰδιοκτησίαν διαρκή, καθ' ὅσον ἠγοράζετο ἅπαξ καὶ διὰ παντὸς ἀντὶ τμήματος, φθάνοντος ἀναλόγως τῆς ποσότητος καὶ μέχρις 100 λιρῶν. Εἰς πλεῖστα δὲ σημεῖα τῆς πόλεως ὑπάρχουν καὶ δημοτικαὶ κρήναι.

Ἡ πόλις χωρίζεται ἀπὸ τῆς κάτωθεν αὐτῆς περιφήμου κοιλάδος διὰ τοῦ χειμάρρου, τοῦ ἐπιχωρίως ὀνομαζομένου Τοπόλτσα, ὅστις πλημμυρῶν κατὰ τὸν χειμῶνα ἐπιφέρει μεγάλας καταστροφὰς εἰς τὰς ἀμπέλους καὶ τοὺς ἀγρούς. Διὰ τὴν διάβασιν τοῦ παρακειμένου Ἀώου ποταμοῦ ἐχρησίμευε γέφυρα μεγαλοπρεπῆς πετριώνυμος καθ' ὅλην τὴν Ἡπειρον. Ταύτην ὁμως κατέστρεψεν ὁ Τζαβῆτ πασᾶς ὅταν ἔφευγεν ἐξ Ἰωαννίνων μετὰ τὴν ἄλωσιν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καὶ διῆλθε τῆς Κονίτσης ἄγων τὰ λείψανα τοῦ ὑπὸ τὴν διοίκησίν του στρατοῦ. Ὁ ἴδιος στρατηγὸς κατὰ τὴν φυγὴν του κατέστρεψε καὶ τὸ τηλεγραφεῖον τῆς Κονίτσης μεθ' ὅλων τῶν μηχανημάτων.

Ἡ πρωτεύουσα τοῦ Ἑλληνικωτάτου τούτου τμήματος τῆς βορείας Ἡλείρου ἀριθμεῖ 7.000 περίπου κατοίκων, ἐξ ὧν μόνον περὶ τοὺς 400 εἶνε Τοῦρκοι (Σημ. Κατὰ τυπογραφικὸν λάθος ἐδημοσιεύθη προχθές ὅτι οἱ Τοῦρκοι τῆς πόλεως Κονίτσης ἀνέρχονται εἰς 4.000. Οἱ Ἕλληνες κάτοικοι εὐφρεῖς, μὲ ἀκμαιότατον τὸ

Ἑλληνικὸν φρόνημά των, ἐργατικοί, κρατοῦν εἰς χεῖρας των ὅλον τὸ ἐμπόριον τῆς ἐπαρχίας, τὸ ὁποῖον βεβαίως δὲν εἶνε καὶ πολὺ πλούσιον. Διὰ τοῦτο πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἀπὸ παλαιωτάτων χρόνων καὶ κατὰ παράδοσιν μεταβαίνουν εἰς τὴν ξένην καὶ κυρίως εἰς τὴν Ρουμανίαν καὶ Αἴγυπτον, ὅπου διὰ τῆς ἐργατικότητός των - φημιζόμενοι καὶ διὰ τὴν τιμιότητά των - πλουτοῦν, χωρὶς νὰ λησμονοῦν ποτὲ τὴν πατρίδα των καὶ τὴν οἰκογένειάν των. Πάντοτε ἐνθυμοῦνται νὰ στέλλουν εἰς τὴν γενέτειραν γενναῖα ποσά, εἴτε ὑπὲρ τῶν οἰκογενειῶν των, εἴτε ὡς κληροδοτήματα ὑπὲρ τῶν σχολείων καὶ ἄλλων ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.

Πασίγνωστον δὲ εἶνε ὅτι ἀπὸ τὴν Κόνιτσαν προέρχονται καὶ οἱ καλλίτεροι κτίσται.

Πλὴν τοῦ μικροεμπορίου, οἱ κάτοικοι Κονίτσης καὶ κυρίως αἱ γυναῖκες, ἐπιδίδονται καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν μαλλίνων χονδρῶν ὑφασμάτων· εἶνε ὀνομασταὶ αἱ κάπες καὶ αἱ μάλλιναι ποδιαὶ τῆς χώρας αὐτῆς.

(Συνέχεια στο ἐπόμενο)

Από την Monde Diplomatique

Το παρακάτω ανέκδοτο κυκλοφορεῖ στην Ευρώπη με αφορμὴ τὴν εμμονικὴ στάση τῆς Ἄνγκελα Μέρκελ καὶ τοῦ Βόλφγκανγκ Σόιμπλε στο στήσιμο ἐνός μηχανισμοῦ δημοσιονομικῆς πειθαρχίας που παράγει ὑφεση, σκοτώνει τις ασθενέστερες ευρωπαϊκὲς οικονομίες καὶ θέτει σε κίνδυνο τὴ ζωὴ του ἴδιου του ευρώ.

Το ανέκδοτο ἀλίευσε καὶ μας ἔστειλε ἡ καλὴ φίλη Μαριλένα Λυμπερόπουλου.

«Στα χρόνια τῆς Γαλλικῆς Επανάστασης, οἱ ἐξεγερμένοι συνέλαβαν τρεῖς ευγενεῖς: ἓναν Ἄγγλο, ἓναν Γάλλο καὶ ἓναν Γερμανό. Τους πέρασαν ἀπὸ λαϊκὸ δικαστήριον καὶ τους ἔστειλαν στὴν γκιλοτίνα. Λίγο πρὶν ἀπὸ τὸν ἀποκεφαλισμό, ρώτησαν τὸν Ἄγγλο γιὰ τὴν τελευταία του ἐπιθυμία καὶ αὐτὸς ζήτησε ἓνα μπουκάλι οὐίσκι. Του το πήγαν, το ἤπια καὶ μισομεθυσμένος ἔβαλε τὸ κεφάλι του στὴ λαίμητόμο. Γιὰ καλὴ του τύχη ἡ λεπίδα σταμάτησε λίγα ἑκατοστὰ πρὶν ἀπὸ τὸν σβέρκο του καὶ

οἱ ἐπαναστάτες, τηρώντας τις παραδόσεις, του ἔδωσαν χάρη. Σειρὰ πήρε ὁ Γάλλος. Τὸν ρώτησαν γιὰ τὴν τελευταία του ἐπιθυμία καὶ αὐτὸς ζήτησε ἓνα καλὸ γεύμα καὶ ἓνα μπουκάλι κόκκινο κρασί. Αφού ἔφαγε καὶ ἤπια, ἔβαλε τὸ κεφάλι του στὴν καρμανιόλα καὶ ὡς ἐκ θαύματος ἡ λεπίδα μπλόκαρε καὶ πάλι. Οἱ ἐπαναστάτες, μὴ ἔχοντας ἄλλη ἐπιλογή, του χάρισαν τὴ ζωὴ. Στὴ συνέχεια ὁδηγήθηκε γιὰ ἐκτέλεση ὁ Γερμανός, ὁ ὁποῖος ὅταν ρωτήθηκε γιὰ τὴν τελευταία του ἐπιθυμία εἶπε στους ἐπαναστάτες με αὐστηρὸ ὕφος:

Να φτιάξετε αὐτὸ τὸ μηχανήμα!

Γιὰ τὴν ἀντιγραφή Β. Τσιαλιαμάνης

Σ.Σ. Το πιο πάνω ανέκδοτο μας το εἶχε δώσει ὁ αείμνηστος Βασίλης καὶ ἐκ παραδρομῆς δὲν εἶχε δημοσιευτεῖ. Το ἀφιερώνουμε στὴν μνήμη του.

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΩ: 1η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΕΚΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΑΩΟΥ

8/12/2014

Όπως είναι γνωστό πριν από ενάμισι χρόνο περίπου με Υπουργικές αποφάσεις προωθείται πρόγραμμα εκτροπής των υδάτων του Αώου.

Αν θυμηθούμε ότι παλαιότερα έχει γίνει και άλλη αφαίρεση υδάτων για το υδροηλεκτρικό της ΔΕΗ, ο Αώος αποδεκατίζεται υδατικά κατά τρόπο απαράδεκτο με τις παρεπόμενες συνέπειες για το περιβάλλον. Υπήρξαν μαζικές διαμαρτυρίες και αντιδράσεις και στην Κόνιτσα, ήδη δε εκκρεμεί αίτηση ακύρωσης στο Ε΄ Τμήμα του Συμβουλίου Επικρατείας (ΣτΕ), η οποία θα συζητηθεί (από αναβολή) την 4-2-2015.

Ο αριθμός κατάθεσης είναι 4597/12-11-2013 και οι προσφεύγοντες:

1. Παγκόσμιο Ταμείο για την Φύση — WWF Ελλάς.
2. Φορέας Διαχείρισης Εθνικών Δρυμών Βίκου, Αώου και Πίνδου.
3. Περιβαλλοντική Οργάνωση για την άγρια ζωή και την φύση «Καλλιστώ».
4. Μεσογειακό Ινστιτούτο για την Φύση και τον Άνθρωπο.
5. Δήμος Κόνιτσας, με δικηγόρο την κ. Ματίνα Ασημακοπούλου.

Έχει ορισθεί εισηγήτρια στο ΣτΕ η σύμβουλος Κα Καρλή και βοηθός εισηγητή η εισηγήτρια Κα Κουράκου.

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΩ: ΤΗΝ 2η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΕΚΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΑΩΟΥ

17/2/2015

Στις 4-2-2015 συζητήθηκε στο Ε΄ τμήμα του ΣτΕ, σε 7 μελή σύνθεση, με Πρόεδρο την Κα Θεοφιλοπούλου και μέλη τους δικαστές κ.κ. Σακελλαροπούλου — Ντουχάνη — Γκορτζολίδου — Καρλή — Ο. Παπαδοπούλου — Τριπολιτσιώτη, το θέμα του Αώου.

Τις περιβαλλοντικές οργανώσεις και τον Δήμο Κόνιτσας εκπροσώπησε η Δικηγόρος κ. Ματίνα Ασημακοπούλου. Τους υπουργούς εκπροσώπησε ο νομικός σύμβουλος κ. Κώστας Βαρδακατσάνης. Περιμένουμε πλέον την απόφασή του.

ΚΑΙ ΤΩΡΑ 3η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΕΚΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΑΩΟΥ

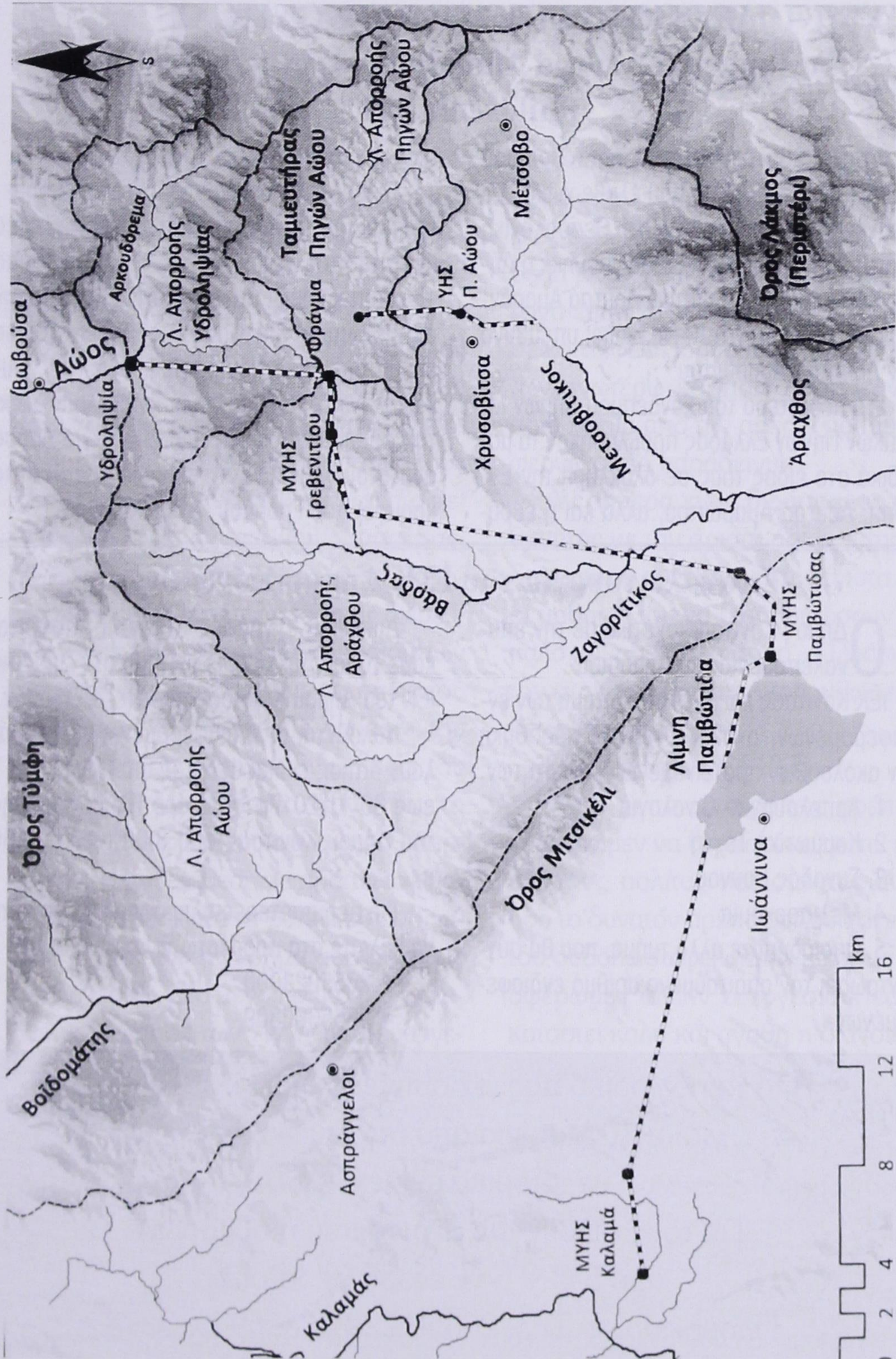
Ότι πριν λίγες μέρες δημοσιεύτηκε η 2936/17 απόφαση του ΣτΕ η οποία απορρίπτει την αίτηση ακύρωσης.

Σημ. Μέχρι και 22/12/17 η απόφαση δεν είχε θεωρηθεί και δεν μπορούμε να πάρουμε αντίγραφο. Στο άλλο τεύχος του περιοδικού "ΚΟΝΙΤΣΑ" θα δημοσιευτεί περίληψη της απόφασης.

Οι αιτούντες και ιδιαίτερα ο Δήμος Κόνιτσας πρέπει να δουν για τις άμεσες μελλοντικές ενέργειές τους (δικαστικές, πολιτικές) πριν ο ΑΩΟΣ καταντήσει "Μπάμπλιακας".

Συνημμένα χάρτης της εκτροπής του Αώου.

Γ. Μάρραη

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ Τα Ιαματικά Λουτρά Αμαράντου στην 33η Έκθεση Philoxenia 2017

Στην 33η Διεθνή Έκθεση Τουρισμού Philoxenia 2017, που έλαβε χώρα στο Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο στη Θεσσαλονίκη από 10-12 Νοεμβρίου, εκπροσωπήθηκε ο Δήμος Κόνιτσας και τα Ιαματικά Λουτρά Αμαράντου από τον κ. Κωνσταντίνο Ζιάκο, υπεύθυνο των Λουτρών Αμαράντου.

Στο περίπτερο του Συνδέσμου Δήμων Ιαματικών Πηγών Ελλάδας προβλήθηκαν τα μοναδικά στο είδος τους σε ολόκληρη την Ευρώπη, Λουτρά Αμαράντου, αλλά και η ευρύ-

τερη περιοχή του Δήμου Κόνιτσας.

Τα Ιαματικά Λουτρά Αμαράντου σε υψόμετρο 1260μ., γνωστά για τις θεραπευτικές ιδιότητες του ατμού 37° που εξέρχεται από 15 καρστικά ρήγματα, είναι κατάλληλα για την αντιμετώπιση διαφόρων παθήσεων, όπως ρευματοπάθειες, νευραλγίες, ισχιαλγίες, γυναικολογικές παθήσεις κ.ά., αποτελούν δώρο της φύσης και ιδεώδη προορισμό για όσους αναζητούν ευεξία και χαλάρωση με θέα τις κορυφές του Γράμμου και του Σμόλικα.

Επαναλειτουργία του ΙΕΚ Δήμου Κόνιτσας

Ο Δήμος Κόνιτσας σχετικά με την επαναλειτουργία του Δημόσιου

ΙΕΚ Κόνιτσας και μετά από αίτημα των ενδιαφερομένων, ανακοινώνει την προσθήκη των ακόλουθων προτεινόμενων ειδικοτήτων:

1. Αμπελουργία- Οινολογία
2. Κομμωτική Τέχνη
3. Συνοδός Βουνού
4. Μελισσοκομία
5. Οποιοδήποτε άλλο τμήμα, που θα συγκεντρώσει τον απαιτούμενο αριθμό ενδιαφερομένων.

Δικαίωμα εγγραφής έχουν οι απόφοιτοι κάθε τύπου Λυκείου. Η φοίτηση στο Δημόσιο ΙΕΚ του Δήμου Κόνιτσας παρέχεται δωρεάν.

Καλούνται οι ενδιαφερόμενοι να υποβάλουν αίτηση ενδιαφέροντος από 13/11/2017 έως 30/11/2017 στο Κέντρο Πληροφόρησης του Δήμου Κόνιτσας από 8:00 π.μ. - 20:00 μ.μ..

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να καλείτε στα παρακάτω τηλέφωνα:

- 2655023000
- 2655360309

Από το περιοδικό μας εκδόθηκε το βιβλίο «ΚΟΝΙΤΣΑ» για τα 100 χρόνια από την απελευθέρωση, με ιστορικό περιεχόμενο.

Για τους φίλους του περιοδικού η συμβολική τιμή 5€ + 3€ έξοδα αποστολής.

Πληροφορίες: Τηλ. 26550 22212 & 6979138737

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΝΤΟΠΙΩΝ ΕΥΕΡΓΕΤΩΝ

ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΑΝΔΡΕΟΥ

Οι αρχαίοι έλληνες κληροδότησαν στο σύγχρονο κόσμο το πλέον πλούσιο, άρτιο λεξιλόγιο, πρώτιστο στοιχείο και αγαθό κάθε πολιτισμού. Το γενεσιουργό αίτιο αυτού του λεξιλογίου ήταν το γεγονός πως οι αρχαίοι έλληνες έπρεπε πέρα από την καθημερινότητα να νοηματοδοτήσουν την πλούσια φιλοσοφική τους σκέψη όπως αυτή αποτυπώνεται στο μεγάλο εύρος της αρχαίας γραμματείας. Αναλογίζομαι πως ο όρος «είναι» αποτέλεσε αντικείμενο φιλοσοφικής διερεύνησης εκ μέρους τριών σπουδαιότατων φιλοσόφων του 20ου αιώνα όπως του Χαϊτέγκερ στο «Είναι και ο Χρόνος», του Σάρτ στο «Είναι και το μηδέν» και του Γκαμπριέλ Μαρσέλ στο «Είναι και το Έχειν». Στη φύση του ανθρώπου υπάρχει η έμφυτη διάθεση να πράττει το αγαθό και καλό. Αυτή τη ροπή του ανθρώπου οι αρχαίοι την νοηματοδοτήσαν ως «ευεργεσία». Στο μέγα λεξικό της Ελληνικής γλώσσας των Άγγλων η ευεργεσία ετυμολογείται ως αγαθοεργία σε αντίθεση προς την κακοεργία. Η ευεργεσία ως όρος απαντάται στο σύνολο των αρχαίων ελλήνων φιλοσόφων, ιστορικών και ποιητών, στον Όμηρο, τον Ησίοδο, Ηρόδοτο, Ξενοφώντα, Πλάτωνα Θουκυδίδη, Σιμωνίδη, Θεόκριο, Αριστοτέλη, Λυσία, Αισχύλο, Σοφοκλή,

Πίνδαρο, Ισοκράτη και άλλους. Στην αρχαιότητα ο όρος ευεργεσία είχε σαφώς ευρύτερη νοηματοδότηση σε αντίθεση με το σήμερα που περιορίζεται σε έργα ευποιίας και χρηματικές χορηγίες σε κοινωφελή ιδρύματα. Για κατανόηση των ανωτέρω και πριν παραθέσω κάποια χωρία από την αρχαία γραμματεία φέρνω απλό παράδειγμα.

Αν σήμερα ένας διδάσκαλος η καθηγητής με την άριστη άσκηση της παιδαγωγικής συνέβαλλε τα μέγιστα ώστε οι μαθητές του να διαμορφώσουν έναν καλό καγαθό χαρακτήρα, ο Πλάτων θα τον έκρινε ευεργέτη. Ακολουθώς παραθέτω κάποια χωρία:

Πλάτων Γοργίας 513 Ε

«Άρα γε τοιουτοτρόπως πρέπει να επιχειρώμεν να θεραπεύωμεν την πόλιν και τους πολίτας καθιστώντες αυτούς όσο το δυνατόν αρίστους. Διότι άνευ αυτού ουδόλως ωφελούμεν με το να προσφέρωμεν άλλην ευεργεσίαν, εάν μη καταστεί καλή και αγαθή η διάνοια των μελλόντων.

Ξενοφόντως: Απολογία Σωκράτους 26. Έτσι και δι' εμέ το μέλλον και το παρελθόν θα μαρτυρήσουν ότι ποτέ δεν ηδίκησε ούτε διέφθειρα κανένα, αλλά προσέφερα ευεργεσίαν εις εκείνους που με συναναστρέφονταν διδάσκων αυτούς δωρεάν ό,τι αγαθόν ημπορούσα.

Πλάτων Νόμοι: 896 E

Διάλογος Αθηναίου-Κλεινία

Αθηναίος: Τώρα πόσες ψυχές υπάρχουν

Μία η περισσότερες; Θα απαντήσω εγώ για λογαριασμό σας. Περισσότερες.

Όπως και να χει το πράγμα δεν μπορεί να είναι λιγότερες από δύο· εκείνη που κάνει ευεργεσία και η αντίθετή της

Κλεινίας: Αυτό είναι πολύ σωστό.

Πλάτων Γοργίας: 506C

Σωκράτης προς Καλλικάλη

Και να με ελέγξεις και με αποδεικνύεις σφαλλόμενων δεν θα αγανακτήσω εναντίον σου όπως συ ηγενάκτησες εναντίον εμού αλλά εις την ψυχήν μου θα σε αναγράψω και θα σε θεωρώ μέγιστον ευεργέτη.

Θα ήταν παράλειψη να μην παραθέσω ένα υπέροχο περί ευεργεσίας εδάφιο από το βιβλίο «ΤΑ ΕΙΣ ΕΑΥΤΟΝ» του Μάρκου Αυρηλίου.

Ο Μάρκος Αυρήλιος (121-180 μ.Χ.) το έτος 161 ανακηρύχθηκε αυτοκράτορας της Ρώμης, ήταν δε ως Στωϊκός ο πλέον φιλοσοφημένος και καλλιεργημένος αυτοκράτορας. Αναφέρει λοιπόν: «Τι παραπάνω θέλεις, άνθρωπέ μου πέρα από το ότι ευεργέτησες. Δεν σου φτάνει που έπραξες σύμφωνα με την φύση σου, ζητάς και ανταμοιβή. Είναι σαν να ζητά ανταμοιβή το μάτι επειδή

βλέπει ή τα πόδια επειδή βαδίζουν. Ακριβώς όπως το μάτι και το πόδι έγιναν γι' αυτούς τους σκοπούς και όλη τους η απολαβή είναι το να λειτουργούν σύμφωνα με την ιδιαίτερη κατασκευή τους, έτσι και ο άνθρωπος από τη φύση του ευεργετικός όταν κάνει μια ευεργεσία και γενικά όταν συμβάλλει στην ευόδωση ενός ζητήματος τότε έχει πραγματοποιήσει αυτό για το οποίο είναι καμωμένος και αυτή είναι η απολαβή του.

Εκτενή αναφορά για την φυσική ροπή του ανθρώπου στο να ευεργετεί βρίσκουμε στον Άνταμ Σμίθ (1723-1790) Πατέρας της πολιτικής οικονομίας και κύριος εκπρόσωπος του σκωτικού Διαφωτισμού, ο Σμίθ έγραψε το βιβλίο «Θεωρία των Ηθικών Συναισθημάτων» που πραγματεύεται θέματα ηθικής φιλοσοφίας.

Στο τμήμα II με τίτλο «Περί του χαρακτήρα του ατόμου, ως προς τον βαθμό που μπορεί να επηρεάσει την ευτυχία των άλλων» στο κεφάλαιο II ομιλεί «Περί της φυσικής επιταγής που μας υποδεικνύει να ευεργετούμε τα κοινωνικά σύνολα».

Στον Άνταμ Σμίθ θα επανέλθουμε αφού πρώτα ολοκληρώσουμε την παρουσία των Ευεργετών.

Φίλε του περιοδικού θυμήσου, έστειλες τη συνδρομή σου;

Αφιέρωμα στον όσιο Παΐσιο τον Αγιορείτη
Το Μοναστήρι του Στομίου (Ιστορία και θρύλοι)

Του ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Σ'ε προηγούμενο τεύχος μᾶς ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ εἰποῦμε ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Στομίου, πού εἶναι κτισμένη στὴ δεξιὰ ὄχθη τοῦ ποταμοῦ Ἄωου, ἐπάνω σὲ μιὰ θαυμάσια ἐξέδρα τοῦ βουνοῦ τῆς Γκαμήλας, μέσα στὴ ξακουστὴ χαράδρα τοῦ Στομίου.

Σήμερα, συνεχίζουμε τὸ θέμα μας αὐτό.

Ὅπως λέγαμε, τὸ Μοναστήρι χτίσθηκε στὰ 1774, 12 Ἰουλίου. Τοῦτο φαίνεται ἀπὸ τὴν ἐπιγραφή πού σώζεται ἀπάνω ἀπὸ τὴν παλιὰ καὶ ἀχρηστευμένη σήμερα εἴσοδό του. Στὴν ἴδια ἐπιγραφή ἀναφέρεται ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ ἡγουμένου, τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἦταν Κωνσταντῖνος, ὁ ὁποῖος μάλιστα μετέφερε ἄγνωστο γιὰ ποίους λόγους, τὸ μοναστήρι ἀπὸ τὴν ἀπέναντι τοποθεσία. Δηλαδή ἀπὸ τὸ Παλαιομονάστηρο.

Ἐπίσης ὑπάρχουν καὶ οἱ λέξεις. «Ὅταν ἰκοδομίδι ἰ ἱπεραγία θεοτόκος ἴταν ἐπίτροπος χοριὸ Καστάνιανι». Ἄγνοοῦμε ἂν μὲ γενναῖες συνδρομὲς Καστανιανιτῶν χτίστηκε τὸ καινούργιο μοναστήρι. Μᾶλλον ὁ πρωτοστατήσας ἐπίτροπος ἢ ὁ ἴδιος ὁ ἡγούμενος θὰ ἦταν Καστανιανίτης. Καὶ πιθανὸν καὶ ὁ πρωτομάστορας πού τὸ ἔχτισε θὰ ἦταν ἀπ' αὐτὸ τὸ χωριό.

Καὶ τώρα ἔχει τὸ λόγο ἡ λαϊκὴ παράδοσι. Ὁ ὑπέργρηρος Χρῆστος Πατέρας, ὁ Μῆχος Ντουμάνης, ὁ Τσιαλιαμάνης, καὶ ἄλλοι παλαιοὶ γέροντες, μοῦ ἔλεγαν ὅτι, τὸ μοναστήρι μεταφέρθηκε ἐδῶ ὅπου εἶναι σήμερα, διότι ἔφευγε ἡ εἰκόνα τῆς Παναγίας μαζί μὲ ἓνα καντηλάκι ἀπὸ ἀπέναντι ἀπὸ τὸ παλιὸ μοναστήρι καὶ ἐρχόταν ἐδῶ, κι' ἔτσι ἀποφάσισαν καὶ τὸ μετέφεραν.

Στις 12 Ἰουλίου 1774 χτίστηκε, ὅπως προαναφέραμε, καὶ φαντάζομαι μὲ πόση εὐλάβεια καὶ μεγαλοπρέπεια θὰ ἐγκαινιάσθηκε (ἴσως τὴν ἴδια χρονιά) στὶς 8 Σεπτεμβρίου, στὰ γενέθλια τῆς Θεοτόκου πού τιμᾶται ἡ μνήμη του.

Ὁ Δεσπότης Παΐσιος, οἱ ἄρχοντες, Μιχάλης Μπότσιος, Ἰωάννης Διαμάντης Μίνως, Ζαῖρας, Ζατσέτας, Μπεργαῖοι Λιαμπέης, Χαρισιάδης, Σκουμπουργδαῖοι, καὶ ἄλλοι πολλοὶ θὰ πρέπη ἀσφαλῶς νὰ παραβρέθηκαν.

Ἀλλὰ ἄς ξαναγυρίσωμε στὶς ἐνθυμήσεις τῶν καλογέρων.

Στις 23 Μαΐου τοῦ 1778 ἐπισκέφθηκαν τὸ μοναστήρι, ὁ Ἀρχιερεὺς Κονίτσης Παΐσιος, καὶ οἱ ἄρχοντες Μιχαὴλ Παναγιώτου Πότζιος, καὶ Ἰωάννης Διαμαντίου Μίνου. Ἦταν τότε ἡγούμενος ὁ ὀσιώτατος Παΐσιος υἱὸς τοῦ πο-

τὴν παπουτσῆ Γεωργίου Βόντα ἐκ Μπαρατζάνης· ὅπως γράφει ὁ ἴδιος ὁ Δεσπότης σὲ μιὰ ἐνθύμησί του στὸ ἐξώφυλλο ἐνὸς παλαιοῦ Πεντηκοσταρίου.

Στὰ 1785 Ἀπριλίου 12, γράφει δύο ἐνθυμήσεις ὁ ἱερομόναχος καὶ ἐφημέριος Κονίτσης Βησαρίων, ἀναφερόμενος στὸν πόλεμο ποὺ ἔγινε μέσα στὴν Κόνιτσα μεταξὺ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ἀλῆ Πασιᾶ καὶ τοῦ Κούρτ Πασιᾶ.

Τὸν πόλεμο αὐτό, τὸν ἀναφέρει καὶ ὁ νεοαφιχθεὶς στὸ μοναστήρι Ἄνθιμος σὲ μιὰ ἐνθύμησή του στὶς 2 Ἰανουαρίου 1786, ὁ ὁποῖος ἀργότερα (22 Ἰουλίου) ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Παϊσίου.

Στὰ 1791 Ἀπριλίου 19, ἦρθε στὸ μοναστήρι ὁ Κύριλλος ὁ νεωφώτιστος, καὶ ἔγραψε ἐνθύμηση ὁ Ἄνθιμος Ἱερομόναχος, ὁ ὁποῖος πρέπει ἀσφαλῶς νὰ εἶναι ὁ ἴδιος ὁ χειροτονηθεὶς στὶς 22 Ἰουλίου τοῦ 1786.

Ἀπὸ ἄλλη μιὰ ἐνθύμηση, τοῦ ἰδίου ἀσφαλῶς Ἀνθίμου Ἱερομονάχου, γραμμένη στὶς 12 Ἰανουαρίου 1793, πληροφοροῦμαστε ὅτι τὸ μοναστήρι ἄκμαζε ἐκείνη τὴν ἐποχὴ καὶ εἶχε πολλοὺς πατέρες καὶ ἀσκητάς. Ὁ δὲ ἡγούμενός του ὁ ὄσιος Μαρούδης «δὲν ἐβγῆκεν ἀπὸ τὴν ἀγία μονὴ πόποτε, συνομιλῶντας καὶ διάχνοντας τοὺς πατέρας».

Μεταξὺ τῶν πατέρων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης συγκαταλέγεται καὶ ὁ Ἱερομόναχος Χρῦσανθος ὁ ὁποῖος ἄφησε κάπου στὰ παλιὰ βιβλία τὴν ὑπογραφή του καὶ τὴ χρονολογία 1791.

Τὴν ἴδια περίπου ἐποχὴ, ὑπῆρχε καὶ ὁ Ἀναστάσιος Δοβρενίτης (πιθανὸν ἐκ Δοβρᾶς) ὁ ὁποῖος ἔγραψε μιὰ ἐνθύμησι ἀχρονολόγητη. Ἀχρονολόγητος ἀναφέρεται πάλι σὲ μιὰ ἄλλη ἐπιγραφή καὶ ὁ ἡγούμενος Παγκράτιος. Περνοῦν πολλὰ χρόνια καὶ τέλος στὰ 1827 τὸ μῆνα Μάρτιο, συναντοῦμε μιὰ ἀσήμαντη ἐπιγραφή γραμμένη ἀπὸ τὸν μοναχὸ Παῖσιο. Κατόπι μιὰ ἐνθύμηση γραμμένη ἀπὸ κάποιον καλόγηρο ποὺ δὲν διακρίνεται τὸ ὄνομά του σ' ἓνα παλιὸ μηναιῖο, μᾶς πληροφορεῖ ὅτι τὴν πρώτη Ἰουλίου 1841 ἀνεπαύθη ὁ Παπαθεοδόσιος, καὶ τὴν ἐπομένη ἡμέρα (Σάββατο) ἐνταφιάστηκε μὲ ἐπισημότητα ἀπὸ τὸν Ἀρχιερέα, ἱερεῖς, καὶ λαόν. Νὰ ἦταν ἄραγε ἐφημέριος Κονίτσης ἢ Ἱερομόναχος τῆς μονῆς;

Ἀπ' ἐδῶ καὶ μπρός, ἔχουμε περισσότερες πλέον πληροφορίες γιὰ τὸ ὁμορφὸ καὶ γραφικὸ μοναστήρι μας.

Ἀπὸ μιὰ λεπτομερῆ καὶ ἐκτεταμένη ἐνθύμηση τοῦ Ἱερομονάχου Χρυσάνθου Λαϊνᾶ, ἐφημερίου τῆς ἄνω Κονίτσης, γραμμένη κατὰ τὸ 1845 στὰ ἐξώφυλλα μιᾶς χειρόγραφης ἀκολουθίας τοῦ Ἁγίου νεομάρτυρος Γεωργίου ποὺ σώζεται στὸ ὁμώνυμο ἐκκλησάκι του στὴν Κόνιτσα, μαθαίνουμε ὅτι στὰ προηγούμενα χρόνια τὸ μοναστήρι ἦταν πλουσιότατο, μὲ πολλὰ κτή-

ματα και κοπάδια βοδιών και γιδοπροβάτων. «Αλλά όλα αυτά, γράφει επί λέξει ο πατήρ Χρυσανθος, συν τόσων άλλων ιερών... κειμηλίων, μέρος μὲν ΕΣΦΕΤΕΡΙΣΘΗΣΑΝ παρὰ τῶν τότε ἡγουμενευόντων, μέρος δὲ ΑΡΠΑΧΘΗΣΑΝ παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς ἐχόντων ἐπιρροήν, ὥστε τώρα ἐσχάτως κατήντησεν εἰς παντελεῖ ἑρήμωσιν».

Και στὴν ἴδια ἐνθύμηση, και σὲ μιὰ ἄλλη ποὺ βρισκόταν σ' ἓνα παλαιὸ Εὐαγγέλιο, ὁ ἴδιος ὁ Χρυσανθος ἀφηγεῖται ὅτι, οἱ Πρόκριτοι Κονίτσης, ἐκάλεσαν τὸν ὀσιώτατον Ἱερομόναχον Γρηγόριον Πεκλαρίτην, ὁ ὁποῖος ἦρθε ἀπὸ τὸ μοναστήρι τῆς Στράτσιανης, μαζί μὲ μιὰ καλογριά, και εγκαταστάθηκε ἐδῶ (στὴ μονὴ Στομίου) στὶς 10 Δεκεμβρίου τοῦ 1843.

Ἐπὶ ἀρκετὰ χρόνια ὁ Γρηγόριος ἐργάστηκε μὲ ζῆλο. Συγκέντρωσε και ὀλίγους καλογήρους, και τὸ μοναστήρι ἀπόχτησε σχεδὸν τὴν παλαιὰ του εὐκλεια. Δυστυχῶς ὅμως, οἱ πρόκριτοι τῆς Κονίτσης ἀφαίρεσαν (ὅπως εἶχαν, κάνει και ἄλλοτε στὸ παρελθόν) ἀπὸ τὸν ἡγούμενο τὰ εἰσοδήματα τῶν χωραφιῶν τοῦ κάμπου, και τὰ διέδωσαν γιὰ πληρωμὴ τῶν μισθῶν τῶν δασκάλων. Δυσαρεστημένος ὁ Γρηγόριος τότε, ἔφυγε μαζί μὲ τὸν ὑποταχτικὸ του Γεράσιμο στὶς 14 Σεπτεμβρίου τοῦ 1851, και πῆγε στὸ μοναστήρι τοῦ Ρογκοβοῦ στὸ Τσεπέλοβο.

Οἱ συντάκτες μιᾶς ἐνθυμήσεως, Γεώργιος ... και Ἀναγνώστης Χρήστου Μπούζμπουλα, κακίζουν τὸν φυγάδα ἡγούμενο διότι τὸ ἐγκατέλειψε ἔτοιμο και διορθωμένο, και λένε ὅτι «ἀναχωρῶντας τοῦ Γρηγορίου, ἐστάθη ὁ Καλλίνικος και Γεράσιμος μαζί μὲ τοὺς χουλιαραιούς». Νὰ ἦταν ἄραγε ὁ μετέπειτα ἡγούμενος 1894-1900. Καλλίνικος και ὁ κουτσὸς Γεράσιμος αὐτοὶ τοὺς ὁποίους ἀναφέρει ἡ παραπάνω ἐνθύμηση;

Στὸν ἴδιον αὐτὸν τὸν φυγάδα ἡγούμενο Γρηγόριο συνέβη και ἓνα θαῦμα, ἀλλὰ θὰ τὸ διηγηθοῦμε ὅταν ἔρθῃ ἡ σειρά του μαζί μὲ τὰ ἄλλα θαύματα ποὺ συνέβησαν στὸ ἱερὸ αὐτὸ μοναστήρι.

Στὶς 10 Ἰουλίου 1855 ἦρθε καινούργιος ἡγούμενος ὁ Ἰωαννίκιος Γκριζμπανίτης, ὁ ὁποῖος ἐγκαταστάθηκε μὲ μεγάλη ἐπισημότητα ἀπὸ τοὺς ἄρχοντες τῆς Κόνιτσας, Νικόλα Ζήση Τάτσην, Νικόλαον Τατσιόπουλον, Ζώην Πατέραν κ.λ.π. και τοὺ παραδόθηκαν και τὰ κτήματα τοῦ κάμπου ποὺ τὰ εἶχαν ἀφαιρέσει ἀπὸ τὸν προκάτοχόν του Γρηγόριο.

Δυστυχῶς ὅμως, ὅπως φαίνεται, οἱ πρόκριτοι τὸν κακομεταχειρίσθηκαν και τὸν Ἰωαννίκιο, κι ἔτσι ἔφυγε κι αὐτὸς και ἄλλοι κανὰ δυὸ διάδοχοί του «διὰ νυκτός», ὅπως μᾶς πληροφορεῖ σὲ μιὰ ἐνθύμηση του τοῦ 1879 Ὁκτωβρίου 28 ὁ τότε ἀναχωρῶν ἡγούμενος Γεράσιμος.

Τὸν Αὐγούστο τοῦ 1862 συναντοῦμε τὸν Παπασταῦρο Ζησιάδη ἐφημέ-

ριο Κονίτσης νὰ λειτουργῆ στὸ Μοναστήρι.

Γιὰ λίγα χρόνια τὸ μοναστήρι ἔμεινε σχεδὸν χωρὶς Καλογήρους, καὶ τέλος στὶς 27 Ἀπριλίου τοῦ 1867, ἀποκαθίσταται ἀπὸ τὸν Ἀρχιερέα Γερμανὸν καὶ τοὺς Προκρίτους Κονιτσιῶτες ἡγούμενος ὁ Γεράσιμος, παλαιὸς ὑποτακτικὸς τοῦ Γρηγορίου Πεκλαρίτου, ὁ ὁποῖος ἦταν προηγουμένως δάσκαλος στὰ χωριὰ τῶν Τρικάλων καὶ Γρεβενῶν. Ὅπως πληροφοροῦμαστε ἀπὸ μιὰ ὑπέροχη ἐνθύμησή του, ἐπὶ τρία χρόνια πέρασε καλά. Κατόπι τοῦ ξαναπῆραν τὰ χωράφια καὶ ὑπέφερε. Ἐζήτησε ἀργότερα ἀπὸ τὸν νέο Δεσπότη τὸν Βασίλειο τὴν ἄδεια νὰ γυρίσει στὰ χωριὰ τῶν Γρεβενῶν καὶ Τρικάλων ὅπου ἦταν γνωστὸς γιὰ νὰ συγκεντρῶσει συνδρομὲς, ἀλλὰ δὲν τοῦ τὸ ἐπέτρεψε. Ἀπελπισμένος λοιπὸν κι αὐτός, καὶ βλέποντας τὴν ἀμέλεια τῶν ἰσχυρῶν ἔφυγε “χωρὶς νὰ γνωρίζει κανεὶς” ὅπως μᾶς λέει ἐνθύμηση ποὺ ἔγραψε στὶς 27 καὶ 28 Ὀκτωβρίου τοῦ 1879. Στὴν ἴδια ἐνθύμηση αὐτὴ λέει ὅτι ἅμα ἡ βρῦση τῆς Λεφτοκαρυᾶς ἔχει μπόλικο νερὸ τὸ χειμῶνα θὰ ἔχουμε μεγάλη ἀκρίβεια. Ἄν ὁμως λιγοστεύει ἢ στίβει τὸ χειμῶνα τότε θὰ ἔχουμε μεγάλη φτήνεια. Μετὰ τὴ φυγὴ τοῦ ἡγουμένου Γερασίμου ὑπηρέτες τοῦ Μοναστηριοῦ ἀνέλαβαν ὁ Κώστα Γκογκόρος - Βαενᾶς 1880 καὶ κατόπι ὁ Νικόλα Θωδωρῆς 1881. Ἀπὸ τὰ 1882 ὡς τὰ 1890 συναντοῦμε συνεχῶς ἡγούμενο τὸν πατέρα Γαβριήλ. Τότε ἦταν ὑπάλληλος τοῦ μοναστηριοῦ ὁ αἰωνόβιος Ἀντώνης-Λακιώτης ποὺ εἶναι σήμερα (1961) ἡλικίας 101 ἐτῶν καὶ ὅπως μᾶς διηγήθηκε, τὸ μοναστήρι εἶχε ἀρκετὰ γιδοπρόβατα καὶ βόδια. Ἐνα βόϊδι μάλιστα, τὸ εἶχαν ἀγοράσει μὲ χρήματα τῷ Ληστάρχου Νταβέλη, ὅπως διόρθωσαν καὶ ψήλωσαν καὶ τὴ μάντρα τοῦ μοναστηριοῦ μὲ τὰ φλωριὰ τοῦ μαναριοῦ του. Ἄλλ’ ἄς ἀφηγηθοῦμε πῶς καὶ κάτω ἀπὸ ποιὲς περιστάσεις τὰ ἀφιέρωσε. Ὁ Νταβέλης εἶχε πάντοτε κοντὰ του ἓνα μανάρι χρυσοστολισμένο ποὺ ἦταν τὸ μασκώτ τῆς συμμορίας του. Κάποια μέρα ποὺ τὸν εἶχαν μπλοκάρει τα τουρκικὰ ἀποσπάσματα καὶ πολεμοῦσε, τὸ μανάρι ξεκόπηκε καὶ σμίχτηκε μὲ τὰ πρόβατα τοῦ μοναστηριοῦ ποὺ τὰ βοσκοῦσε ὁ Μῆτρος ὁ Ρεντζούλης ὁ “Μπαντές”. Ἐκεῖνος ἀφοῦ βούτηξε μιὰ ἀπὸ τὲς ἀρμαδιὲς τῶν φλωριῶν ποὺ εἶχε κρεμασμένες στὸ λαιμὸ καὶ στὰ κέρατά του τὸ μανάρι, τὸ παρουσίασε στὸ μοναστήρι, καὶ οἱ καλόγεροι εἰδοποίησαν τὸ Λήσταρχο πῶς βρίσκεται ἐκεῖ. Ὁ Νταβέλης μαθαίνοντας πῶς γλίτωσε τὸ μανάρι του, καὶ πιστεύοντας ὅτι ἡ Παναγία ἢ Στομιώτισσα τὸν βοήθησε νὰ νικήσει τὰ τουρκικὰ ἀποσπάσματα, ἔστειλε εἶδηση νὰ κρατήσουν τὰ φλωριὰ γιὰ τὸ μοναστήρι, καὶ νὰ τοῦ στείλουν μόνον το μανάρι, ὅπως καὶ ἔγινε. Τὴν ἴδια αὐτὴ ἐποχὴ ὑπηρετοῦσε στὸ μοναστήρι καὶ μιὰ καλόγρια ἀπὸ τὴ Λεσνίτσα (νῦν Βρυσοχώρι) ποὺ εἶχε ἓνα παιδὶ ποὺ τὸ λέγανε Γιάννη.

Ἀργότερα ὁ πατήρ Γαβριήλ ἔφυγε καὶ πῆγε στὸ μοναστήρι τῆς Ἀρτσίστας. Στὰ 1894 συναντοῦμε ἄλλον ἡγούμενο τὸν Καλλίνικο ὁ ὁποῖος καταγόταν νομίζω ἀπὸ τὴν Κορτίνιστα (Ἀγ. Νικάνωρ) καὶ ἦταν ἀπὸ χρόνια ἐδῶ ἕως τὰ 1923 περίπου.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴ Μπούνω, χρημάτισαν ἐδῶ καλόγριες κατὰ τὸ πρῶτο τέταρτο τοῦ αἰῶνα μας, καὶ ἡ Ἄννα ἡ βουβή, καθὼς καὶ ἡ ἄλλη Ἄννα ἡ πεθερὰ τοῦ Χρήστου Νέκου. Γύρω στὰ 1907-1908, πολέμησε καὶ ὁ καπετάν Κρομμύδας ἔξω ἀπὸ τὸ μοναστήρι στὴν Ἀμουριά μὲ τοὺς Τούρκους. Τότε δὲν ὑπῆρχε ἡγούμενος. Ἦταν μόνο ἡ καλόγρια Μπούνω, ἴσως καὶ ἡ Ἄννα ἡ βουβή, καὶ ὑπηρέτης τοῦ μοναστηριοῦ ἦταν ὁ χαζούλης ὁ Γιώγας (Γιῶργος) τῆς Μηλιᾶς. Αὐτὸν ἐπιστράτευσαν οἱ Τούρκοι γιὰ ὁδηγὸ νὰ τοὺς δείξει τὰ μονοπάτια γιὰ νὰ κυνηγήσουν τὸν Κρομμύδα, ἀλλὰ τὸν κατάλαβαν ποὺ ἦταν πτωχὸς τῷ πνεύματι καὶ τὸν ἀφήσανε.

Ἀπὸ τὸ 1923 περίπου ποὺ ἔφυγε ὁ Ἱερομόναχος Παπαβασίλειος, ὡς τὸν Αὐγούστο τοῦ 1956 ποὺ ἦρθε γιὰ πρώτη φορὰ κι' ἔμεινε γιὰ μικρὸ διάστημα ὁ σημερινὸς καλόγηρος πατήρ Παῖσιος, τὸ μοναστήρι ἔμεινε σχεδὸν ἔρημο*. Τὰ γιδοπρόβατά του ἔξαφανίσθηκαν, τὰ χωράφια του χερσώθηκαν, οἱ φράχτες καὶ τὰ πεζούλια γκρεμίστηκαν, καὶ τὰ καρποφόρα δέντρα καὶ οἱ περγουλιές του ἀγρίεψαν ἢ ξεράθηκαν. Καὶ σὰν νὰ μὴν ἔφταναν ὅλα αὐτά, τὸ καλοκαῖρι τοῦ 1944 στὶς 18 Αὐγούστου οἱ βάρβαροι Γερμανοὶ τὸ πυρπολήσανε καὶ δὲν γλίτωσε παρὰ μόνο ἡ ὁμορφή ἐκκλησοῦλα του. Ὅλα τὰ ἄλλα μεταβληθῆκανε σὲ ἄμορφους σωροὺς ἔρειπίων. Καλόγηρος μόνιμος, ὅπως εἶπαμε, ἀπὸ τὸ 1923 ὡς τὸ 1958 δὲν ὑπῆρχε, καὶ οἱ μόνοι ποὺ τὸ προσέχαν ἦταν ὁ Μητροπολίτης καὶ κυρίως οἱ ἐπίτροποί του, Ἀλέξη Φλῶρος, Χρῆστο Νέκος, Ἀλέξανδρος Οἰκονομίδης καὶ λοιποὶ.

Πρῶτος ἔφιασε ἓνα μικρὸ πρόχειρο κελί, ἐκεῖνο ποὺ τώρα ἡ στέγη του γκρεμίστηκε, ἔξω ἀπὸ τὸν περίβολο ὁ Βασίλης Βαγενᾶς, καὶ ἔτσι οἱ εὐλαβεῖς προσκυνητὲς καὶ οἱ διαβάτες εὔρισκαν ἓνα μικρὸ καταφύγιο ὅπου μπορούσαν νὰ ἀνάψουν φωτιά νὰ ζεσταθοῦν καὶ νὰ ξημερώσουν. Σ' αὐτὸ κατέφυγα κι ἐγὼ στὶς 30 τοῦ Μάη τοῦ 1954 μαζί μὲ τὴν παρέα μου, ὅταν ἐπισκέφτηκα γιὰ πρώτη φορὰ τὸ ὁμορφο καὶ γραφικὸ αὐτὸ μοναστήρι.

Ἀργότερα, στὰ 1957, ἔχτισε ἡ φιλόδοξη καὶ εὐλαβῆς κυρία Αἰκατερίνη Ἀθ. Ρούση ἓνα εὐρύχωρο διπλὸ κελί (ἰσόγειο καὶ ἀνώγειο) καὶ σύγχρονα

* Γύρω στα 1930 παρέμεινε ἐπὶ 2-3 ἔτη στο Μοναστήρι καὶ ὁ Παπαθωμᾶς Νικολάου ἀπὸ τὴ Γορίτσα.

ἔφιασε δίπλα σ' αὐτὸ ἓνα ἄλλο ἢ Ἐπιτροπὴ τοῦ μοναστηριοῦ, (Ηρακ. Παπαχρηστίδης, Κων. Τζάλας, Βασ. Βαγενᾶς κ.λ.) καὶ συνέχεια πρὸ πέρα τὸ ὠραῖο καὶ εὐρύχωρο μαγειρεῖο.

Στὰ 1958, ἔχτισε καὶ ὁ κ. Δημ. Β. Δούκας τὸ πρῶτο μεγάλο κελὶ μαζὶ μὲ τὸ ἰσόγειό του, καὶ σιγά-σιγά ἄρχισε νὰ διορθώνεται καὶ νὰ ἐπισκευάζεται καὶ ἡ ἐκκλησοῦλα του. Ἐκεῖνος ὅμως ποὺ τοῦ ἔδωσε ἐντελῶς καινούργια ζωὴ, καὶ τὸ ἔκανε ἀγνώριστο, εἶναι ὁ ὀσιώτατος πατὴρ Παῖσιος (Ἀρσένιος κατὰ τὸ κοσμικὸ τοῦ ὄνομα καὶ γιὸς τοῦ Κονιτσιώτη Προδρόμου Ἐζνεπίδη Μικρασιάτου πρόσφυγος). Ἀπὸ τὸν Αὐγούστο τοῦ 1958 ποὺ πρωτοεγκαταστάθηκε ἐδῶ, ἄρχισε νὰ ἐργάζεται ἐντατικά. Καλλιέργησε καὶ ξεχέρσωσε πρῶτα λίγα κτήματα καὶ κατόπι ἐπισκεύασε στὴν ἐντέλεια τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὴν πλακόστρωσε μὲ λευκὰ μάρμαρα ποὺ τοῦ πρόσφερε ὁ ἔφορος ἀρχαιοτήτων κ. Σ. Δάκαρης. Τὰ ἔσοδα τοῦ μοναστηριοῦ ὅμως εἶναι πενιχρά, διότι τὰ πλούσια χωράφια, διακόσια πενήντα καὶ ἄνω στρέμματα, ποὺ εἶχε στὸν κάμπο, τὰ ἐδήμευσε τὸ Κράτος καὶ τώρα δὲν ἔχει παρὰ μόνον καμιὰ τριανταριά. Μὲ αὐτὰ τὰ ἐλάχιστα εἰσοδήματα ὅμως καὶ μὲ τὲς φτωχικὲς προσφορὲς διαφόρων φιλοδρησκῶν, ὁ ἀκάματος καὶ εὐσυνείδητος πατὴρ Παῖσιος ἔφιασε ὅλα τὰ παραπάνω καὶ ἐν συνεχείᾳ διόρθωσε τὸν περίβολο, ἔχτισε τὸ μικρὸ καλογηρικὸ κελάκι του καὶ τὸ τελειοποίησε, ἔφτιαξε ταβάνια, πατώματα, ἄλλα διάφορα κουφώματα, ὅλα μόνος του διότι εἶναι ἄριστος ξυλουργός, καὶ ἐπὶ πλέον ἓνα σωρὸ ἄλλα χρήσιμα ἔπιπλα, καναπέδες, καθίσματα, ντιβάνια, κρεβάτια, ντουλάπια κ.λπ.

Τὸ καλοκαίρι τοῦ 1960 ἔχτισε μιὰ καινούργια σειρὰ ἀπὸ κελιά, πίσω ἀπὸ τὶς παλιὲς βυζαντινὲς ἀψίδες ποὺ εἶχαν γλιτώσει ἀπὸ τὴν πυρκαϊά, καὶ τώρα προσπαθεῖ νὰ τὰ σκεπάσει καὶ νὰ φιάση ἓνα ἐξώστη, ἀπάνω ἀπὸ τὶς ἀψίδες, ὁ ὁποῖος θὰ εἶναι ὑπέροχος. Τὸ ὄνειρό του εἶναι ἢ πλάκα αὐτὴ τοῦ μπετὸν ἀρμὲ νὰ ἐπεκταθῇ καὶ ἀπάνω ἀπὸ τὰ κελάρια ὅποτε θὰ μπορεῖ κανεὶς νὰ ξαναχτίσῃ καὶ δεύτερη σειρὰ ἀπάνω στὰ ἴδια.

Εἶθε ἢ Παναγία νὰ τὸν ἀξιώσει νὰ ἀποτελειώσει ὅτι ἄρχισε καὶ νὰ ἀποκαταστήσῃ τὸ ἱερὸ αὐτὸ τῆς σκηνώμα ἀνώτερο ἀπὸ ὅτι ἦταν ἄλλοτε.

Ἀπὸ τὶς ἀρχὲς περίπου τοῦ Ἰουνίου ὡς τὰ τέλη Ὀκτωβρίου τοῦ 1961, ὁ Πατὴρ Παῖσιος ἀπουσίασε στὸ Ἅγιον Ὄρος, καὶ φοβηθήκαμε πὼς θὰ τὸν χάναμε ὀριστικῶς. Εὐτυχῶς ξαναγύρισε καὶ θὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργο του.

Καὶ τὸ συνεχίζει. Στὶς 19 Ἰουνίου 1962 ἔριξε τὴν μεγάλη ἀπὸ μπετὸν ἀρμὲ πλάκα ἀπάνω ἀπὸ τὰ νεόκτιστα κελιά, καὶ τώρα ἐπιδίδεται στὴν κατασκευὴ τῶν ἐσωτερικῶν (κουφωμάτων κ.λπ.).

(Δημοσιεύτηκε σε συνέχειες στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" τὸ ἔτος 1962).

ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΗΜΕΡΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ

& Συμβιώσις μετά των ληστών

ΥΠΟ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΕΚΙΑΡΗ

(ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ Κ. ΠΥΡΡΟΥ)

Στο τ. 186 / 2015 ο αείμνηστος Κ.Π. είχε αρχίσει τη δημοσίευση από το εκδοθέν το 1879 στην Κέρκυρα βιβλίο του Ν. Βεκιάρη που αναφέρεται στην περιπέτειά του με τους ληστές το 1878. Ο Ν. Βεκιάρης ήταν ευκατάστατος επιχειρηματίας στην Κόνιτσα και προπάππος του Κ. Πύρρου από τη γιαγιά του Κλεοπάτρα. Συνεχίζουμε τη δημοσίευση από το βράδυ της σύλληψής του.

(συνέχεια από το προηγούμενο)

30 Ιουνίου

Εν ταύτη τη ημέρα επρόκειτο ίνα επαναληφθή η συζήτησις περί της τύχης του αιχμαλώτου και περί διανομής των τιμαλφών και ενδυμάτων. Το δεύτερον τούτο απησχόλησε πρώτον τους φίλους και επειδή απέσχον του να αποφανθώ περί της πραγματικής αξίας ενός εκάστου, η διανομή εγένετο δια δημοπρασίας κατά τρόπον αληθώς γελοίων, καθότι πράγματα σμικροτάτης αξίας και ελαχίστης εκτήσαντο υπό την πεύκην σημαντικήν αξίαν, ενώ τα πραγματικήν τοιαύτην κεκτημένα ελογιάσθησαν αντί σμικροτάτης τιμής: Εν γένει δι'ειπείν ο ορείχαλκος και η ύελος εις τινα κατέσχον την τιμήν του χρυσού και αδάμαντος και τανάπαλιν. Μετά το πέρας της δημοπρασίας πάντες οι πλειοδόται, ιδιαιτέρως έκαστος, με επεσκέφθησαν και πάντες έμειναν ηυχαιστημένοι, διότι δεν απεφάνθησαν πριν ακούσω από του στόματος ενός εκάστου την τιμήν, ην έδωκε δια το κόσμημα, και τούτο επειδή το ελάχιστον ηδύνατο να προκαλέση ρήξιν, ήτις επί τέλους θα εστρέφετο κατά της κεφαλής μου. Εκ πάντων όμως επείσθην ότι

οι αρχηγοί μόνοι δεν ηπατήθησαν, ο δε πονηρός Μπεχτάσης εξέλεξε τα πολυτιμώτερα με τιμήν κατά το πλείστον ευτελή.

Έδη ην ώρα γεύματος, όθεν έκαστος αρχηγός απεσύρθη μετά των οπαδών του· αλλά προτού να λήξη το λιτόν ημών γεύμα, μας ανησύχησαν πυροβολισμοί τινές· και πρώτη μεν φροντίς ελήφθη περί εμού αλλά μετ' ου πολύ εγνώσθη από των σκοπών ότι ήσαν κυνηγοί λαγών και ούτως επανήλθομεν εις τα ίδια και εις την πρώτην ησυχίαν.

Ει και η επελθούσα ανησυχία κατά παρενόησιν έλαβε χώραν, εκίνησεν εν τούτοις εις αγανάκτησιν τινάς των ληστών κατά του δυστυχούς αιχμαλώτου, τριζόντων τους οδόντας αυτών εναντίον του και απειλούντων, ότι η δουλεία των πηγαίνει (ανάποδα) όθεν έσπευσα προς τον Σελλόν και τον παρεκάλουν, ίνα ώσιν υπομονητικοί, ούτος δε με εβεβαίωσε μεθ' όρκους ομώσας εις τον Μουχαμέτ Αλή και τον Μπαμπά Χούσον ότι θα πέσει πρώτος αν η χρεία το καλέση και επομένως εγώ· με ησπάσθη δε ακολουθώς και μοι είπε να δώσω πίστιν εις την μπέσαν του.

Εν τούτω τω μεταξύ εις των οπαδών του Μπεχτάση παραπονούμενος ότι ηδικήθη εξύβρισε βαναύσως τον αρχηγόν του· ο δε Μπε-

χτάσης φύσει οξύθυμος ώρμησε ξιφήρης, και μόλις κατηνάσθη η συμπλοκή και τη εμή επεμβάσει. Προσήλθεν έπειτα εις των ληστών και με ενεθάρρυνεν απέναντι των καθεκάστην συμβαινόντων επειπών, ότι λαβόντες ήδη γνώσιν αρκίβεστέραν της καταστάσεώς μου και τα λύτρα θα ληφθώσιν αναλόγως, όπως μείνη και εις εμέ το ήμισυ ταύτης μοι ώμως δε και ούτος ασφάλειαν ζωής. Μετά χρόνου μικρού παρέλευσιν προσεκλήθην υπό του καπετάνου Ταμάζη, όστις μετά τους συνήθεις ενθαρρυντικούς λόγους μοι προσέθηκεν, ότι εν τη απολυτρώσει μου θα μοι εφάνέρωνε τα καθ' αυτό θύματα των ληστών και το του κολαούζου, έχων αιτίας δυσαρρεσκείας, επομένως ο λόγος εγένετο περί των εν Κονίτση Οθωμανών, καθ' ων παρεπονείτο πικρώς, διότι τον κατεδίωξαν σκληρώς ότε θελήσας να πολιτογραφή εν Κονίτση ενυμφεύθη εκεί. "Αι προσβολαί, είπεν, ας υπέστην μέχρι του να με διαζεύξωσι και της γυναικός μου με ηνάγκασαν ίνα γίνω ληστής, διότι άλλως δεν δύναμαι να εκδικηθώ, αλλ' ούτε και να ζω. Ενταύθα ελήξεν ο διάλογος.

Ην δε η εννάτη της ημέρας, καθ' ην ώραν έπρεπε αλλάξωμεν τόπον· όθεν επελαβόμεθα της οδοιπορίας και βαδίσαντες προς τα κάτω εισήλθομεν εις δημοσίαν οδόν. Μετ' ου πολύ η προφυλακή ανήγγειλεν ότι Μπέιδες διερχόμενοι πλησιάζουσιν, οι λησταί ύβρισαν καθ' εαυτούς τους διακόπτοντας την πορείαν και επί τη ευκαιρία ταύτη, ίνα μη ο χρόνος δαπανάται μάτην εγράφη διαταγή προς το χωρίον Λισκάτζι, νομίζω, ίνα σταλώσιν 60 οκ. άρτον, 1 οκά ρακής και 5 οκ. καπνού αποσταλέντων και πέντε των οπαδών, κομιστών της διαταγής ταύτης. Επειδή δε η οδός ην έρημος διαβατών πλέον εισήλθομεν και εξηκολουθή-

σομεν την οδοιπορίαν και μέθ' ικανόν χρόνον έστημεν προς ανάπαυσιν· προσήλθον τότε βλάχοι τινές, οίτινες έλαβον παραγγελίαν διακριούς και ενώπιον αυτών εγένετο συζήτησις περί του αιχμαλώτου· εγώ δε ικέτευον, παρεκάλουν εσαεί ίνα φεισθώσι της ζωής μου. Μετά τα συνήθη ταύτα εβαδίσσαμεν προς το Βαρτζουπάνι επί μιαν ώραν, και ότε ανεπαυόμεθα επανέλαβον τας παρακλήσεις υπέρ της ζωής μου, στηρίζων ταύτας εις τα λύτρα, προς α έπρεπε ν' αποβλέπωσι, περι ων έλεγον αυτός ότι δεν αμφίβαλλον το επ' εμοί. 'Ινσ' Αλλάχ (ο θεός να δώση) απήντησαν, ίνα και συ απαλλαγής και ημείς αποβλέψωμεν προς άλλο κισμέτ (συμφέρον). Εν τοσούτω και αύθις επορευόμεθα και εσμέν ήδη πλησίον ποιίμνης, διότι ακούεται το γαύγισμα των κυνών, δι ο και εμέ μεν έφερον εις το ενδότερον του δάσους οι φρουροί, οι δε λοιποί συνωμίλουν μετά των προσελθόντων βλαχοποιμένων. Έπειτα ανενεώθη η συζήτησις περί του αιχμαλώτου, όστις διέτρεχε και πάλιν κίνδυνον δια την αμφιβολίαν, ην εγέννα η εξασφάλισίς του, καθότι να διευθυνθώσιν εις Μπιλήστι, η εις Ντεβόλι, η να με ασφαλίσωσιν εις οικίαν εν Κουστεβίστι: επί πάσιν επικράτει ασυμφωνία δια την έλειψιν εμπιστοσύνης αναμεταξύ των, το δε πρόβλημα μένει εισέτι άλυτον και η λύσις αναβάλλεται, διότι μας αναμένει δρόμος. Ιδού και πάλιν οδοιπορούντες κατά την 2αν της νυκτός και μετά μικρόν εφθάσαμεν εις το ωρισμένον μέρος, ένθα εύρομεν τους παραγγελθέντας κριούς, αναμένοντας, όπως ποιήσωσι μεγαλοπρεπές το δείπνον μας, μετά την παρελθούσαν ξηροφαγίαν. Οκτώ λοιπόν των ληστών εν οίς και οι φρουροί μου Ασλάν και Γκέγκας μετά σπανίας επιδεξιότητος εξέδαρον οκτώ κριούς ενόσω ετοιμασθώσιν οι οβε-

λίοι, την δε φρούρησίν μου ανέλαβον προς ολίγον δυο έτεροι ων ο εις ηλικίας πενήκοντα και πέντε ετών και επί τριάκοντα και πέντε έτη ληστής, έφερεν όπλον οπισθογεμές και λόγχην. Ενώ δε ητοιμάζοντο τα του δείπνου η συνοδία ολίγον απέχουσα ημών και περί εμού τον λόγον ποιουμένη πάντοτε, ενησμενίζετο πολύ αιτούσα επί πινακίου την κεφαλήν μου· τούτου ηφίετο και ο έτερος των φρουρών μου, Χαζμπής ονόματι, λέγων “τι σημαίνει το κεφάλι ενός γκιάουρ; δεν αξίζει τον κόπον η τόση συζητήσις· έπειτα πόσοι ημέτεροι έπαθον από Χριστιανούς ληστές!” αλλ’ ο πολύπειρος γέρων είχεν αρχήν όλως αντίθετον. “Δεν είναι, είπεν, ίδιον τακτικού ληστού να φονεύση αιχμάλωτον, ενώ ελπίζει λύτρα· κατ’ αυτόν τον τρόπον αδικούμεν τον αιχμάλωτον, την οικογένειάν του και ημάς αυτούς άνευ τινός σκοπού. Εγώ, εξηκολούθησεν, εγενόμην οπαδός του Κουσταρέλη, του Κακαράντζα, του Σπανού και άλλων ακόμη, αλλά μικροφιλοτιμίας έριδας ουδαμού παρετήρησα· μα τον Θεόν αηδίασα τοιαύτην συντροφία, η οποία γνωρίζει μόνον να απειλή τον σκλάβον· εδώ έχει κανείς να κάνει με ζευγιάδες και με μαζώματα και όχι με ληστές... Έως ενταύθα ηκροάσθην του γέροντος ληστού αλλά στενοχωρηθείς έδραμον προς τον Σέλλον εκθέτων αυτώ την μεγάλην αδημονίαν μου, και ότι η νυξ εκείνη μοι παρίστατο κάπως φοβεροτέρα. Έπειτα εζήτησα ίνα ιδώ μετ’ αυτού και τον Καπετάνιον όστις μας υπεδέχθη φιλοφρόνως· μόλις εκαθήσαμεν και μας έφερον το γκουκουρέντζιν μετά ρακίου, επίομεν αρκετόν ρακί και με όρεξιν έφαγον το μέρος μου εκ του γκουγκουρετζίου, ενώ οι επί των δακτύλων μου παίζοντας το νήμα της ζωής μου ήρξαντο και εν ταύτη τη στιγμή ερίζοντες, οίς

δε τας ικεσίας μου ο Καπετάνιος, αναπολήσας παρελθόντα και εξερεθιστείς ωθούμενος βεβαίως και υπό του ρακίου, απήντησιν “ότι η κεφαλή μου δέον να σταολή εις Κόνιτσαν προς εκδίκησιν του αίματος των συντρόφων του και του συγγενούς του Μέκου, ων τας κεφαλάς πέρυσιν ο μονόφθαλμος Αχμέτ εισήγαγον εις αυτήν εν θριάμβω. Έμεινα άναυδος ίσως δε και λιπόθυμος επί τινας στιγμάς προς τους λόγους τούτους, ο δε Σέλλος ασκαρδιαμικτί παρατηρήσας τον αρχηγόν απήντησε σοβαρώς (η κεφαλή του Κυρ. Νικολάκη, σημειωτέων όσο η λέξις “Κυρ” ουδέποτε υφ’ ουδενός των ληστών επανελήφθη) αν υπάγη εις Κόνιτσαν θα υπάγη συνοδόμενη με την ιδικήν σου και ιδικήν μου και ουδέποτε μόνη” Ενόμισα ότι θα επέλθη πλέον ρίξις και ότι πλησιάζει η εσχάτη στιγμή αλλ’ η εμφανικότης των λόγων του Σέλλου ενεποίησαν αίσθησιν εις τον Καπετάνον αλλοίαν, διό και δεν εδίστασε ν’ απαντήσει ότι ταύτα είπεν αστειευόμενος και ότι και ο Ταμπάζης αγαπά επίσης τον Κυρ Νικολάκην.

Μετά την εν μέρει αστειάν ως ηθέλησε να την επικαλέση ο Καπετάνος, συνδιάλεξιν ταύτην απεσύρθη έκαστος μετά των εαυτού, εδγώ δε μετά των φρουρών μου εις ωρισμένον μέρος ίνα δειπνήσομεν. Ο Ασλάν ήπλωσε χαμαί το ταγάρι του και παρέθηκε το ψητόν, εκ του οποίου έφαγον ολίγον· και μετά το δείπνον κατεκλίθημεν, ενώ ο Σέλλος εξαιρέτως εφάινετο έμφροντοις την νύκτα ταύτην όπερ εδήλον ότι τα πράγματα δεν είχαν καλώς· με έθηκε δε κυρίως μεταξύ των σκελών του έχοντα κατωτέρω, ένθεν και ένθεν, τον Ασλάν και τον Γκέγκα, η δε κάππα η τόπον επαπλώματος επέχουσα, σκληρά ούσα, ετέθη εις τρόπον, ώστε να μη εφάπτηται καθόλου του

σώματος και ούτως ως υπό στέγην ανεπαυό-
μην, αν δύναται να ονομασθή τούτο ανάπαυ-
σις ή τάφος. Ο ύπνος εβράδυνε να με επισκε-
φθή, ει και πάνυ απηυδηκότα, τα οχληρά και
βεδλυρά ζώφια, αι φθείρες, ων ηφθονούμεν
πάντες, αντεπισκέπτοντο άλληλα. Οι σωμα-
τοφύλακές μου όμως, ειθισμένοι εις τας με-
τακινήσεις ταύτας, δεν έπασχον όσον εγώ,
ώστε και ερόγχαζον προ πολλού. Τότε εις
των ληστών Κάλλος ονομαζόμενος βοηθού-
μενος υπό της γενικής ταύτης ησυχίας επλη-
σίασεν ημάς χωρίς να εννοηθή και κατέφερεν
εν σπάθισμα κατ'εμού αλλ' η λεπίς απέταμε
μόνον την κάππαν μου προς την κεφαλήν, χω-
ρίς να με εγγίση, επειδή ως είπον, ίστατο
επάνω του σώματος ως στέγη. Εις τον ήχον
του σπαθίσματος ανεπήδησα έντρομος και
πριν η εννοήσω το χώρον λαμβάνων ο αυθά-
δης κακούργος έλαβε πείραν του γιαταγανίου
του Σέλλιου, τρωθείς εις τον μηρόν ουδέ θα
εσώζετο από του πιστολίου του Γκέγκα, αν
δεν επενέβαινεν η συντροφία χάριν της ησυ-

χίας, ην θα διετάραπτεν ο κρότος όπλου. Ού-
τως εσώθην την νύκτα ταύτην από προφα-
νούς κινδύνου, τον δε κακούργον εκείνον δεν
είδον έκτοτε αγνωώ τελείως τι απέγεινεν.

Ει και δεν διεταράχθη η ησυχία εκ των χώ-
ραν λαβόντων, εντούτοις εκρίθη καλόν ίνα εγ-
καταλείψωμεν την θέσιν ταύτην, και οδοιπο-
ρήσαντες επί μίαν περίπου ώραν, έστημεν εν-
τός πυκνών θάμνων, ενώ ο Σέλλος, σφόδρα
ωργισμένος εκ των διαδραματισθέντων, δεν
έπαυεν υβρίζων μεγαλοφώνος, ώστε ο καπε-
τάνιος ηναγκάσθη τότε ινα τω επιτάξη δι επί-
τηδες ανθρώπου του, ότι, αν δεν ησυχάση,
θα τον φέρει εις θέσιν όπως κόψη ο ίδιος την
κεφαλήν του αιχμαλώτου· και η διαταγή του
καπετάνου ει και μη σεβαστή καθόλου παρά
τω Σέλλω, ως και ο καπετάνος αυτός, δια την
ορθότητα αυτής όμως ετέθη αυθωρεί εις
ενέργειαν και σιγή νεκρική επικράτησε, πάν-
των επιδοθέντων εις νέον ύπνον, εκτός εμού.
Ότε η συνοδία ηγέρθη είχεν ήδη εξημερώσει.

(Συνεχίζεται)

Μετεωρολογικά στοιχεία από τον σταθμό του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών
στην Κόνιτσα σε συνεργασία με το Metar.gr. (www.metar.gr)

Θέση Σταθμού: Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας-Πραμάντων
(υψόμ. 530m)

Ιστοσελίδα Σταθμού: <http://penteli.meteo.gr/stations/konitsa/>

Νοέμβριος 2017					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών άνεμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
8,8	19,5	-3,8	305,0	23	ΒΑ
Δεκέμβριος 2017					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών άνεμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
6,2	16,3	-4,1	313,2	18	ΝΔ

Λουφιώτ'κο = ΝΕΡΟ = Ντηβόλ'κο

(Σχόλια σε δυο μαστόρικες/κουδαρίτικες λέξεις)

ΤΟΥ ΘΩΜΑ Β. ΖΙΩΓΑ

Το νερό είναι το βασικότερο στοιχείο της ζωής. Δεν μπορεί να υπάρξει έμβιο όν χωρίς αυτό το υπέρτατο φυσικό αγαθό, γι' αυτό και τα πρώτα ανθρωποειδή γύρω σε πηγές και ποταμούς εγκαταστάθηκαν. Οι υποτυπώδεις αρχικοί οικισμοί, ως απαρχή του κοινωνικού βίου, πάλι κοντά σε πηγές και τρεχούμενα νερά στήθηκαν. Ακόμη και σήμερα, που μπορούμε να μεταφέρουμε νερό με αγωγούς από μακρινή απόσταση, πάντα μεριμνούμε η όποια υδρομάστευση να βρίσκεται σε μικρή απόσταση από τους οικισμούς και τις πόλεις. Αυτό το ύψιστο αγαθό, απόλυτα αναγκαίο για την επιβίωση των ανθρώπων και όλων των άλλων όντων, κάπως ονομάστηκε, αρχικά από συγγενείς φυλές ή τοπικές ομάδες και αργότερα από τους διάφορους λαούς. Γενικά, αξίζει να γνωρίζουμε τις λέξεις με τις οποίες ονόμασαν το νερό, γιατί οι τυχόν ομοιότητες θα δείχνουν την κοινή χρονικώς εξελικτική πορεία αυτών των ανθρώπων. Ιδιαίτερη σημασία έχει να εμβαθύνουμε στις ονομασίες που του έδωσαν, είτε στις απόμακρες μικρές κοινωνίες, είτε στις τοπικές κλειστές συντεχνιακές ομάδες. Τέτοια περίπτωση είναι το κοινωνικό σύνολο των Μαστοροχωρίων της Κόνιτσας με τη συντεχνία των τεκτόνων/μαστόρων, τους λεγόμενους **κουδαραίους** (κτίστες της πέτρας).

Γνωστό είναι ότι αυτοί οι τέκτονες /

κουδαραίοι χρησιμοποιούσαν έναν συντεχνιακό γλωσσικό κώδικα για να συνεννοούνται μεταξύ τους, τα λεγόμενα **κουδαρίτικα**. Όταν, πριν το 2010, μελετούσα αυτά τα κουδαρίτικα, διαπίστωσα ότι δεν είχαν ένα και το αυτό όνομα για το νερό σε όλα τα Μαστοροχώρια, γεγονός που με γέμισε απορίες. Καλώς και λογικώς εχόντων των πραγμάτων και με βάση όσα προείπαμε, έπρεπε τουλάχιστον το νερό να έχει κοινό όνομα σε ολάκερο το έθνος των μαστοροχωριτών τεκτόνων. Ο ποταμός Σαραντάπορος, που καταμεσής διασχίζει την περιοχή τους, είναι το όριο που διαχώριζε **δυο** ονομασίες για το νερό. Στα χωριά που κατά τη ροή του ποταμού κείνται στη δεξιά πλευρά του, π.χ. Στράτσιανη (τόρα Πύργος), Πυρσόγιαννη, Βούρμπιανη, κ.λπ., πλην της ακραίας Ζέρμας (τόρα Πλαγιά), το νερό ονομάζεται το «*ντηβόλ'κο*», είτε ο «*ντηβόλ'ς*». Συχνά άκουγε κάποιος τους κουδαραίους να φωνάζουν στα μαστορόπουλα «*ρίξε ντηβόλ'κο στ' μπλάτσω!*» ή «*βάλε ντηβόλ' στ' κάλω!*», δηλ. «*ρίξε/βάλε νερό στη λάσπη!*». Στα έναντι χωριά που βρίσκονται στην αριστερή μεριά του ποταμού, π.χ. Καστάνιανη, Μπλήζιανη (τόρα Λαγκάδα), Κάντσικο (τόρα Δροσοπηγή), Μόλιστα, Κεράσοβο (τόρα Αγία Παρασκευή), κ.λπ., συν τη Ζέρμα και το όμορο μακεδονικό μαστοροχώρι Μπουρμπουτσ'κό (τόρα Επταχώρι), το νερό το λένε το «*λουφιώτ'κο*», εί-

τε ο «λουπιώτ'ς», και οι ίδιες πιο πάνω φράσεις λέγονταν αντίστοιχα ως «ρίζε λουπιώτ'κο στ'μπλάτσω!» ή «βάλε λουπιώτ'στ'κάλω!».

Οι δυο διακριτές ονομασίες «ντηβόλ'κο/ντηβόλ'ς» και «λουπιώτ'κο/λουπιώτ'ς» δεν έχουν καμία θεματική ομοιότητα μεταξύ τους. Και ενώ η πρώτη φαίνεται όμοια με το όνομα του ποταμού «Δηβόλης/Δεβόλης | Αλβ. Dinvoll/Devoll», το θέμα της δεύτερης δεν ταιριάζει με το όνομα κανενός γνωστού ποταμού, αν βέβαια ακολουθήθηκε και σ' αυτήν την περίπτωση ανάλογος τρόπος και ίδια μεθοδολογία για τον ορισμό της ονομασίας του νερού. Επί πλέον, η δεύτερη ήταν όμοια με το οικωνύμιο του χωριού Λούψικο/Λούψ'κο (τώρα Λυκόρραχη/Κεφαλοχώρι) το οποίο δεν έχει κουδαρίτικη ιστορία και παράδοση. Αυτά με ώθησαν, πριν το 2010 όταν έγραφα το βιβλίο μου ΚΟΥΔΑΡΙΤΙΚΑ, να εξηγήσω την μεν πρώτη από το Λατ. devolino (= κατακυλιώ, κατακυλίω), με την έννοια «κατρακυλιστό, τρεχούμενο, ρέον», κατά το αρχ. Ελλ. «νηρόν» (= ρέον, τρεχούμενο), την δε δεύτερη από το αρχ. Ελλ. «λάπτω», σε συνδυασμό με τα ομόσημα Αλβ. lupr/lapp (= καταπίνω, λάπτω, ήτοι βροχθίζω όπως ο σκύλος πίνει το νερό) και Ilupës-i (= καταβροχθιστής), με την έννοια «λαπτόμενο, καταπινόμενο», που αμφότερες είναι ερμηνείες συμβατές με το νερό.

Έλα, όμως, που η έρευνα είναι τελείως απρόβλεπτη και αχάριστη. Σε κείμενο που βρέθηκε περί το 2013, γραμμένο σε χειρόγραφο βιβλίο το 1851 από τον

λοχαγό Βασ. Νικολαΐδη, [έκανε κατασκοπευτική περιήγηση το 1850 για λογαριασμό του ελληνικού Υπουργείου Στρατιωτικών], υπάρχει η εξής γραφή: «... Εις 2 ώρ. [από Κόνιτσα μέσω Καβασίων] η οδός διαβαίνουσα κατάσκια υπό θάμνων, δρυών, κτλ. δάση, φθάνει εις τον ποταμόν **Λούπιτζκα (Σαραντάπορον)**, ένθα κατακόρυφος βράχος διαχωρίζει τα δύο όρη και δίδει δίοδον εις την διαζευγνύουσαν του ποταμού τούτου **λιθίνην γέφυραν**, συνισταμένην εξ ενός **μεγάλου θόλου** ...» και εννοεί το φαράγγι Δερβενίου και τη γέφυρα Δερβενίου/Σκορδίλη, [όρα αναδημοσίευση αποσπάσματος στο βιβλίο μου “Τα θολογυριστά πετρογέφυρα της επαρχίας Κόνιτσας”, Αθήνα 2017, σελ. 73]. Από αυτό το κείμενο μαθαίνουμε ότι περί το 1850, εκτός από το γνωστό υδρωνύμιο Σαραντάπορος, που καταγράφεται ήδη από το 1807 και το 1814 από τους Rouqueville και Hughes αντίστοιχα, διασωζόταν ακόμη και μια παλιότερη ονομασία του, την οποία άκουσε ο Βασ. Νικολαΐδης που διάβηκε τον ποταμό το 1850 και την καταχωρεί με τη διπλή λόγια γραφή «Λούπιτζκας (Σαραντάπορος)». Και λέγω για λόγια γραφή, επειδή η παραδιδόμενη λέξη «Λούπιτζκας» περιέχει το άτονο **ι**, το οποίο ουδέποτε προφέρεται από τους γηγενείς, οπότε η εκφορά θα ήταν «Λούπτζκας/Λούπσκας/Λούψκας». Έτσι βρέθηκε όνομα ποταμού με θέμα «λουψ-», απ' όπου προήλθε και η ονομασία «λουπιώτ'κο/λουπιώτ'ς» του νερού. Με βάση τα παραπάνω, η ερμηνεία και ετυμολογία των δυο λέξεων με τις οποίες οι κουδαραίοι/

τέκτονες ονομάζουν το νερό έχει ως εξής:

ντηβόλ(ι)κο το : και ο **ντηβόλ(η)ς** - ύδωρ, νερό - η λέξη λέγεται στα δεξιά κατά τη ροή του Σαραντάπορου ποταμού κείμενα Μαστοροχώρια και δεν έχει καμία απολύτως σχέση με το Σλ. voda (= ύδωρ). Είναι ουσιαστικοποιημένο επίθετο που προήλθε από το όνομα «Δηβόλης/Δεβόλης | Αλβ. Divoll/Devoll», όπως λέγεται τώρα ο αρχαίος ποταμός «Εορδαϊκός», που έχει τις απαρχές του στις δυτικές πλαγιές του μακεδονικού Γράμμου (τώρα μέσα στην αλβανική επικράτεια). Λέγεται με την έννοια «δηβόλικο/δηβολίσιο», δηλ. νερό από τον Δηβόλη ποταμό. Σχετικό είναι το τοπικό «ντηβόλ(η)ς» (= αργός αρβανίτικος χορός). Κατά τον ίδιο τρόπο σχηματίζεται και το ομόσημο «λουσιώτ(ι)κο» (β.λ.). Σημειώνω ότι πιθανώς το υδρωνύμιο «Δηβόλης/Δεβόλης | Αλβ. Divoll/Devoll» να σχετίζεται με το Λατ. devolno (= κατακυλώ, κατακυλίω), γιατί η αρχική ορεινή κοίτη του είναι λίαν επικλιμένη και το νερό κατακυλάει ορμητικά, αν και περισσότερο του ταιριάζει ένα αμάρτυρο Σλ. divolj (= άγριος), κατά το Σερβ. divlje (= άγριος) < παλ. Σλ. divo (= αγρίως) και divji (= άγριος).

λουσιώτ(ι)κο το: και ο **λουσιώτ(η)ς** - νερό, ύδωρ - η λέξη λέγεται στα αριστερά κατά τη ροή του Σαραντάπορου ποταμού ευρισκόμενα Μαστοροχώρια. Πρόκειται για ουσιαστικοποιημένο επίθετο που προήλθε από το όνομα «Λούπ-

σκας/Λούψκας», δεύτερη παλιά ονομασία του ποταμού Σαραντάπορου, [ο λοχαγός Βασ. Νικολαΐδης το 1851 την παραδίδει με τη λόγια γραφή «Λούπιτζκας», το οποίο, λόγω του άτονου ι, θα προφερόταν «Λούπιτζκας/Λούπσκας/Λούψκας»]. Από το θέμα «λουψ-» σχηματίστηκε το «λουσιώτ(ι)κο/λουσιώτ(η)ς» με την έννοια «σαρανταπορίτικο/σαρανταπορίσιο», δηλ. νερό από τον Σαραντάπορο ποταμό, [κατά το ανάλογο από το αυτό θέμα: χωριό «Λούψ'κο» (νέο Λυκόρραχη/Κεφαλοχώρι) > «λουσιώτ'κο» ό,τι αναφέρεται στο χωριό αυτό, και «λουσιώτ'ς» ο κάτοικος]. Παρόμοια προέκυψε και το ομόσημο «ντηβόλ(ι)κο» (β.λ.).

Το λόγιο «Λούπιτζκας» και το λαϊκό «Λούψκας» ερμηνεύονται από το: παλ. Σλ. lupiti (= βίαια αποσπώ, αρπάζω, αφαιρώ, αφέλκω) | Βουλγ. lupam (= κτυπώ, κοπανώ) | Σερβ. lupati (= κρούω, πλήσσω, πατάσσω, παίω) | Αλβ. lupëshi (= καταστοφεύς, αφανιστής). Από το κοινό θέμα lup- των ανωτέρω λέξεων, συν την Σλ. επιθετική κατάληξη -jskj/θηλ. -jska, γεννάται το επίθετο lupjska (εννοείται reka=ποταμός) > Λούπσκα > **Λούψκας** (= ορμητικός, καταστροφικός, αρπακτικός), όπως και πράγματι είναι ο Σαραντάπορος στη χειμερινή ροή του.

Σημειώνω εδώ ότι και το οικωνύμιο «Λούψ'κο/Λούψκο» από το ίδιο θέμα παράγεται, αρχικά ως ονομασία του μεγάλου ρέματος, που διασχίζει το χώρο του κατερχόμενο ορμητικά από το βουνό Αρένες, γνωστό τώρα ως «Λουσιώτ'κο ρέμα» και στη χαμηλή του κοίτη ως

«Ντιβόικα» (= άγρια, ορμητική), και κατόπιν ως όνομα του χωριού αυτού, [ιδέ βιβλίο μου “Τοπωνύμια και Οικωνύμια των Μαστοροχωρίων της Κόνιτσας”, Αθήνα 2013, σελ. 51, εκδοχή 4]. Το βέβαιο του πράγματος συνάγεται εκ του ότι τα λεκτικά παράγωγά του, και κατά τον τύπο και κατά την έννοια, ταυτίζονται με την κουδαρίτικη λέξη «λουσιώτ'κο/λουσιώτ'ς» που σημαίνει νερό. Σε κάθε περίπτωση, το υδρωνύμιο «Λούψκας» και το οικωνύμιο «Λούψκο» συνδέονται τόσο ετυμολογικά όσο και ερμηνευτικά, ακόμη και αν οι παραποτάμιοι στον Σαραντάπορο κάτοικοι παρά την εκβολή του στον Αώνομιζαν, εσφαλμένα βέβαια, ότι από την περιοχή του χωριού αυτού πηγάζει ή πορίζεται τα νερά του, όπως ακριβώς και για τον ίδιο λόγο σε κάποια Μαστοροχώρια τον ονόμαζαν παλιά και «Ζιερμωτ'νό ποτάμι», ως δήθεν προερχόμενο από το χωριό Ζέρμα, [ιδέ λήμμα «Κλειδί», σελ. 264, στο βιβλίο “Κονιτσιώτικα”, του Χαραλ. Ν. Ρεμπέλη, Αθήνα 1953, επανέκδοση 2005]. Το χωριό Ζέρμα (τόρα Πλαγιά) είναι όμορο με το χωριό Λούψ'κο (τόρα Λυκόρραχη/Κεφαλοχώρι).

Από την παραπάνω ανάλυση βάσιμα καταφαίνεται ότι αρχικά το νερό λεγόταν απ' όλους του κουδαραίους/τέκτονες μαστοροχωρίτες «λουσιώτ'κο/λουσιώτ'ς», επειδή η λέξη αυτή σχετίζεται και αναφέρεται στον Σαραντάπορο/Λούψκα ποταμό, που είναι το σήμα και το κοινό στοιχείο αναφοράς όλων των Μαστοροχωρίων, αφού στον περίγυρό του είναι όλα τους χτισμένα. Υστερότερα, τα δεξιά κατά τη ροή του ποταμού κείμενα χωριά, που συνορεύουν με τη Β. Ήπειρο (σημερινή νότια Αλβανία), άλλαξαν τη λέξη και ονόμασαν το νερό «ντηβόλ'κο/ντηβόλ'ς», μάλλον επειδή δανείστηκαν τη λέξη από τους ομότεχνους τέκτονες των πιο κοντινών σ' αυτούς χωριών της σημερινής επαρχίας Devoll (τόρα εντός της αλβανικής επικράτειας), ή τους αντίστοιχους Κορτσαλήδες κτίστες από την περιοχή της Κοριτσάς (Αλβ. Korçë), οι οποίες διαρρέονται από τον Δεβόλη/Δηβόλη ποταμό, με τους οποίους είχαν διαχρονική επαφή.

Αθήνα, Νοέμβρης 2017

Θωμάς Β. Ζιώγας

Email: thovaziogas@gmail.com

Παρακαλούμε τους συνεργάτες και φίλους του περιοδικού μας να είναι όσο πιο σύνιομοι μπορούν στα κείμενα που μας σιέλνουν και να αναφέρονται κυρίως στην ιστορία, παράδοση, προβλήματα της περιοχής μας κ.ά. Έτσι, θα δημοσιεύονται περισσότερες εργασίες προς ικανοποίηση όλων.

Οι πρόγονοί μας συμβούλευαν:

«Ουκ εν το πολλώ το ευ...» και «το λακωνίζεις εσι φιλοσοφείν».

Η ΚΟΝΙΤΣΑ και ο περίγυρός της στο χώρο και στο χρόνο

Γράφει ο ΣΤΑΘΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

Ένα γεωγραφικό διαμέρισμα της πατρίδας μας είναι η Ήπειρος. Αν και λούζεται απ' τα δυτικά με το αφρογάλανο κύμα του Ιονίου και οι ακτές της σχηματίζουν πράσινους μυχούς, η Ήπειρος δε νιώθει θαλασσινή. Έχει ποτάμια, που σαν υδάτινες φλέβες τη διαρρέουν. Έχει και λίμνη, την Παμβώτιδα. Έχει κοιλάδες δροσόλουστες. Έχει τοξωτά πετρογέφυρα, κοσμήματα τεχνικής τελειότητας. Έχει ρημαγμένα κάστρα. Έχει όμορφες πολιτείες και χωριά απαραμίλλης ομορφιάς. Όλα τούτα τα 'χει η Ήπειρος. Όλα, όμως, αυτά είναι παρενθέσεις ρέμβης. Γιατί η Ήπειρος, πάνω απ' όλα, είναι τα βουνά της. Βουνά, που θαρρείς πως τ' αγγίζεις και άλλα ψηλά και απόμακρα που κυανίζουν στον ορίζοντα, υψικάρηντα και ουρανογείτονα.

Η ιστορία της είναι μακραίωνη και πολυκύμαντη. Απ' τα χώματά της, απ' τα θροΐσματα της αινιγματικής βελανιδιάς της Δωδώνης αρχίζει η Ελλάδα. Ο Πτολεμαίος θα πει: «Αρχέγονος Ελλάς Ήπειρος». Ο Πύρρος φιλοδόξησε το ελληνικό άπλωμα στη Δύση. Δεν το πέτυχε. Αν το κατόρθωνε δε θα βλάσταινε η κατοπινή ρωμαϊκή απειλή. Έδωσε, όμως, η Ήπειρος, την Ολυμπιάδα, τη μητέρα του Μεγαλέξανδρου, που υλοποίησε τα ίδια όνειρα στην «καθ' ημάς Ανατολή», αλλά και μέχρι την καρδιά της Ασίας.

Οι Ρωμαίοι που ήρθαν της ρήμαξαν 70 πόλεις. 150.000 κατοίκους της αιχμαλώτισαν και τους έστειλαν στη δύση. Αμέτρητοι οι νεκροί της. Στα κράσπεδα του Βυζαντίου ήταν μια

επαρχία της Μακεδονίας. Στην παρακμή όμως της κραταιής Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, που την επέσπευσε ο πουνέντες της παπικής Δύσης, έγινε η ίδια Βυζάντιο, αφού το Δεσποτάτο των Κομνηνοδοουκάδων παραμένει πνεύμονας της Ελληνικής διάρκειας. Στο ατέλειωτο Μεγαλοβδόμαδο της Οθωμανικής κυριαρχίας, η Ήπειρος παρέμεινε το ιερό που φυλάχτηκε ασκούριαστο το μέταλλο της ελληνικής ψυχής, που εδώ βρήκε τα πρώτα αστραποβολήματά της. Εδώ έλαμψε των Σουλιωτών ο ηρωισμός, εδώ λαμπάδιασε του Σαμουήλ το Κούγκι, εδώ χόρεψαν οι Σουλιώτισσες του θανάτου το χορό που πέρασαν στην αθανασία και αστερώθηκαν. Εδώ διαπλάστηκαν οι κλεφτοαρματωλοί, που διέπρεψαν στον Αγώνα. Εδώ πρωτοφάνηκαν οι δάσκαλοι, οι ρασοφόροι, οι λόγιοι, οι πρώτοι φιλικοί. Από δω ξεκίνησε όλος εκείνος ο αστερισμός των Μεγάλων Ευεργετών που αγλάισαν την Αθήνα με τα έργα τους και που και πολλά μέρη της Ελλάδας κόσμησαν με Σχολεία, με Μουσεία και με άλλα ευαγή ιδρύματα. Το δίστιχο: «Γιάννενα πρώτα στ' άρματα /στα γρόσια και στα Γράμματα», συμπυκνώνει μ' επιγραμματική λιτότητα όλα τα προαναφερθέντα. Μ' αίμα ποτισμένη η ιερή γη της το 1912 και 13. Με θυσίες γράφτηκε και το Έπος του Σαράντα, όπου πρωταγωνίστησαν οι ηπειρώτισσες γυναίκες, καθώς «ο άνεμος τις αεροτραμπάλιζε κι αυτές αντροπατούσανε όρθιος να στέκει ο γιος τους», στ' αετόμορφα βουνά της. Έτσι είναι. Μ' αίμα ανθίζουν οι δάφνες. Και το ακάνθινο στεφάνι των δυσχεϊμερων καιρών γίνεται φωτοστέ-

φανο που ωραίζει την Ήπειρο και της δίνει το ζηλευτό τίτλο: «Εύανδρος Ήπειρος». Λίκνο των θρύλων, κοιτίδα του ελληνισμού, κιβωτός που φυλάχτηκαν ιερά και όσια, βωμός ελευθερίας, εθνική κολυμπήθρα για αναβάπτισμα.

Κυκλάμινο καρφωμένο στο πέτρινο στήθος αυτής της ηρώισσας γης, της Ηπείρου, είναι η Κόνιτσα. Πρωτεύουσα ομώνυμου Δήμου και ομώνυμης επαρχίας πριν καταργήσει τις επαρχίες ο «νέος Καποδίστριας» και δεν ξέρω τι του 'φταίγαν. Απέχει απ' τα Γιάννενα - την πρωτεύουσα του Νομού και όλης της Ηπείρου - 64 χιλιόμετρα και απ' την Αθήνα μόνο 622 χλμ. Χτισμένη σε υψόμετρο 630 μέτρων είναι βουνοζωσμένη.

Αν τα Γιάννενα καυχώνται για τη λίμνη τους, η Άρτα για το γιοφύρι της, η Πρέβεζα για τη Νικόπολη και η Ηγουμενίτσα γιατί 'ναι η πύλη της Ευρώπης απ' τη θάλασσα, αν το Μέτσοβο καυχιέται για τους ευεργέτες του, η Παραμυθιά γιατί πήρε τη δόξα του Σουλίου και η Πάργα για την ομορφιά της, η Κόνιτσα είναι η νεράιδα των βουνών και είναι περήφανη για τον ηρωισμό της. Καμαρώνει όλες του χρόνου τις εποχές για τη βουνίσια αρχοντιά της κι αγκρουμάζεται τα νερά του Αώου που ροχθούν. Απ' τη μεριά της άρκτου δεσπόζει περήφανος ο Γράμμος. Προς τους νομούς της Καστοριάς, της Κοζάνης και των Γρεβενών κυριαρχεί η Βόρεια Πίνδος και ορθώνει το δικό του ανάστημα ο Σμόλικας. Τη μεσημβρία της φράζει η Τύμφη που είναι γνωστή και ως Γκαμήλα. Και δίπλα της, στα βορειοδυτικά, βουνά κι άλλα βουνά, τη χωρίζουν απ' τη Βόρεια Ήπειρο και την Αλβανία. Στα πόδια της αργοκυλάει τα νερά του ο Αώος με τις δικές του ομορφιές και τα δικά του πετρογέφυρα. Κατάκει είναι και τα πενήντα περίπου τετραγωνικά

χιλιόμετρα, σε σύνολο 950 όλης της επαρχίας, που προσφέρονται για καλλιέργεια αγροτικών ή κηπευτικών προϊόντων. Ο υπόλοιπος ενάγυρος χώρος, τούτης της βουνίσιας πολιτείας, προσφέρεται μόνο για κτηνοτροφία και υλοτομία.

Η θέση της, αναμφίβολα, είναι στρατηγικής σημασίας, αφού από δω περνάει ο δρόμος που ενώνει την Ήπειρο με τη Θεσσαλία, με τη Δυτική Μακεδονία και την εκείθεν αυτής περιοχή. Και αυτό, δεν ήταν μπορετό να περάσει απαρατήρητο και να μην επισημανθεί και κατά τους αρχαίους χρόνους και κατά τους Βυζαντινούς καιρούς και κατά την εποχή της Τουρκοκρατίας και, βέβαια, να μην εκτιμηθεί δεόντως.

Η ιστορία της μακραίωνη - όπως και όλης της Ηπείρου και όλης της Ελλάδας - έρχεται από πολύ μακριά, απ' των αιώνων τα βάθη. Η φωνή του Αραβαντινού μας λέει:

«Πολίχνη νέας ιδρύσεως, πλησίον αρχαίας άκροπόλεως κείμενης (...). Οι κάτοικοί της εισίν αυτόχθονες Ηπειρώτες, και πρό ικανών ετών διατηρούσι σχολήν έλληνικήν. Περί ταύτην έκειτο κατά τινας ή πάλαι πόλις Στύμβα-ρα, καί κατ' άλλους η Κνωσσός. Της αρχαίας ταύτης πόλεως ερείπια αξιόλογα συντηρούνται εν λόφω, ημισείαν ώραν απέχοντι προς Β.Α. της Κονίτσης (...) Εάν δε τοιαύτη πόλις υπήρξεν άλλοτε εν Ήπείρω, πιθανολογείται η δευτέρα γνώμη καθότι η λέξις Κόνιτσα παρήχθη εκ της Κνωσσού, Κνωσσός, Κονισσός, Κόνιτσα και Κόνιτσα».

Ποια, όμως, είναι η άλλη γνώμη; Είναι αυτή που 'ρχεται μέσα από άλλες φωνές - κι ανάμεσά τους είναι και η φωνή του Πουκεβίλ - που υποστηρίζουν πως τ' όνομά της έχει σλαβική ρίζα και πως προέρχεται απ' τη λέξη

κόνι, που σημαίνει άλογο και την κατάληξη τζα ή τσα. Κόνιτσα, που σημαίνει τόπος γι' άλογα (αλογό-τοπος).

Υπάρχει και μια τρίτη εκδοχή που θέλει διαφεντευτή του τόπου κάποιον άρχοντα με τ' όνομα Κόνις, που 'γινε και ο νουνός της. Ίσως αυτός να ίδρυσε την πολιτεία και να πύργωσε και το γειτονικό της, ερειπωμένο πια, κάστρο. Ένας κόσμος ερχόταν πάνω σ' έναν άλλο κόσμο. Λένε πως οι Αντιτάνες κατοίκησαν σε τούτα τα χώματα. Μπορεί και ο Ορέστης. Ή κατ' άλλους οι Παραυαίοι. Με τους τελευταίους συντάσσεται και ο Ληκ, που φαντάζεται στη θέση της Κόνιτσας το πόλισμα της Ερίβοιας, στηριζόμενος σ' ένα δημοτικό ηπειρώτικο τραγούδι, που αναφέρεται στις «Ερίβοιας το κάστρο». Άλλοι, πάλι, θέλουν εδώ τη Γλαβινίτσα, που ήταν πρωτεύουσα της νότιας Ιλλυρίας, καθώς τη μνημονεύει η Άννα η Κομνηνή και είναι άποψη που την υποστηρίζει και ο Πουκεβίλ. Πού να ξέρεις... Γεγονός, πάντως, είναι, πως ο περίγυρος της Κόνιτσας, έχει να παρουσιάσει ευρήματα και της αρχαίας εποχής και δείγματα απ' τη Βυζαντινή και τη μεσαιωνική περίοδο και βέβαια έντονα σημάδια της τουρκικής κυριαρχίας.

Το γειτονικό της κάστρο απ' τα βυζαντινά χρόνια, οχυρώθηκε απ' τους Ενετούς και κυριεύτηκε με μπαμπεσιά απ' τους Τούρκους - έτσι, κάπως, πέφτουν πάντα τα κάστρα. Οι Τούρκοι κυριέψαν την Κόνιτσα, αφού πρώτα πήραν τα Γιάννενα. Σουλτάνος, τότε, ο Μουράτ. Κάποιος Ισαήμ, πρώτος εξισλαμίστηκε και αναγκάστηκαν και άλλοι ν' αλλαξοπιστήσουν που ονομάστηκαν απ' τους δικούς μας Καραμουράτες. Μετά την κατάκτησή της απ' τους Τούρκους επακολούθησαν τα γνωστά, που μετέτρεψαν τη ζωή των Ελλήνων σ' ένα

ατέλειωτο Μεγαλοβδόμαδο: Εξισλαμισμοί, που νέκρωσαν την ψαλμωδία του ιερέα, για ν' ακουσθεί η φωνή του μουεζίνη, αρπαγή περιουσιών που μοιράστηκαν στους Τούρκους και στους υποτακτικούς τους Αλβανούς, κλείσιμο των σχολείων που βύθιζε τους σκλάβους σε βαθύ σκοτάδι.

Με τον καιρό η Κόνιτσα ανέθρεψε αρχοντικές οικογένειες της Τουρκίας. Από 'δω καταγόταν ο φημισμένος Βοεβόδας της Αθήνας του 18ου αιώνα Χασεκής. Από δω καταγόταν και η μητέρα του Αλή Πασά, η Χάμκω, κόρη του Ζεϊνέλ Βέη. Απομεινάρια του σπιτιού της σώζονται στην Πάνω Κόνιτσα, όπως και το σπίτι του Χουσεΐν μπέη διατηρείται.

Εφτά χιλιάδες ψυχές μέτραγε σ' εκείνους τους δύσθερους και δυσχείμερους καιρούς. Γι' αυτό κι έλεγαν: «Γιάννινα χωριό, Κόνιτσα κασαμπάς». Οι τέσσερις χιλιάδες ήσαν Έλληνες, ενώ οι υπόλοιποι Τουρκαλβανοί. Μπόρεσαν όμως και άντεξαν και βρήκαν το δρόμο τους. Στα τέλη του 18ου λειτούργησαν τα πρώτα σχολεία. Σ' αυτά δίδαξε ο Αρτινός Γεώργιος Μόστρας, που ήταν μαθητής του Μπαλάνου. Αμέσως μετά, με την ανατολή του 19ου αιώνα, η Κόνιτσα έχει τη Σχολή της και δάσκαλο, το μαθητή του Ψαλλίδα, τον Κοσμά το Θεσπρωτό.

Ο πατρο-Κοσμάς, που πέρασε απ' την Κόνιτσα υπήρξε - όπως, άλλωστε, παντού - καλός σπορέας. Συνήρπασε και συγκίνησε τους κατοίκους της πόλης και ιδιαίτερα τις γυναίκες. Στις αξετίμητες διδαχές του, συνήθιζε να λέει, θίγοντας ευαίσθητες χορδές των δουλωμένων: «Ταλαίπωροι κι ελεεινοί, περί σωτηρίας δύο ή τριών πατριωτών σας φροντίζοντες, λησμονείτε, ότι πάντες συν γυναιξί και παιδίοις άνευ σχολείων κινδυνεύετε να

καταποντιστείτε εις βάθος της αβύσσου, εξ ης απο του νυν και εως του αιώνος ουδέποτε θα εξέλθετε...». Τα λόγια του ήσαν σπόρος που απέδωσε εκατονταπλασίονα καρπό.

Σημειώνει ο ιστορικός Λαμπρίδης: «Αι γυναίκες της Κονίτσης(...) προέβησαν εις πώλησιν παντός χρυσού, αργυρού και μεταξωτού είδους και κατετέθησαν τα της πωλήσεως όπως χρησιμεύσουν υπέρ της συντηρήσεως του σχολείου Κονίτσης». Δικαιολογημένα και αποδίδοντες όσα του ανήκουν, οι Κονιτσιώτες, πύργωσαν, στο κέντρο της πόλης τους ναό προς τιμήν του Εθνεγέρτη Πατροκοσμά.

Στα χρόνια, εκείνα, παρά τις αντίξοες συνθήκες η Κόνιτσα που ήταν έδρα καϊμακάμη, ήταν ένα μικρό εμπορικό κέντρο με την ταπητουργία και τη βυρσοδεψία να γνωρίζουν καλές ημέρες. Γινόταν, μάλιστα, το φθινόπωρο κι ένα καλό εμποροζωοπανήγυρο, που οι ντόπιοι το 'λεγαν «παζαρόπουλο» - μεγενθυτικό του παζαριού - της αγοράς. Πανηγύρι, που συνεχίζεται και σήμερα και γίνεται την τελευταία βδομάδα του Σεπτεμβρη.

Η απελευθέρωση της Κονίτσας έγινε μαζί με την απελευθέρωση και της άλλης Ηπείρου. Γράφει στο βιβλίο του «Η Κόνιτσα και τα χωριά της» ένας ευπατρίδης της, ο Σωτήρης Τουφίδης: «Η απελευθέρωση της Κονίτσας έγινε από τον ελληνικό στρατό στις 24 Φλεβάρη 1913. Εδώ κατέφυγε ο Τζαβήτ πασάς με 2000 περίπου στρατιώτες και 3-4 κανόνια. Ο Μπεκέρ αγάς από τα Γρεβενά. Επίσης ο Μουχτάρ αγάς με 250-300 άνδρες. Τέλος, ο Μπίμπασης Αχμέτ βέης με το τάγμα του, καθώς και οι Κηρύμ, Ιζέρ και Τζιαφέρ, Τσαούσηδες, που συνολικά είχαν γύρω στους 4000 στρατιώτες».

Μετά από 4 χρόνια, η Κόνιτσα καταλήφθη-

κε για 3 περίπου μήνες απ' τους Ιταλούς. Ήταν καλοκαίρι του 1917.

Οι Ιταλοί ήρθαν πάλι μετά τον ελληνο-ιταλογερμανικό πόλεμο το 1940-41 και προέβησαν σε πολλές ζημιές.

Μα, αν η Κόνιτσα έχει χαρακτηριστεί «ηρωική» είναι απ' τη μάχη που έγινε εδώ ξημερώματα Χριστουγέννων του 1947 - στον εμφύλιο.

Σημειώνει ο Ηπειρολάτρης Βασίλης Κραφίτης στο βιβλίο του: «Ταξίδι στην Ήπειρο»: «Είτανε φανερό πως την ώρα εκείνη η Ελλάδα ταυτιζόταν με τον Προμηθέα. Το χτύπημα μεταξύ μας φανέρωνε τη δίψα τον κακού πνεύματος για ανθρώπινο αίμα. Ο Θεός μας δοκίμαζε πάλι κι η νεότητα τον Έθνους προσφέρονταν στην καινούργια θυσία...». Και αφού εξιστορεί τα της φονικής μάχης καταλήγει έτσι: «Έτσι γράφτηκε εκείνη η ιστορία που 'κανε την Κόνιτσα για τον καθένα μια ιδεατή πατρίδα... Η πολιτεία από τότε έγινε ο αναμμένος δαυλός που φωτίζει ανέσπερα την ιστορία μας...».

Παρενθετικά πρέπει ν' αναφερθεί ότι η Κόνιτσα υπήρξε πατρίδα σπουδαίων ευεργετών. Αναφέρονται ο Παναγιώτης Χατζηνίκος που μαζί με το Ζώη Καπλάνη ευεργέτησαν τα Γιάννενα και την Κόνιτσα, ο Μιχαήλ Αναγνωστόπουλος, απ' το γειτονικό Πάπιγκο, που 'φτιαξε την Αναγνωστοπούλεια Γεωργική Σχολή εδώ στην Κόνιτσα. Κοντά τους και οι σύγχρονοι: Κων/νος Ρούσης, Χρήστος Πραβατζής, Ιπποκράτης Νάτσης, Νίκος Γκράσος, οι Δοβαίοι, η Ερασμία Σκιάνη και ο Κλέαρχος Παπαδιαμάντης.

Η Κόνιτσα, άντεξε στα μεταπολεμικά χρόνια στη δοκιμασία της μετανάστευσης και της αστυφυλίας. Παραμένει για την περιοχή της αγροτικοκτηνοτροφικό και διοικητικό κέντρο

με αρκετές δημόσιες υπηρεσίες. Το 1973 δημιουργήθηκε και ο νέος οικισμός της.

Μία περιήγηση της πόλης θα μας κάνει να την αγαπήσουμε. Η κεντρική πλατεία είναι η ψυχή της και το σημείο αναφοράς της. Την κοσμεί το ηρώο της «Ηπειρώτισσας Ελευθερίας», ενώ το καταπράσινο παρκάκι της είναι χώρος αναψυχής. Εντυπωσιάζει το άγαλμα της Ηπειρώτισσας γυναίκας.

Εκτός απ' τον ιερό ναό του Πατροκοσμά, στην άνω Κόνιτσα βρίσκεται ο Μητροπολιτικός ναός του Αγίου Νικολάου της Μητροπόλεως: «Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτισης». Άλλοι περίκαλλοι ναοί είναι των Αγίων Αποστόλων, της Αγίας Βαρβάρας, του Αγίου Κωνσταντίνου, του νεομάρτυρα Αγίου Γεωργίου. Η Κόνιτσα έχει και το δικό της άγιο - τον Άγιο Ιωάννη.

Ξεχωρίζουν τα κτίρια του Δημαρχείου, του

ΚΟΝΙΤΣΑ

Κόρη βουνίσια της ηρώισσας γης.

Όρθια στο διάβα των αιώνων.

Ν έα, σαν χτες να γεννήθηκες.

Ίμερος, αγάπη, νοσταλγία, πόλος έλξης.

Γυμνασίου - Λυκείου με το παρακείμενο Ορφανοτροφείο, το Νοσοκομείο, το Λαογραφικό Μουσείο και άλλα. Όλα τα σπίτια κεραμιδοσκέπαστα, έχουν κήπους και πνίγονται στο πράσινο των δέντρων.

Αυτή είναι, μέσα στα περιορισμένα όρια της κλεψύδρας του χρόνου, η Κόνιτσα και κάπως έτσι έχει το στίγμα της στο χωροχρόνο. Αν η αδύναμη πένα μου και ο φτωχός μου λόγος, δεν μπόρεσαν να σκισάρουν με αδρές γραμμές την προσωπογραφία της, συγχωρείστε με.

Είμαι, όμως βέβαιος, πως αν την περπατήσετε κι έχοντας κατά νου όσα ακούσατε, θα την αγαπήσετε, θα κλειδώσετε στο συρτάρι της μνήμης σας τη ζωγραφιά της - γιατί, τω όντι, για ζωγραφιά πρόκειται - και θα της δώσετε την υπόσχεση πως, δοθείσης ευκαιρίας ή μ' ευκαιρία που εσείς θα δημιουργήσετε, θα την ξαναεπισκεφθείτε.

Των παιδιών σου, που ρίζωσαν ή έφυγαν.

Σαν κλώσσα τα μαζεύεις τα καλοκαίρια.

Ανοίγουν οι καρδιές τους και λουλουδίζουν κοντά σου.

Τι σημαίνει να είσαι μορφωμένος

«... Γιατί μορφωμένος είναι ο ανώτερος άνθρωπος ο εξελιγμένος συναισθηματικά. Αυτός που θέτει τον εαυτό του σε δεύτερη μοίρα για να εξυπηρετήσει τον εαυτό του.

– Μορφωμένος είναι ο άνθρωπος που ποτέ δεν καταλαμβάνει την θέση του εκμεταλλευτού, του απατεώνα, του θύτου, του φιλοκατήγορου, του συκοφάντη.

– Μορφωμένος είναι αυτός που δεν βλέπει γύρω του μικρούς και μεγάλους, υψηλούς και χαμηλούς. Αυτός που δεν είναι κόλακας στους υποτιθέμενους ανώτερους και τύραννος μπροστά στους κατώτερους.

– Μορφωμένος είναι αυτός που βλέπει γύρω του συνανθρώπους του που πονεί για την λύπη τους και χαίρεται για την χαρά τους...»

(Για την αντιγραφή Σ.Τ.)

(Λόγια της μεγάλης παιδαγωγού από την Κρήτη, Μαρίας Λιουδάκη (1884-1947) που εκτελέστηκε από τη συμμορία Μαντουβάδων το 1947)

Πυρσογιαννίτες μαστόροι παίζουν θέατρο

Διηγούνται οι μαστόροι Σπύρος και Χρήστος Δόβας

(έπαιξαν στην Γκόλφω τους ρόλους της Γκόλφως και του Γιάννου)

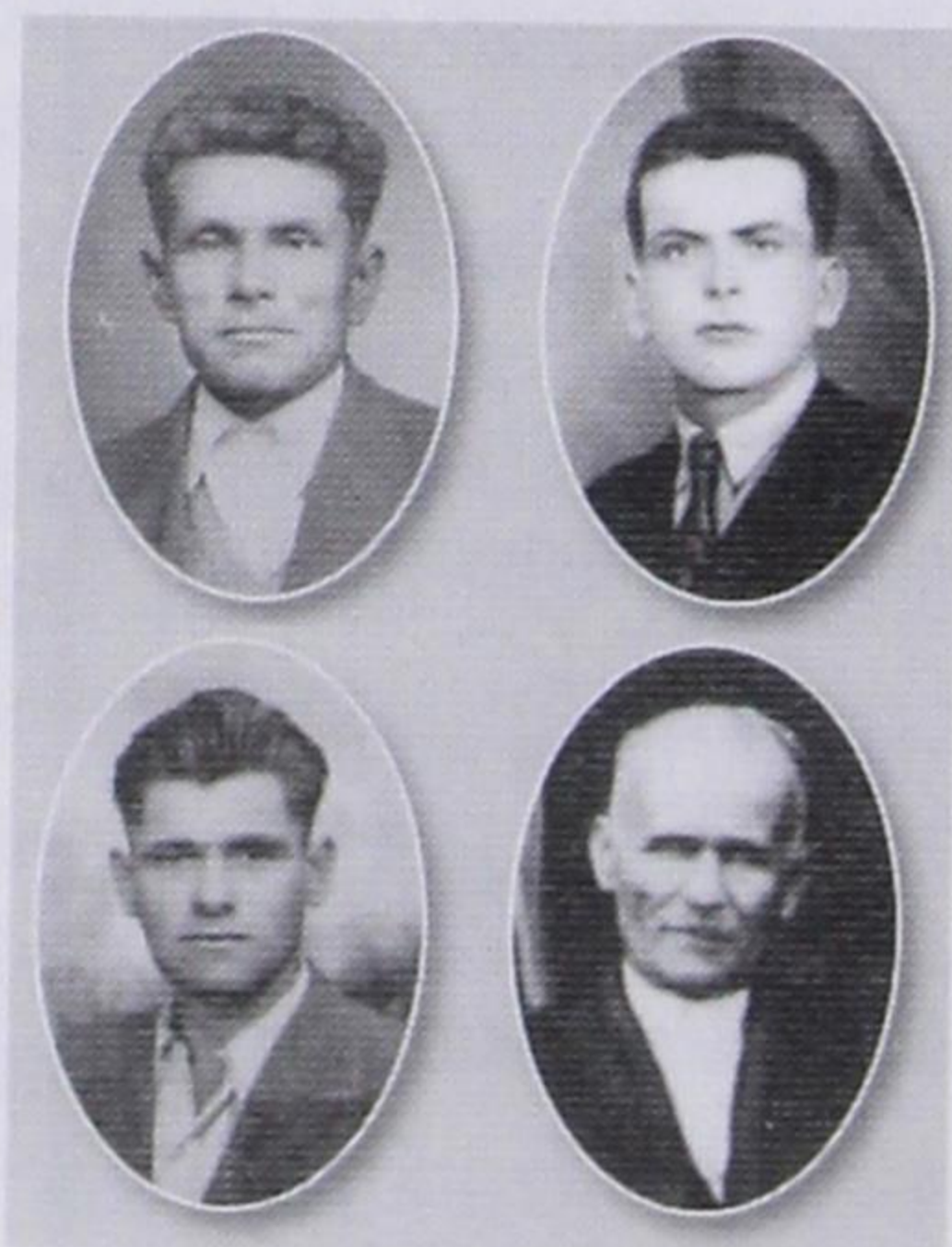
(Αναδημοσίευση από δελτάριο της Προοδ. Ένωσης Πυρσόγιαννης)

Δουλεύαμε στα Λέλοβα της Πρέβεζας, σ' ένα χωριό, Νικολίτσι, το '38 θα σε γελάσω, δε θυμιέμαι και καλά. Πήγαμε χειμώνα καιρό να φκιάσουμε μια εκκλησιά και δεν είχε καλό καιρό για δουλειά. Λέμε του δάσκαλου: *μωρέ δε φκιάνουμε ένα θέατρο!* Κόκαλο ο δάσκαλος απόρησε και μας κοιτούσε περίεργα. Μαστόροι, σκέφτηκε, και θέατρο, τι στο διάολο μ' ανακατώνουν έτσι. Εμείς το χαβά μας, επιμένουμε κι ο δάσκαλος ξεροκατάπινε απορώντας. Ποιός ωρέ θα φκιάσ' θέατρο; Εμείς, του λέμε, ξαναπαίξαμε και του είπαμε το και το, ότι στο χωριό μας παίξαμε πολλές φορές θέατρο. Έτυχε βέβαια εγώ να ξέρω το ρόλο της Γκόλφως, ο Κήτος το Γιάννο και ο Σωτήρ' Γαλάνης τον Τάσιο. Όπως ακριβώς παίξαμε στην Πυρσόγιαννη, οι πρωταγωνιστές του έργου είμασταν πάλι μαζί στα Λέλοβα. Είχαμε μια όρεξη άλλο πράγμα. Χειμώνας ήταν, δουλειά δεν είχαμαν, δε μας κρατούσε τίποτα. Στην αρχή ο δάσκαλος δεν ήθελε, φοβόταν. "Θα μου κάνουν αναφορά στον επιθεωρητή", λέει κι άρχισε να τα γυρνάει. "Χέσκε η φοράδα στ' αλώνι", του λέμε εμείς, "μη

φοβάσαι, εμείς είμαστε εδώ". Τι να πεις σουρβιές βακούφκες για να τ' αλλάξουμε τα μυαλά. "Ρε καλέ μου, ρε χρυσέ μου θα βγάλουμε λεφτά" τ' λέμε, "θα αγοράσουμε κιμωλίες και μολύβια για τα παιδιά, δεν ντρέπεσαι, δάσκαλος είσαι συ να μη θέλεις να βοηθήσεις τα παιδιά".

Τελικά με τούτα και με κείνα τον καταφέραμε. Θυμιέμαι, τη μέρα που παίξαμε την Γκόλφω, έκανε ένα ξεροβόρι φαρμάκι, έριχνε ένα χιόνι ψιλό κι οι χωριανοί ήταν όλοι μαζεμένοι, μικροί και τρανοί, σκεπασμένοι με τις κάπες. Έκατσαν εκεί μέχρι το τέλος και ξεπάγιασαν, τόσο πολύ τους συγλόνησε το έργο. Αφού χουχάλιζαν τα χέρια τους με τα χνώτα για να τα ζεστάνουν. Βαρούσαν παλαμάκια, άλλο καλό. Θρίαμβος σου λέω, θρίαμβος.

Τότε στα Λέλοβα μας παρακαλούσαν να παίξουμε και στ' άλλα τα χωριά. Είχαν ενθουσιαστεί και μας έκαναν τραπέζια, τόσο πολύ μας εκτίμησαν. Πάντως από την παράσταση πήραμε μερικούς ντενεκέδες λάδι και ελιές. Δώσαμε και στο δάσκαλο, όπως του είχαμαν υποσχεθεί, για να επισκευάσει τα τζάμια του σχολείου και να αγοράσει κιμωλίες και μολύβια στα παιδιά.

Οι Πυρσογιαννίτες μαστόροι που έπαιξαν το θεατρικό έργο «Γκόλφω» το Νοέμβριο του 1938 στο Νικολίτσι Πρέβεζας.

Άνω αριστερά: ο Σπύρος Δόβας (1914-2009) στο ρόλο της Γκόλφως, ο Σωτήρης Γαλάνης (1912-1992), στο ρόλο του Τάσιου

Κάτω αριστερά: Χρήστος (Κήτος) Δόβας (1920-1996) στο ρόλο του Γιάννου και ο Απόστολος (Τόλης) Βαλτάς (1897-1986) ο συντονιστής και σκηνοθέτης της παράστασης.

Αρχειό περιοδικού «Αρμολοΐ» και Μουσείου Ηπειρωτών Μαστόρων, Πυρσόγιαννη

Στις ρίζες (Διήγημα)

Β. ΜΑΡΓΑΡΗΣ

Αντέστε τώρα και τίποτε δε σας κρατάει σ' αυτόν τον τόπο. Νύχτωσε, πια. Σα σκιές στο πυκνό σκοτάδι χαθείτε και βρέστε κονάκι σίγουρο και μακρινό πέρα απ' τα τόπια τούτα τα σκληρά των προσπαπούδων σας. Χαιρετήστε για στερνή φορά τα βουνά της Χειμάρρας και δρόμο, μη σας τσακώσουν, πια. Κιόλας σας είδαν καθώς βγαίνατε απ' το σπίτι του, μουλωχτά (δικοί μας, βέβαια), όμως ποιος ξέρει... Και δεν θα αργήσουν να μυριστούν το «πράμα». Σίγουρα. Σκοτώσατε τον προύχοντα τον τούρκο τον τρανό, τον πρώτο του τόπου, το θηρίο, που στρίμωξε για τα καλά τη Λένη μας και μας ντρόπιασε στον ντουνιά. Κακό τρανό βρήκε την φαμπίλια μας, παιδιά μου. Βούρλοιπόν, μη σας φάει το μαύρο το φίδι. Αχ! πικρή ζωή μας καρτερεί με τη μάνα σας κι εμάς στο χωριό. Σα βουρλισμένη, τριγυρίζει κιόλας στο σπίτι! Σε ποια μπιστούρα να τρυπώσουμε, οι έρμοι, σε ποια κορφή!..., ψέλλισε, ξεπροβαδίζοντάς τους, ο μπάρμπα - Χρήστος στο σκοτάδι.

Κοντοστάθηκαν κι οι δυό. Είχαν μπαϊλντίσει. Πού να κρυφτούν να μην τους βρούν; Κατά βορρά μεριά η Αρβανιτιά: Μπεράτι, Ελβασάν, Τίρανα, Κρούγε κι οι κλεισούρες όλες και τα δερβένια ταχιά θα μπουν στα μπλόκα. Στα τουρκικά τ' ασκέρια είπε ο Δήμος.

— Τότε, ντου, κατά νότου, αδερφέ μου. Χωριά δικά μας πατούμε εδώ, μια

ράτσα, μια λαλιά. Θα μας συμπαρασταθούν, θα μας συντρέξουν κι ο κόσμος, ο ίδιος ως κάτω, το Μωριά και την Κρήτη. Ο κόσμος ο δικός μας. Ντουγγρού, λοιπόν, Δήμο και η νύχτα δε μας καρτερεί.

Περπατούσαν βαριανασαίνοντας.

Γνωστοί τους οι τόποι τούτοι, καθώς η μάνα τους από μαξούμια, καβάλα στα μουλάρια, τα σεργιάνιζε στα καμποχώρια και στους κοντινούς μύλους, χινοπωριάτικα με τη σοδειά...Στους ίσκιους θρόιζε τρυφερά. Το φεγγάρι κρυβόταν στα σύννεφα. Κρυβόταν κι ίσκιωνε τον κόσμο. Ίσκιωνε βαριά και την ψυχή τους. Στριφογύριζαν εντός τους τα γεγονότα: πώς μούγκρισαν οι δυο τους, σα θεριά, σαν το 'μαθαν, πως κουβέντιασαν να τον ξεκάνουν, πώς τρύπωσαν στο σπίτι του σαν αστραπή, κατόπι και μπούκαραν στον οντά του, γραπώνοντάς τον και τον χάλασαν.

Προχωρούσαν βουβοί. Μακριά, στον ορίζοντα, στη μουντή θάλασσα στραφτάλιζαν τα φώτα της Κέρκυρας. Σκιές παράξενες και μυστικές τους περικύκλωναν. Κοντά τους, κάτω από μια συστάδα πελώριων βαλανιδιών, τα χαλάσματα ενός αγροτόσπιτου.

— Γιώργο, να πάρουμε μια ανάσα, να ξαποστάσουμε.

Ξάπλωσαν στα δέντρα. Τους πήρε βαρύς ύπνος. Μοσχοβολούσε τριγύρω η γη σμυρτιά και ξερό χορτάρι. Κάτι κασίκες,

παραπέρα, είχαν στήσει πανηγύρι με μια μπάλα χόρτου: γρούτς- γρατς, γρούτς- γρατς. Ένας γκιώνης λάλησε μακριά: γκιων, γκιων... Ήταν, λέει, δυο αδέρφια που συνέχεια τσακώνονταν. Κι η μάνα τους τους έλεγε: Μην μαλώνετε παιδιά μου, τι θα σας πάρει ο ουρανός. Και το 'να κάποτε, δίχως να το θέλει, σκότωσε το άλλο. Καταστενοχωρημένο μετά, ζήτησε από τον Θεό να το κάνει πουλί. Κι από τότε τις νύχτες θρηνολαλεί στα δέντρα, αποζητώντας συνεχώς τον αδερφό του: γκιών, γκιών...

Κυπροκούδουνα τους ξύπνησαν. Βοσκοί με τις κλίτσες σαλαγούσαν τα γιδοπρόβατα. Ταραχή, χαλασμός! Τα κοπάδια ξαναγύριζαν στα χειμαδιά. Ως τη Λαμπρή. Μετά πάλι στο πιστρόφι τους, στις βουνοκορφές και τα βοσκοτόπια. Αυτό γινόταν πάντα

— Δήμα ξύπνα, χάραξε!

Κατά καστρομεριά* πράγματι, στην άκρη τ' ουρανού μια σφήνα θαμπού φωτός ξεπρόβαλε. Μια καινούρια μέρα στον κόσμο! Η φύση συντάσσονταν. Φεύγουν γοργά. Να προλάβουν το στερνό σκοτάδι, να βρουν κρυψώνα και καταφυγή πιο σίγουρη. Μπαίνουν σ' ένα πυκνό λόγγο. Πολύ πουρνάρι και βατιές. Μπρος τους, ξάφνου, μια αλεπού! Τους κοιτά και -φστρυπώνει μες στις φυλλωσιές. Φτάνουν σ' ένα ξέφωτο.

— Χωριό!!

— Το Δέλβινο, Γιώργο. “Δέλβινο και Τσαμουργιά δεν τα δίνουν τα παιδιά” βάλτο στο νου σου αυτό. Κρύβει πολύ πόνο. Πολύ μαζωμένη πίκρα... Κι η πίκρα είναι... φαρμάκι. Δεν τη μπορούμε, αδερφέ μου. Μας μαυρίζει τη καρδιά. Κι ο πικραμένος ζητάει να την ξεφορτωθεί. Και βρίσκει τρόπους σίγουρους ... Καιρός, όμως, να βρούμε καμιά σκοτεινή γωνιά στο χωριό.

Στην μπασιά: Κόσμος. Ξωμάχοι τραβούσαν στα χωράφια και στους μπαξέδες. Οι καμινάδες κάπνιζαν στις στέγες. Μπρος σ' ένα σπίτι:

— Γειά σου μπάρμπα.

— Γειά σας...μου φαίνεστε ξένοι. Πούθε έρχεστε;

— Από Χιμάρα μεριά

— Από Χιμάρα, πατριώτες! Τι λέτε, ορέ! Μπέστε μέσα. Γυναίκα, κατέβα, μουσαφिरαίοι!

Μπήκαν στον οντά.

— Χιμάρα. Χιμάρα!...Πώς πέρασαν τα χρόνια!...Οι ρίζες μου. Πάππου, προσπάππου. Παιδούρια, σα θυμάμαι, πως σκαρφαλώναμε στα γκαλντερίμια και στα δέντρα, πως τσακωνόμαστε σαν τα κοκόρια και παίζαμε μέχρι σκασμού ως τη νύχτα, ως τη νύχτα...Θυμάμαι και τον πατροκοσμά στο παζάρι. Τις συμβουλές του, που θελε να ξυπνήσει το ντουινιά, ν' αναστήσει τον τόπο μας...Μετά γούρμασα. Και παντρεύτηκα. Τη Δέσπω· δελβινακιώ-

* Καστρά = μεριά του Κάστρου (Αργυρόκαστρο).

τισσα. Στο Δέλβινο είναι ντόπιοι, δικοί μας οι περισσότεροι. Τούρκοι, πολύ λίγοι. Έχουν και χωριά στον κάμπο: τη Ζουλάτη, την Καλτάσα και δυο - τρία ακόμα. Παλιά, διακόσια χρόνια, τώρα, ο τούρκος Πασάς, ο Αμπντουλάχ ξέκανε εδώ στο Δέλβινο, χίλιες πεντακόσιες δικές μας φαμπίλιες! Σκέψου πόσοι θα 'μασταν σήμερα... Θα κάτσετε να φάμε μαζί το γιόμα; Κρασί απ' τ αμπέλι μας. Νέκταρ! Το μικρό τούτο δεντρί και τι δε σου δίνει! Δεντρί ευλογημένο! Και σα θα 'ρθει ο τρύγος, αδέρφια, τι γιορτή!... Άντε, γυναίκα, φέρε μας να τσιμπολογήσουμε τίποτα. Μελισσολόι κάποτε τούτο το σπίτι. Παιδούρια ανεβοκατέβαιναν στις σκάλες, φωνές, φάσαρία, μπούγιο! Το χειμώνα, να σκεφτείς, μαζευόμασταν να ζεσταθούμε γύρω απ' το τζάκι μια ντουζίνα νομάτοι! Τώρα ξεμείναμε. Εγώ και η Δέσπω. Παράξενο πράμα... Παντρεύεσαι, κάνεις παιδιά, βασανίζεσαι να τα μεγαλώσεις, φεύγουν και... δεν το αντέχεις, σφίγγεται η καρδιά σου... Άστα... Εσείς..., τα "δικά" σας... Ωρέ, συλλογισμένα σας βλέπω...

Ποδοβολητά ακούγονται απ' έξω! Ο μπάρμπα στο παράθυρο.

— Τούρκοι σπαχήδες!... ξεπεζεύουν στο σπίτι!

— Μπάρμπα, κρύψε μας· εμάς ψάχνουν...

— Εσάς;!

— Σκοτώσαμε τον τρανό της Χιμάρας. Θα στα πούμε... Για το Θεό! Κρύψε μας, μπάρμπα, γρήγορα.

— Γυναίκα... Δέσπω, πού είσαι μωρή..., τη σκάλα.

Τα παιδιά ανεβαίνουν στο ταβάνι. Δυνατά χτυπήματα στην πόρτα:

— Γιαούρηδες.., πού 'στε, ωρέ Γιαούρηδες!

— Εδώ αφέντη μου, λέει ο μπάρμπα και ανοίγει την εξώπορτα

— Δυο φονιάδες ψάχνουμε, μη διαβήκαν από δώ; Το έμπα του χωριού είστε, ωρέ, τους είδατε; Κρίνετε.

— Όχι, μα τον Αλλάχ, αφεντάδες μου.

— Κάντε πέρα, Γιαούρηδες...

Τον σπρώχνει βάνουσα και όλοι οι σπαχήδες ορμούν στο σπίτι.

— Αν τους βρούμε θα σε κρεμάσουμε ανάποδα, γκιαούρη.

- Δε θα τους βρείτε, αφέντη μου πουθενά.

Ψάξαν παντού.

— Αμέστε, ωρέ παιδιά. Δεν είναι εδώ. Φεύγουν. Ο μπάρμπα κράζει μέσα:

— Κατεβείτε, ωρέ, απ' τη σκεπή. Τσακίστηκαν οι τουρκαλάδες.

Κατέβηκαν σβέλτα.

— Με το σούρουπο το στρίβετε, τους λέει. Θα σας δείξω το δρόμο: Περνάτε δυο - τρία χωριά κι ύστερα δίπλες οι ράχες και τα βουνά - βουνά να δουν τα μάτια σου! Θα διαβείτε τη Χαραυγή, τη Στρατίβιστα, κατόπι και μπροστά σας, να, ο Κασιδιάρης, που σέρνεται-βιγλάτορας-ως κάτω το Βουτσαρά. Θ' ανεβείτε, στη συνέχεια στο διάσελο του βουνού κι από καμιά κορφή εκεί θα δείτε, φαρδιά-πλατιά ν' απλώνεται το Μιτσικέλι. Κείνο, κατόπι, θα σας βγάλει, κατά νότου, σ' άγρια βουνά που πάτε-στα Τζουμερκοβούνια, σκλη-

ρά και κακοτράχαλα που δεν πάτησε ποτέ τούρκου ποδάρι. Έτσι κι έγινε: Πριν σκοτεινιάσει, ο μπάμπας ξεπροβόδισε τα παιδιά ως τους παλιούς μουλαρόδρομους, που σκαρφαλώνουν ψηλά στον Κασιδιάρη και φτάνουν ως τα Γιάννινα.

— Στο καλό, παιδιά, τους λέει. Να 'χετε καρδιά, ωρέ!

Γρήγορα χάθηκαν κι οι δυό τους στο σκοτάδι. Η αυγή τους βρήκε στην Κλεισούρα του Κασιδιάρη. Χινόπωρο κι εκεί πάνω δριμύ το κρύο τους ράπιζε τα πρόσωπα. Το Μπισικέλι-κατάντικρου-μουντόμες στην καταχνιά του πρωϊνού, σέρνονταν και σέρνονταν κατά νότου. Πίσω του, μετά τα τραχιά τα δισπρόσιτα Τζουμέρκα.

— Θα ριχτούμε απέναντι, Γιώργο, στο Μπισικέλι. Είναι η σερνή ρότα που θα μας βγάλει στη σιγουριά. Πιο βατά θα τα βρούμε τώρα τα πράματα.

Και πράγματι. Στρατοκόποι με το ζόρι, τραβούσαν, πια, προς το τέρμα τους. Πέρασαν βουνά και λόγγους, ποτάμια, κράκουρα, και κλεισούρες, κινδύνεψαν ξανά, φτάσαν στα Τζουμερκοβούνια. Η Στρογγούλα από ψηλά, η βορεινή κορφή τους, σα να τους προστάτευε, σα να τους καλωσόριζε στον τόπο. Μπήκαν σ' ένα κοντινό μοναστήρι. — Έρχεστε από μακριά, ξένοι; τους λέει η κοπέλα που τους άνοιξε.

— Πέρα, από Γιάννενα μεριά. Μπορούμε να περάσουμε τη νύχτα εδώ;

— Θα ρωτήσω τη μοναχή πού να σας στρώσει. Περάστε στην κρεβάτα.

Σε λίγο:

— Στο κελί εδώ, θα κοιμηθείτε.

— Σ' ευχαριστώ κόρη... Τ' όνομά

σου, της λέει ο Δήμος.

— Λάμπρω, με λένε.

— Να ζήσεις. Το χωριό, πάνω κει, Λάμπρω, ποιό είναι;

— Η Πράμαντα, ξακουστό κεφαλοχώρι με τσελιγγάτα και φλουριά! Φράξος, Τσόπελα και Χρηστοί, οι συνοικισμοί του. Κι ακόμα: Μπόρσια, Σβάρα, τα Κομματάκκα, τα Μπνέλα, η Αγ. Τριάδα μικρότερες συστάδες. Πάω τώρα να σας φέρω το δείπνο. Με βοηθάτε να τα μεταφέρουμε;

— Έρχομαι 'γω, λέει ο Δήμος.

Φάγανε.

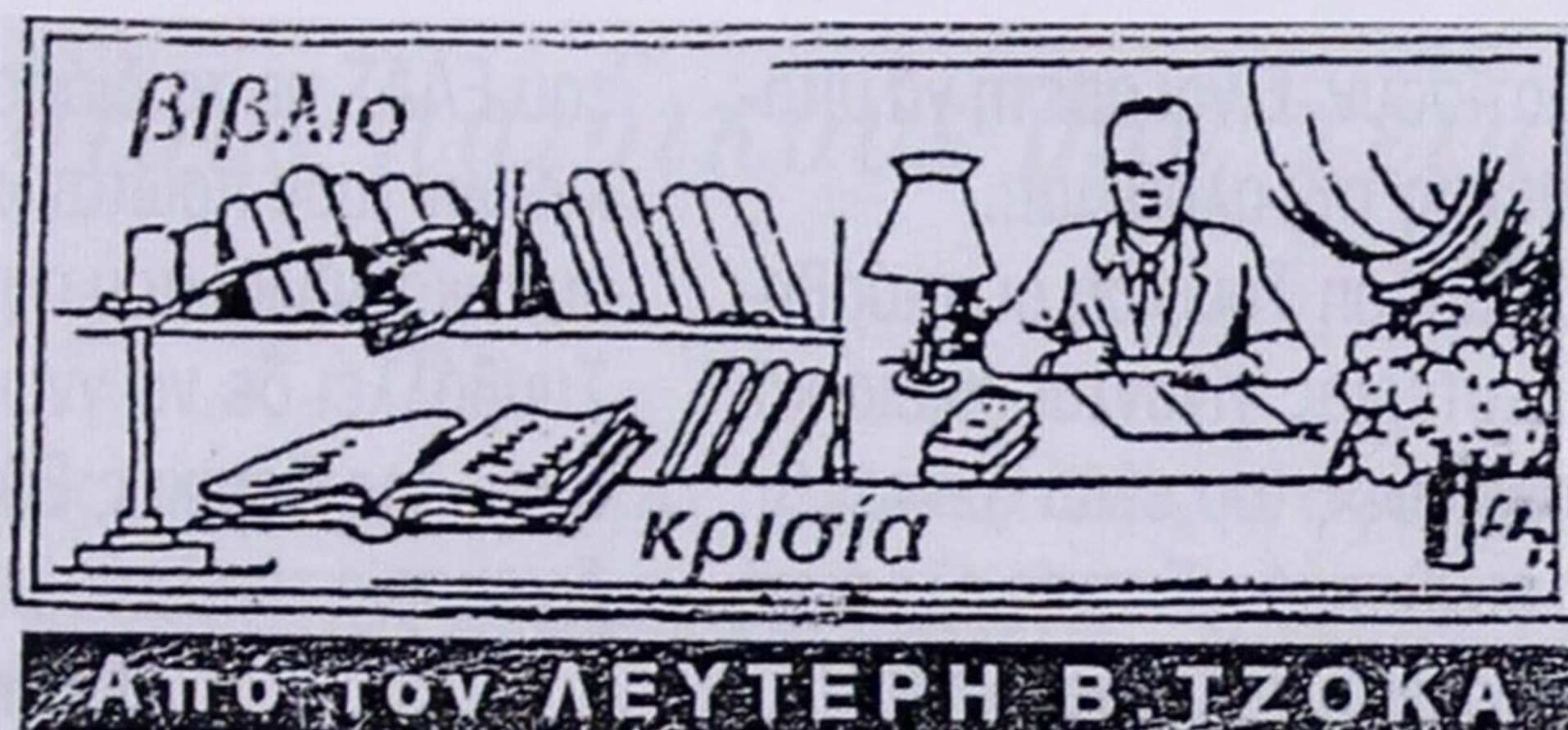
— Μου τα'πε όλα η Λάμπρω, Γιώργο: Για το χωριό και το μοναστήρι, πώς ορφάνεψε, πώς ζει στη μοναξιά της, πώς τα κουμαντάρει.... Είναι ράτσα!... Ξέρεις τα κουβεντιάσαμε... Να ριζώσουμε, αδερφέ, εδώ. Στα Μπνέλια. Να φτιάξουμε και δυο κονάκια στα χωράφια της Λάμπρω, εδώ. Και να ψυχάσουμε. Το 'να κονάκι για σένα. Α! και ν' αλλάξουμε και τ' όνομά μας. Δεν ξέρεις τι γίνεται καμιά φορά. Ο διάολος έχει πολλά ποδάρια... Να το κάνουμε Λάμπρης. Απ' τη Λάμπρω. Πώς σου φαίνονται ετούτα;

— Ντούρα. Συμφωνώ, Δήμο μου. Είσαι τρανύτερος από μένα. Τα'κλεισες τα τριανταδύο κι εγώ τα εικοσιπέντε μου, βλέπεις βαθύτερα τα πράματα, πιο σωστά από μένα.

Την άλλη μέρα πήραν και οι τρεις τον ανήφορο για τα Μπνέλια.

Σημείωση:

Το διήγημα στηρίζεται σε μακροχρόνια σχετική παράδοση.

ΣΩΤΗΡΗ Π. ΤΟΥΦΙΔΗ

«Από την Εθνική Αντίσταση στην Ήπειρο»

Κόνιτσα - Πωγώνι - Ζαγόρι (Τιμωρία Συνεργατών εχθρού)

ΧΡΟΝΙΚΟ - ΜΑΡΤΥΡΙΑ και λογοτεχνικό έργο είναι το καινούργιο βιβλίο του Σωτήρη Π. Τουφίδη, που εστάλη από την Κόνιτσα και δημιουργεί τα μνημεία για τους ελληνικούς αγώνες κατά του φασισμού. Η ιστορία της εθνικής αντίστασης στο νου, στην καρδιά, για τον συγγραφέα, φίλο Σ.Π.Τ. με την αγωνιστική ζωή και τις πράξεις δίνεται απλοϊκά και καθαρά στην περιοχή της τέχνης, από έναν ρωμαλέο τεχνίτη με πείρα, δημιουργική πρωτοβουλία και τόλμη. Μας μεταφέρει στις σελίδες του έργου του όλη τη φυσιογνωμία και την ηρωική ατμόσφαιρα, που ο ελληνικός λαός ξεσηκώθηκε και ρίχτηκε στον αγώνα για τη λευτεριά του.

Στην Κόνιτσα-Πωγώνι-Ζαγόρι κλείνει με υπερηφάνεια ένα ακόμα ιστορικό και λογοτεχνικό χρονικό με την πένα συγγραφέα που έχει το μάτι ανατόμου της εθνικής και λαϊκής ψυχής. Στην επική πορεία των Ηρώων δίνεται με απαραμίλλη δύναμη.

Το βιβλίο είναι σε μικρό σχήμα κι έχει 166 σελίδες με εξώφυλλο του φωτογράφου της Εθνικής Αντίστασης μπάρμπα-Κώστα Μπαλάφα, που ο Γ. Καλλιανέσης, διοικητής του 85ου Συντάγματος του ΕΛΑΣ, συνομιλεί με τον Χαρίση Ζδράβο, αρχηγό της ομάδας, στην περίφημη μάχη στο Χάνι Καλλιθέας που εξουδετέρωσε με τέχνασμα και παλικαριά τους Να-

ζήδες. Το βιβλίο αφιερώνεται: «Σ' αυτούς που ένοπλοι ή άοπλοι πάλεψαν για την λευτεριά της Πατρίδας και στη μνήμη του πατέρα μου Πανταζή, τραυματία στον πόλεμο του 1940 και Αντιστασιακού», συμπληρώνει ο συγγραφέας. Το μότο του Δημήτρη Γληνού: «Ο μόνος τρόπος για να ζήσει ή να πεθάνει κανείς σαν ΑΝΘΡΩΠΟΣ, είναι να ζήσει και να πεθάνει για ένα ιδανικό» οδηγεί τα βήματά μας.

Ο πρόλογος από τον συγγραφέα Σ. Τουφίδη ενδεικτικός και τα κεφάλαια πλαισιώνονται από φωτογραφίες πρωταγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης και άλλα: πολύ καλά έκανε κι έβαλε στις σελίδες του βιβλίου ο αγαπητός Σωτήρης Τουφίδης το ποίημα του Ηπειρώτη Καθηγητή Παν/μίου και ιστορικού Λέανδρου Βρανούση «Σε γέλασα κι απόψε Γερμανέ, που το είχε δώσει κι εμένα σε χειρόγραφο, προτού φύγει απ' τη ζωή, «το γελαστό παιδί».

Στους επώνυμους και ανώνυμους ήρωες και σε όλους εκείνους που πολέμησαν τον κατακτητή είναι αφιερωμένο το βιβλίο. Παρουσιάζει άγνωστα ντοκουμέντα και ρίχνεται άπλετο φως σε σκοτεινά σημεία. Τα κείμενα δεν έχουν σκοπό να δικαιολογήσουν, ή να ωραιοποιήσουν κάποια πρόσωπα και κάποιες καταστάσεις, αλλά να διδάξουν και να πουν την αλήθεια, να τονίσουν τα υπέρ και τα κατά

και να παραδειγματίσουν. Είναι αρετή να μπορεί να λέει ο καθένας την αλήθεια!..

Στο έργο του Σωτήρη Τουφίδη οι απόρθητες φωλιές της λευτεριάς γίνονται οικεία και αδελφικά. Οι περιγραφές του είναι ζωντανές, γερά δεμένες και συνθετικές. Σκηνές όλο πνοή απεικονίζονται ανάγλυφα, απλά, με αλήθεια. Οι προσωπικές μαρτυρίες είναι μια κατάθεση αυθεντική καρδιάς και ψυχής. Η συμμετοχή στην Εθνική Αντίσταση και η σημαντικότερη δράση

του ΕΛΑΣ με τα διάφορα περιστατικά, αναδεικνύουν τους πρωταγωνιστές. Είναι ένα αποκάλυπτικό βιβλίο που συγκινεί και προβληματίζει. Συμβάλλει δε να γνωρίσουμε πληρέστερα το έπος της Εαμικής Εθνικής Αντίστασης και τη δοκιμασία του λαού μας.

ΛΕΥΤΕΡΗΣ Β. ΤΖΟΚΑΣ

Πρόεδρος

Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών

«Απο την ΕΘΝΙΚΗ Αντίσταση στην Ήπειρο»

Αγαπητέ κύριε Τουφίδη, σ' ευχαριστώ για το βιβλίο που είχες την καλοσύνη να μου στείλεις, το οποίο και διάβασα με πολύ ενδιαφέρον.

Όμως στη σελίδα 30 του βιβλίου

σου «ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ» όπου μνημονεύονται οι αγωνιστές του ΕΑΜ από την Πυρσόγιαννη, μεταξύ αυτών είναι και ο Σωκράτης Πύρσος, ο επονομαζόμενος Γκραμπάλας. Πλην όμως η φωτογραφία που συνοδεύει την σχετική αναφορά δεν είναι του Σωκράτη Πύρσου.

Προφανώς πηγή σου είναι το βιβλίο του Κώστα Μπαλάφα «ΤΟ ΑΝΤΑΡΤΙΚΟ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ», όπου πρωτοδημοσιεύεται η εν λόγω φωτογραφία. Επειδή ο Σωκράτης Πύρσος ανήκε στο στενό μου οικογενειακό περιβάλλον σε διαβεβαιώ ότι το εικονιζόμενο πρόσωπο δεν είναι ο αναφερόμενος ως Σωκράτης Πύρσος. Για την αποκατάσταση της πραγματικότητας αποστέλλω φω-

τογραφία του κατά την χρονική περίοδο εκείνη.

Καλόν θα ήτο σ' ένα επόμενο τεύχος του περιοδικού «ΚΟΝΙΤΣΑ» να αποκατασταθεί το προφανές λάθος, το οποίο έγινε όχι με δική σου υπαιτιότητα, αλλά από λάθος πληροφόρησης της πηγής σου, πράγμα που θα ικανοποιούσε πλήρως την δικαιολογημένη ενόχληση της οικογένειάς του.

Ο Σωκράτης Μάνθου Πύρσος γεννήθηκε στην Πυρσόγιαννη το 1913 και πέθανε στη Λιβύη το 1982. Σπούδασε δασολόγος. Έφεδρος ανθυπολοχαγός πυροβολικού διακρίθηκε στον πόλεμο κατά των Ιταλών το 1940 στο Καλπάκι (ύψωμα Γκραμπάλας).

Στην Αντίσταση πέρασε από τους πρώτους. Καπετάνιος του 15ου Συντάγματος του ΕΛΑΣ και αργότερα του 85ου Συντάγματος. Έλαβε μέρος στην συνδιάσκεψη της Πολίτσας στην Αλβανία το 1943 για την συνεργασία του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ με τις αντάρτικες οργανώσεις της ελληνικής μειονότητας.

Μετά το 1946 έζησε χρόνια φυλακές και τόπους εξορίας.

Με εκτίμηση Βασίλης Παπαγεωργίου

Σ.Σ. Ευχαριστούμε τον κ. Β.Π. Σε επανέκδοση θα γίνει διόρθωση.

Χιονίζει στους παιδικούς σου χειμώνες...

Γάσος Κανάτσος

Ο χρόνος χτίζοντας και γκρεμίζοντας, προσθέτοντας κι αφαιρώντας.

Με γλύφانو οξύ σμιλεύοντας μορφές και σώματα.

Ο χρόνος σαρώνοντας...

Κάθεσαι τώρα εκεί, δίπλα απ' το αναμμένο τζάκι, κοντά στο παραθύρι της θαμπής μνήμης. Συνδουλίζεις τη φωτιά, χαράζεις με τη μάσια σχήματα στις στάχτες, χαζεύεις με τις φλόγινες σπίθες που ανεβαίνουν και χάνονται στο σκοτεινό καταπιώνα του μπουχαριού, αποκοιμιέσαι σιγανά...

Κοιτάζεις απ' το παραθύρι του ύπνου σου. Χιονίζει στους παιδικούς σου χειμώνες. Βλέπεις τα παιδιά που καλοχρονίζουν καλανταρίζοντας στην αυλή σου «Αρχιμηνιά κι αρχιχρονιά, κι αρχή καλός μας χρόνος...». Έχουν το χιόνι στα μαλλιά, τη φλόγα της χαράς στα μάτια. Κι εσύ ανάμεσά τους...

Φοράς τις γαλότσες σου και τρέχεις στους χιονισμένους δρόμους.

Οχυρώνεσαι πίσω απ' το ξεφτισμένο παλτό σου, ρίχνεις χιονόμπαλες, τρέχεις αμέριμνα στα χιονισμένα λιβάδια. Στήνεις πλάκες να πιάσεις πουλιά, φτιάχνεις χιονάνθρωπο με καρβουνίσια μάτια, ανέμελα βαδίζεις στα στενά χωμάτινα σοκάκια, ανάμεσα απ' τα πέτρινα χαμόσπιτα που καπνίζουν.

Στο παλιό καφενείο μες στ' ακνοφέγγισμα της πετρελαιολάμπας, νυσταγμένοι θαμώνες. Βοσκοί, με τις κάπες τους ριγμένες στο καρεκλοκέφαλο, μεροκαματιάρηδες «εργατικοί» γυρνώντας απ' την πόλη με ψωμί στον τρουβά και με φτώχεια περίσσια. Πίνουν ρακί και πρεφάρουν.

Στη ξυλόσομπα ακνίζει η κατσαρούλα με το μεζέ, συγκεχυμένες ακούγονται φωνές, ανάκατες με της ξενιτιάς το τραγούδι: «Αχ τώρα στα ξεχωρίσματα έλα γιε μου να φιληθούμε, αχ γιατί 'χουμε ζωή και θάνατο, ποιος ξέρ' γιε μου κι αν ανταμωθούμε...» Κι ύστερα η πιο μπάσα φωνή, σ' ένα βαρύ, μακρόσυρτο ηπειρώτικο: «Ορ' ν' οι κλέφτες εξουρίζονταν πω πω ν' οι κλέφτες. Κι είχαν ξουράφια μαλαματένια ορέ...».

Με το παιδομάνι μετά, με μια χούφτα δεκάρες για το μούκα...

Τα μουσκεμένα σκουτιά θα σου αλλάξει η μάνα, και στο παραγώνισιμά «κόκκινη κλωστή δεμένη στην ανέμη τυλιγμένη
δώσ' της κλότσο να γυρίσει, παραμύθι ν' αρχινήσει...»

Κι η βάβω με το φαφούτικο στόμα της αρχινάει το παραμύθι:

για τις νεράιδες και τους δράκους, για τους καλικάτзарους, που ολοένα

πριονίζουν το δέντρο της γης και που ποτέ δεν μπορούν να το κόψουν,
για τη χιονάτη και τους εφτά νάνους, για το σκληρόκαρδο γίγαντα...
Κι αποκοιμιέσαι γλυκά, συνεχίζοντας το παραμύθι στον ύπνο σου...

Η φωτιά σιγοκαίει ακόμα. Χτυπήματα στην εξώθυρα και χαρούμενες παιδικές
φωνές διακόπτουν το ένυπνιό σου

Ανοίγεις, κι ένα τσούρμο παιδιά σου ψέλλνουν τα κάλαντα της μέρας.

Κι εσύ, τη φλόγινη χαρά των ματιών τους κουβαλάς, πεσκέσι και φυλαχτό για
τη δύσκολη μέρα της έγνοιας, και βγαίνεις στην αγορά των ανθρώπων, ενώ από
κάπου μακριά, ένα ρολόι σημαίνει δυνατά την αλλαγή του χρόνου

Αθλητές της ζωής

Όσο ψηλά είναι του
Ολύμπου και των
βουνών της Κόνιτσας
οι κορφές

Τόσο ψηλά ας φτάσουν
οι δικές μας καρδιές
Στραμμένες προς τον ουρανό
Πάνω απ' το μεγάλο
ωκεανό!

Οι γλάροι πετούν
μαγευτικά
«Άνω σχώμεν τας καρδιάς»
Ας έχουμε στραμμένες
τις καρδιές μας
προς τα πάνω
Για να φτάσουμε
στην κορυφή θέλει
δύναμη τρανή!

Εμείς, αθλητές της ζωής
Γεμάτης περιπέτειες και
έλλειψης στοργής
Ας αγωνιστούμε με πυγμή
Νηφάλιο πνεύμα και καθαρή,
αγνή, γνήσια ψυχή!

Ας γίνουμε αετοί με μεγάλα,
πλατιά φτερά

Να τα ανοίξουμε,
να ταξιδέψουμε
σ' όλον τον κόσμο
με χαρά
Με πίστη και ανταμοιβή,
ειρηνικά
Ο αγώνας της ζωής
θα μας φέρει πάνω
από τις κορφές,
ψηλά!

Βικτωρία Ν. Τσάγκα
2017

Κραυγή της Φύσης

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

Προσοχή ... **πouxία!** Η πολύτοκη και καρποφόρα φύση, αναπαύεται, κοιμάται μετά την κουραστική προσπάθεια να εξασφαλίσει τα αγαθά θρέψης και επιβίωσης των ζωντανών πλασμάτων, τέκνων της.

Η φύση πouxάζει για να ξαναδυναμώσει και συνεχίσει το έργο με τον ίδιο ρυθμό. Στέλνει όμως τακτικά μηνύματα για την ανάγκη προστασίας των όντων στο κοντινό και μακρύτερο μέλλον και προμηνύματα καταστροφών.

Έτσι ξεχωριστές και ασυνήθιστες καλοκαιρίες ή κακοτοπιές με φοβερές καταιγίδες, έχουν ιδιαίτερη σημασία και συμβολισμό.

...Νοέμβρης μήνας και απρόσμενα πρόβαλε καλοκαιριάτικη μέρα. Καταγάλανος και ασύννεφος ο ουρανός. Απαλό και δροσιστικό τ' αγεράκι, λαμπριάτικος Ήλιος.

Σε ζηλευτή τάξη κι αρμονία τα έμψυχα και άψυχα δημιουργήματα, χαίρονται τη γλυκιά ζεστασιά που σκορπούν τριγύρω οι ηλιαχτίδες, κάνοντας τις καρδιές των ανθρώπων να σκιρτούν από αγαλλίση και ευφροσύνη.

Ξυπνούν μέσα τους ωραίες αναμνήσεις της ζωής, πόθοι καημοί και μια ευχάριστη λιγοθυμιά παραλύει το νου και τον ταξιδεύει σε τόπους άγνωστους και εξωτερικούς παραδείσους.

Πολύχρωμος και λεπτοκέντητος μανδύας με εξαιρετες ζωγραφίες από λουλούδια θάμνους και δέντρα, σε άπειρους

συνδυασμούς χρωμάτων, καλύπτει το κορμί της.

Σιωπηλοί οι λιγοστοί περιπατητές ή διαβάτες, εκείνης της ώρας, στα οροπέδια των χωριών, στις πεδιάδες, στις γραφικές παραλίες, κινούνται αργά, προσεχτικά αθόρυβα.

Χαίρονται τις υπέροχες αυτές στιγμές και προσπαθούν να μη διαταράξουν τον ύπνο και την ηρεμία της φύσης.

Όμως ένας καλόβουλος και προσεχτικός παρατηρητής καταλαβαίνει πως το σώμα της πονεί, υποφέρει και γρήγορα διαβρώνεται και καταστρέφεται απ' τα ρυπογόνα υλικά, τις βλαβερές ουσίες που φορτώνουν πάνω της οι κυρίαρχοι γόνιοι της, αυτοί που καυχώνται και λέγονται σώφρονες και λογικοί άνθρωποι.

Αδιαφορούν και στην πραγματικότητα δεν πονούν, όταν καταξεσχίζουν τη σάρκα της, ξεγυμνώνουν το κορμί και το κακοποιούν με την άγρια εκμετάλλευσή του.

Είναι οι φοβεροί αρνητές της ζωής.

Νερά, δάση, ποτάμια, θάλασσες, αγέρας, τον οποίον όλοι αναπνέουν, καταστρέφονται στο βωμό του υπερηέρδους.

Και όμως η φύση ακόμα υπομένει, σιωπάει, ανέχεται την καταστροφή. Αλλά ως πότε;

Καταπίνει τα δηλητήρια, δεν αντιδρά άμεσα και δυναμικά, ενάντια στους ανίερους βιαστές και στις εγκληματικές ενέργειες των παιδιών της. Αργοπεθαίνει... αβοήθητη! Προειδοποιεί με μηνύματα για

τις συνέπειες των πράξεών τους και τις ευθύνες προς τη ζωή.

Τα κάθε είδους απόβλητα, οι θανατηφόρες χημικές ουσίες, οι αδιάσπαστες συνθετικές ύλες, το πλήθος ακαλαίσθητων και περιπτών ή αυθαίρετων κτισμάτων σε καταπατημένες εκτάσεις, καταστρέφουν τη σάρκα της, την καταπιézουν ασφυκτικά, δυσκολεύουν την αναπνοή της και τελικά την καταπνίγουν.

Σε συνδυασμό με την υπερθέρμανση του πλανήτη την θανατώνουν.

Καρποί, υπόγειοι και επιφανειακά νερά, αγέρας, μολύνονται επικίνδυνα ώστε να είναι ακατάλληλα για τη ζωή των πλασμάτων. Εμπρησμοί δασών, αέριοι ρύποι αυτοκινούμενων μέσων μεταφορών ή Βιομηχανιών καταστρέφουν το οξυγόνο στοιχείο ύπαρξης κάθε ζωντανού οργανισμού.

Δυσάρεστες επιπτώσεις από αυτά και προμηνύματα καταστροφών και συμφορών είναι οι σεισμοί, κυκλώνες, καταιγίδες, πλημμύρες και τα παράγωγα της ασυδοσίας-απλησίας, όπως τρομοκρατία, πόλεμοι, πείνα, θάνατοι.

Και καθώς η πείνα θα εξαπλώνεται στον κόσμο, τ' αγαθά θα περιορίζονται, η εκμετάλλευση των ανθρώπων και η αδικία θα γενικεύονται, τα παράνομα ανήθικα υπερκέρδη των ολίγων θα πολλαπλασιάζονται και η ανισότητα μεταξύ των κοινωνικών τάξεων θα διευρύνεται.

Δολοφονείται η ζωή και ο πολιτισμός...!

ΠΡΟΣΟΧΗ... η γη κοιμάται! Συνεχίζει να ζεί τα γεγονότα και ελπίζει ακόμα στη σωτηρία απ' τα παιδιά της όταν αυτά συνειδητοποιήσουν τον κίνδυνο που τα

απειλεί.

Η ψυχή της θλίβεται και σιωπηλά θρηνολογεί...

Ανησυχεί και φοβάται μην τυχόν κάποια μέρα δεν μπορέσει να προσφέρει τα πολύτιμα αγαθά θρέψη και ζωής, στον κόσμο.

Η καταστροφή τότε θα είναι μη αναστρέψιμη και οι υπαίτιοι δίκαια θα τιμωρηθούν για τ' ανομήματά τους. Ταξίδι δίχως επιστροφή...

Άλλ' η φύση πριν αναγκαστεί ν' ανακτήσει δυναμικά τα δικαιώματά της προειδοποιεί, συμβουλεύει, αναμένει...!

Τα συχνά, καθαρά προμηνύματα και μηνύματά της δεν πρέπει ν' αγνοούνται. Περιμένει δείγματα αγάπης και ενέργειες σωτηρίας. Συνεχώς κράζει:

«Γρηγορείτε και ξυπνήστε απ' το βαθύ λήθαργο στον οποίον έχετε περιπέσει. Μην αψηφάτε τους κινδύνους. Μην αδιαφορείτε.

Σεβαστείτε τη ζωή μου. Μην με θανατώνεται διότι χωρίς την υγεία μου σεις δεν θα υπάρχετε.

Προστατέψτε με όσο είναι καιρός.

Ανασκουμπωθείτε και ριχτείτε έντιμα και γρήγορα στη δουλειά. Καθαρίστε με για να γειάνω. Μην ξεριζώνετε τα σπλάχνα μου. Σας ξαναλέγω πως εγώ μεν θα επιζήσω έστω και αποσκελετωμένη, εσείς όμως όχι! Θ' αφανιστείτε χωρίς νερό, τροφή, αγέρα, κατοικία.

Αγωνιστείτε για τη σωτηρία της μάνας σας Φύσης και θέσατε φραγμούς στην αδιαφορία, ασυδοσία, παρανομία, ρύπανση, μόλυνση, καταλήστευση και κατασπατάληση των καρπών και αγαθών ζωής.

Απομονώστε τους εχθρούς μου, καταπατητές, εμπρηστές, εκμεταλλευτές, παράνομους.

Προστατέψτε τα άλλα άλογα, αδύναμα πλάσματα παιδιά μου, πτηνά, ζώα, ψάρια κ.ά. Εσείς οι κοσμοκράτορες.

Λογικευτείτε και προλάβετε τον αφανισμό και την αλληλοεξόντωσή σας. Μην καθυστερείτε. Σκεφθείτε ορθολογικά και δίκαια.

Ξαναδημιουργείστε, πάνω μου, τον αρχέγονο παράδεισο της ειρήνης και Ευτυχίας, δείγμα του οποίου αποτελεί η σημερινή μέρα της Φθινοπωρινής γαλήνης που σας πρόσφερα και έχει μεγάλη αξία και σημασία η αποκρυπτογράφησης της.

Κρατείστε ψηλά το λάβαρο της αποφασιστικότητας και της δικαιοσύνης.

Δραστηριοποιηθείτε, αν επιθυμείτε ν' απολαύσετε και την **Ανοιξιάτικη Βοή** της αναγέννησής μου προσωρινής ή μόνιμης.

Τότε ίσως μπορέσετε να ξανακούσετε τον αναστάσιμο, θριαμβικό ύμνο της Φύσης μου, με τα χαρούμενα ξεφωνητά, τα τραγούδια, τους χορούς και τα κελαηδήματα των τυχερών πλέον κατοίκων του γήινου παραδείσου που σήμερα κακοποιείται.

Γενείτε σημαιοφόροι δημιουργίας ενός καλύτερου κόσμου της ειρήνης, ευημερίας και ψυχοσωματικής αγαλλίασης για να μπορεί να σας προσφέρει πλουσιοπάροχα και παντοτινά.

Τη Φθινοπωρινή γαλήνη και την **Ανοιξιάτικη Βοή** της ζωής πάνω στους υγιείς κόρφους μου».

Χριστούγεννα

Μέρα γιορτής, μεγάλη της Χριστιανοσύνης

Μέρα χαράς, αγάπης και ειρήνης

Φίδοι κι' εχθροί ανταμώνουνε

Και δεν ν' αγαπηθούνε

Κι' οδον του κόσμου τα παιδιά

Τρέχουνε να χαρούνε

Αν είναι τούτη τη στιγμή οι άνθρωποι

Τις αμαρτίες ν' αφήσουν

Κι' οδα τα μίσση πούχανε

δάδεδε να ξεχάσουν

Χριστούγεννα να είχαμε

Αλήθεια κάθε μέρα

Μα υποκρισία και γεντιά,

Πόδεμοι, δυστυχία,

Πείνα, αρρώστιες και πνιγμοί

Δεν έχουν προδεσμία

Η δε χηιδή δε νοιάζεται

Η φρίκη δεν στυγείται

Μα στον φτωχό τον άνθρωπο

Ένας Χριστός γεννιέται

Τον στείδε σήμερα βροχή

Για να ξεπιδύνει τις πιδηγές

Τις αμαρτίες όδων

Και το αστέρι φάνηκε

Μετά την καταιγίδα

Κι' έφερε το μήνυμα:

ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΕΛΠΙΔΑ

K.P.T. (U.S.A.)

«Η κιβωτός του Κόσμου» στην Κόνιτσα

Κύριε Διευθυντά,

Στο τεύχος Σεπτεμβρίου – Οκτωβρίου 2017 του περιοδικού σας, υπάρχει άρθρο μέλους της συντακτικής επιτροπής, που αναφέρεται στον ερχομό της «Κιβωτού του Κόσμου» στην Κόνιτσα. Στο άρθρο αυτό, αγνοούνται αρκετά στοιχεία, τα οποία έπαιξαν, θα έλεγα, τον σημαντικότερο ρόλο στον ερχομό της «Κιβωτού του Κόσμου» στην Κόνιτσα. Για ενημέρωση των αναγνωστών σας και για καταγραφή της ιστορικής αλήθειας, για το γεγονός αυτό, θα παρακαλούσα να δημοσιεύσετε τα ακόλουθα στοιχεία τα οποία εμπεριέχονται σε χωριστό φάκελο στο Δήμο μας.

Ο αείμνηστος Βασίλειος Τσιαλιαμάνης, δικηγόρος, είχε επαφές με την «Κιβωτό» καθώς και με την προηγούμενη Δημοτική Αρχή, από το 2012. Οι προσπάθειές του, τότε, δεν ευοδώθηκαν. Όταν αναλάβαμε ως νέα Δημοτική Αρχή, στις 1/9/2014 επανήλθε επιμένοντας, ότι θα πρέπει να αρχίσουμε διαπραγματεύσεις για να έλθει η «Κιβωτός» στην Κόνιτσα. Πράγματι, θεωρώντας θετική την πρότασή του, στείλαμε ως Δήμος επιστολή στις 20/11/2014 προς την Κιβωτό, καλώντας τον πατέρα Αντώνιο να έλθει στην Κόνιτσα για να συζητήσουμε αυτό το θέμα. Στη συνέχεια, άρχισε ένας πυρετός διαβουλεύσεων στις οποίες μετείχαν ο πατήρ Αντώνιος και μέλη του επιτελείου του, ο Δήμαρχος κ.

Ανδρέας Παπασπύρου, ο Μητροπολίτης μας κ.κ. Ανδρέας, ο υποφαινόμενος ως αρμόδιος Αντιδήμαρχος και σε ορισμένες συσκέψεις και ο κ. Δημήτριος Ντάφλης, Δημοτικός Σύμβουλος.

Όλα αυτά, είχαν σαν αποτέλεσμα να συζητηθεί το θέμα αυτό στο Δημοτικό Συμβούλιο δυο φορές. Την πρώτη φορά, στις 1/9/2015 (απόφαση 203/2015), κλήθηκε ο πατήρ Αντώνιος και ενημέρωσε το Δημοτικό Συμβούλιο για την όλη δράση της «Κιβωτού» και για την πρόθεση τους να γίνει παράρτημα και στην Κόνιτσα, αν οι συνθήκες το επέτρεπαν. Το Δημοτικό Συμβούλιο στη συνέχεια, αποφάσισε την κατ' αρχήν αποδοχή του αιτήματος της «Κιβωτού του Κόσμου».

Την δεύτερη φορά, στις 4/12/2015 (απόφαση 280/2015), το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε με συντριπτική πλειοψηφία την παραχώρηση κατά χρήση του κτιρίου στη θέση «Παζαρόπουλο» στην «Κιβωτό του Κόσμου». Επίσης, ενέκρινε σχέδιο ιδιωτικού συμφωνητικού παραχώρησης. Της ανωτέρω προηγήθηκε η ανανέωση παραχώρησης του πιο πάνω κτιρίου από την Α.Ε. «ΚΟΝΙΤΣΑ ΛΑΪΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ» στο Δήμο.

Τέλος, αφού έγινε η εκκαθάριση και η παράδοσή του εξοπλισμού του κτιρίου, από το Δημόσιο (Ν. 4257/2014, αρ. 71, Ν. 4456/2017, αρ. 19), στο Δήμο μας, μια διαδικασία χρονοβόρα, που διήρκησε μέχρι τον Ιούνιο του 2017, ο

Δήμαρχος κ. Ανδρέας Παπασπύρου, υπόγραψε το τελικό συμφωνητικό παραχώρησης στην «Κιβωτό του Κόσμου» τον Σεπτέμβριο του 2017.

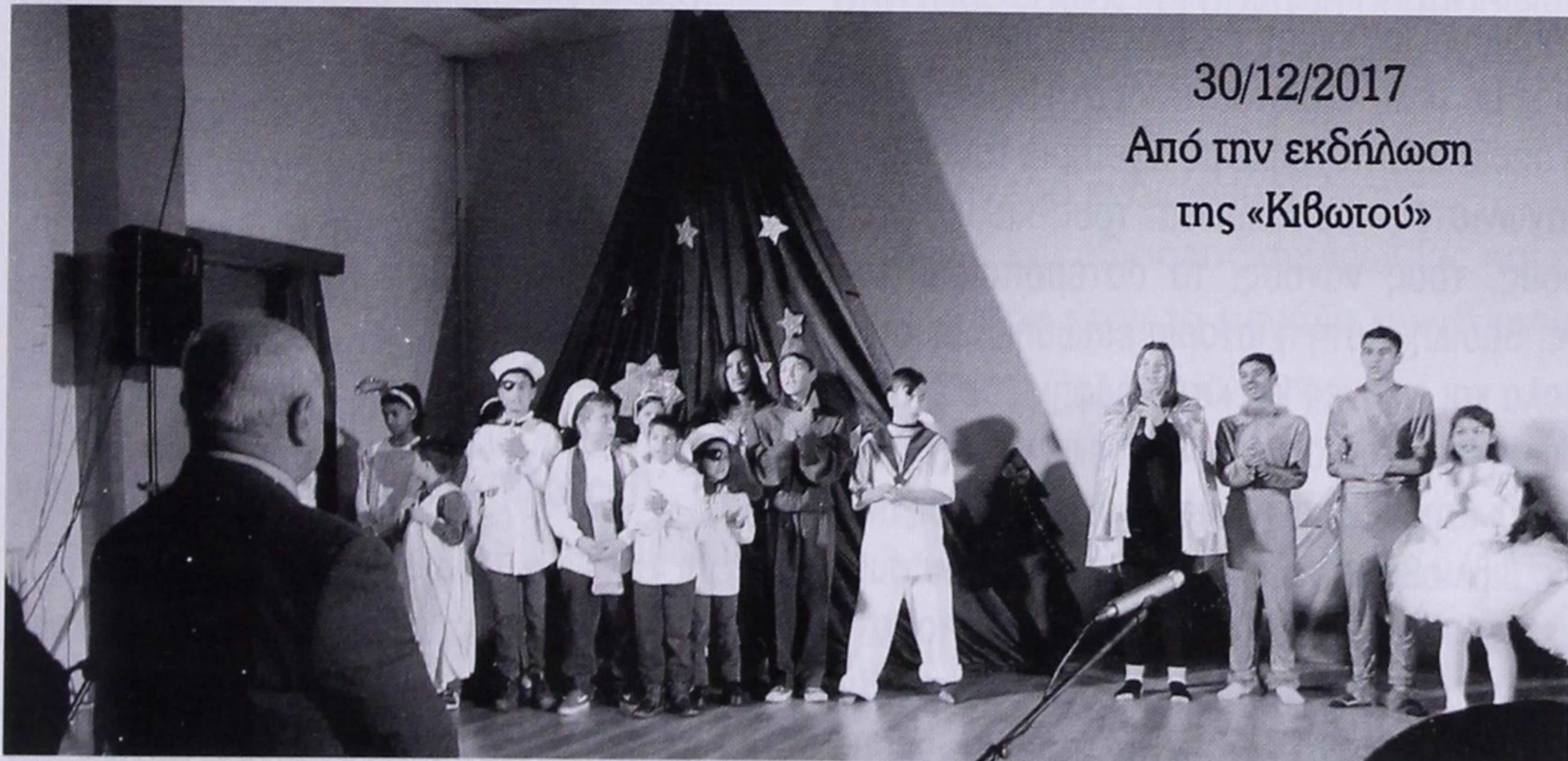
Έτσι, πλέον στην Κόνιτσα ζούμε μια πραγματικότητα. Η «Κιβωτός» εγκαταστάθηκε στην Κόνιτσα, έχει την αμέριστη συμπαράσταση του Δήμου μας, της Μητροπόλεώς μας και πολλών εθελοντών και ήδη προγραμματίζουν την πρώτη επίσημη εμφάνισή τους στην Κόνιτσα

με χριστουγεννιάτικη εκδήλωση στις 30/12/2017.

Παρακαλούμε για τη δημοσίευση της παρούσας επιστολής στο επόμενο τεύχος σας για την αντικειμενική ενημέρωση των αναγνωστών σας.

Ευχαριστώ εκ των προτέρων

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΛΛΙΝΤΕΡΗΣ
Αντιδήμαρχος Δήμου Κόνιτσας

31/12/2017. Ο Αι-Βασίλης μοιράζει δώρα

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

A. Μια Χριστουγεννιάτικη ιστορία για την Εθνική Βιβλιοθήκη.

Αυτά τα Χριστούγεννα η Εθνική Βιβλιοθήκη πρότεινε ένα ξεχωριστό εορταστικό πρόγραμμα το οποίο ξεκίνησε από βιβλιοθήκες και σχολεία σε όλη την Ελλάδα για να καταλήξει στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος. Φέτος υλοποιήσαμε ένα εργαστήριο «δημιουργίας» μιας εικονογραφημένης ιστορίας με τίτλο «Χριστούγεννα στη βιβλιοθήκη» η οποία αναπτύχθηκε με αφετηρία τους πρωταγωνιστές του Χειμώνα: τους καλικάντζαρους, τους νάνους, τα αστερόπαιδα, τον Άη Βασίλη. Αυτή η ιστορία ειπώθηκε με σύμβολα και εικόνες και καταγράφηκε σε ένα ειδικό τετράδιο, το οποίο ταξίδεψε για την Αθήνα! Οι ιστορίες και η εικονογράφησή τους από τις βιβλιοθήκες όλης της Ελλάδας που συμμετέχουν στο πρόγραμμα θα εκτίθενται στα ράφια του Πύργου Βιβλίων της Εθνικής Βιβλιοθήκης στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος από τις 20 Δεκεμβρίου έως

τις 15 Ιανουαρίου προκειμένου μικροί και μεγάλοι επισκέπτες να απολαύσουν «Χριστούγεννα στη βιβλιοθήκη» μέσα από τις εικονογραφημένες ιστορίες.

B. Χριστουγεννιάτικα εκπαιδευτικά προγράμματα για τους μαθητές των δημοτικών σχολείων.

Όλο το Δεκέμβριο μαθητές από τα δημοτικά σχολεία της Κόνιτσας επισκέφθηκαν τη Βιβλιοθήκη και συμμετείχαν σε εκπαιδευτικά προγράμματα με θέμα τα Χριστούγεννα. Επίσης, η κινητή μονάδα επισκέφθηκε τα Νηπιαγωγεία και Δημοτικά Σχολεία Διστράτου και Κεφαλοχωρίου, όπου υλοποιήθηκαν αντίστοιχα εκπαιδευτικά προγράμματα.

Γ. Προβολή κινηματογραφικών ταινιών για παιδιά.

Κατά τη διάρκεια των σχολικών εορτών των Χριστουγέννων καθημερινά στη βιβλιοθήκη προβάλλονταν βραβευμένες ταινίες για τους μικρούς μας φίλους.

Ο θεσμός του γάμου ως κοινωνικό πρόβλημα

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΠ. ΖΑΝΗΣ

Ο γάμος είναι ένας πανάρχαιος θεσμός που οι κοινωνικές ανάγκες επέβαλαν ανάλογα με το πολιτισμικό επίπεδο και τις εκάστοτε επιδιώξεις.

Βασικός στόχος η δημιουργία οικογένειας που αποτελεί το βασικό κύτταρο της κοινωνίας και διαδραματίζει σημαίνοντα ρόλο στο κοινωνικό γίγνεσθαι.

Η ένωση των ετεροφύλων “εις σάρκα μίαν” στη ζωή των ατόμων είναι μια κορυφαία και πολυσήμαντη φάση, γιατί από την αρμονία ή δυσαρμονία των σχέσεων του ζεύγους εξαρτάται και η ευτυχία ή η δυστυχία με επιπτώσεις σε όλα τα μέλη που απαρτίζουν την οικογένεια την στενή και ευρύτερη.

Η εκλογή συντρόφου αποτελούσε και αποτελεί δύσκολο πρόβλημα.

Βαρύνουσες προϋποθέσεις η ηλικία, η υγεία, η οικονομική κατάσταση, η καταγωγή, το οικογενειακό και ευρύτερο συγγενικό περιβάλλον και ο θεσμός της προίκας.

Οι μελλοντικοί συνήθως δεν γνωρίζονταν και η εκλογή γίνονταν από τους γονείς και από προτάσεις των οικείων.

Η γνωριμία των ενδιαφερομένων από κοντά ήταν σχεδόν σπάνια.

Τα πανηγύρια και οι γιορτές ήταν η μοναδική ευκαιρία να διασταυρώσουν βλέμματα και να εκφράσουν με νοήματα τους κρυφούς καημούς.

Ο κύκλος στενός και οι ευκαιρίες λίγες για γνωριμία ουσιαστική. Τα ήθη και τα αυστηρά έθιμα περιόριζαν την ελευθερία και δεν επέτρεπαν την έκφραση των προσωπικών συναισθημάτων και την βούληση των ενδιαφερομένων. Ο γάμος αποφασίζονταν συνήθως από τους γονείς. Η άρνηση συμμόρφωσης δημιουργούσε προβλήματα και καταστάσεις στην πατρική οικογένεια και στους άμεσα ενδιαφερομένους.

Αρχή και τέλος της συμφωνίας και η προίκα που ήταν το μεγάλο αγκάθι για την οικογένεια της νύφης.

Αξιώσεις παράλογες πολλές φορές οδηγούσαν σε αδιέξοδα.

Με το πέρασμα των χρόνων ο θεσμός της προίκας ατόνισε αλλά εξακολουθεί δυστυχώς, να υπάρχει.

Η οικογένεια άλλοτε λειτουργούσε με βάση τους εθιμικούς κανόνες και την παράδοση. Αρχηγός ο άνδρας που έλυνε και έδενε, είχε τον πρώτο λόγο σε όλα και η σύζυγος έπρεπε να υπακούει και να εκτελεί τις εντολές. Η θέση της νύφης μέσα στην οικογένεια ήταν υποδιέστειρη.

Ο σύζυγος, τα πεθερικά και τα κουριάδια είχαν πρωτεύοντα θέση και η οικογενειακή ειρήνη και αρμονία απαιτούσε συμμόρφωση και υποταγή της νύφης. Δύσκολη η θέση της συζύγου. Η συμβίωση αποκτούσε θυσίες σε προσω-

πικό επίπεδο και ψαλίδισμα σχεδίων και ονείρων.

Η γέννηση παιδιών πολλαπλασίαζε τις δυσκολίες σε συνάρτηση με το καθημερινό νοικοκυριό και τις εξωτερικές δουλειές.

Αγώνας και πολύς ιδρώτας. Η πλήρης εξάρτηση από τον άνδρα-σύζυγο δεν άφηνε περιθώρια για επιλογές. Ήταν ταγμένη να υπηρετεί όλους με όλες της τις δυνάμεις.

Αυτή η κατάσταση μέχρι την εποχή του Β΄ Παγκοσμίου πολέμου που ανέτρεψε τα πάντα. Αρχές, συστήματα, αξίες, παραδόσεις, ήθη και έθιμα.

Οι νέες συνθήκες και οι ανάγκες οδήγησαν τη γυναίκα να εργαστεί έξω από το σπίτι για να συνεισφέρει οικονομικά στις ανάγκες της οικογένειας. Έτσι τη συναντούμε εργαζόμενη στις φάμπρικες, στα γραφεία, στα Νοσοκομεία, στις Τράπεζες, στο στρατό, στην αστυνομία, σε όλους τους εργασιακούς χώρους, και σε όλα τα επαγγέλματα. Η γυναίκα παρούσα παντού. Απέκτησε οικονομική ανεξαρτησία. Στηρίζεται στα πόδια της. Άλλαξε η ψυχολογία της.

Το νοικοκυριό και το μέγλωμα των παιδιών δεν την καλύπτουν. Διεκδικεί ίσα δικαιώματα και ελευθερία κινήσεων.

Τα διαζύγια πολλαπλασιάζονται ενώ παλαιότερα ήταν σπάνια.

Η εκλογή συντρόφου επαφίεται τώρα εξ ολοκλήρου στην δική της επιλογή.

Το νοικοκυριό και το μέγλωμα των παιδιών ανατίθεται σε οικιακή βοηθό εφόσον εργάζεται έξω από το σπίτι.

Οι αλλαγές και οι συνέπειες γνωστές:

- Πολλαπλασιασμός διαζυγίων.
- Ψυχολογικά προβλήματα στα παιδιά
- Εντάσεις στο οικογενειακό περιβάλλον.
- Συγκρούσεις και εκβιασμοί.
- Χαλάρωση ηθών και αντιδικίες.

Η οικογένεια από απάνεμο λιμάνι γίνεται φουρτουνιασμένη θάλασσα.

Η οικονομική κρίση που βιώνουμε ρίχνει λάδι στη φωτιά που όλο και φουντώνει. Το σύμφωνο συμβίωσης και ο γάμος μεταξύ ομοφυλοφύλων ανατρέπουν την παράδοση και δημιουργούν νέα ήθη. Ο θεσμός του γάμου περνάει οξύτερη κρίση και η οικογένεια κλονίζεται συθέμελα.

Η πολιτεία και η εκκλησία οφείλουν να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα του γάμου και της οικογένειας με ρεαλισμό και μέτρα ουσιαστικά και όχι με τους τύπους των νόμων και τις ευχές.

Χρειάζεται συντονισμένη προσπάθεια, δράση και συνεργασία όλων των παραγόντων για την αποτροπή των κινδύνων που υπονομεύουν τα θεμέλια της οικογένειας και του θεσμού του γάμου.

Λόγοι κοινωνικοί, εθνικοί, οικονομικοί και πολιτισμικοί επιβάλλουν έγκαιρα δράση, συντονισμένη και ουσιαστική.

«Η Παραμυθού»

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΝΑΤΣΗ

Η μάνα μου γεννήθηκε στην Ρώμη της Ιταλίας από έλληνες γονείς. Ο πατέρας της ήταν από την Εβίτσα το σημερινό Νυμφαίον. Ένα ωραιότατο χωριό στα βορειοδυτικά όρη της Μακεδονίας. Λεγόταν Δημήτριος Κρέμος είχε μεγάλο ταλέντο και έφτιαχνε ωραιότατα κοσμήματα από ασήμι και χρυσό. Είχε ένα κοσμηματοπωλείο στην Ρώμη, ένα στην Φλωρεντία και ένα στο Λουγκάνο της Ελβετίας.

Είχε παντρευτεί την Κονιτσιώτισσα Ειρήνη Ζών. Είχαν 9 παιδιά, 6 αγόρια, 3 κορίτσια.

Το κοσμηματοπωλείο και το σπίτι τους ήταν απέναντι σε μια μικρή πλατεία και στο βάθος ήταν μια πελώρια μαρμαρίνη σκάλα με δεκάδες σκαλιά, που τα έλεγαν the Spanish Steps, τα Ισπανικά σκαλιά. Στην κορυφή της σκάλας ήταν μια εκκλησία. Δίπλα στην σκάλα ήταν ένα καφενείο.

Κάθε απόγευμα η μάνα μου η Μάρθα Κρέμου, μικρό κορίτσι τότε, έπαιζε με τις αδελφές της Σοφία και Κατερίνα εκεί στα σκαλιά.

Μια μέρα, ένας φημισμένος σκηνοθέτης ενός θεάτρου της Ρώμης έπινε το καφεδάκι του και κοίταζε τα τρία κορίτσια που έπαιζαν.

Όταν το βραδάκι ήρθε ο πατέρας τους να τα πάρει, ο σκηνοθέτης έδειξε την Μάρθα και του είπε: «Είναι αυτή κό-

ρη σου;» «Ναι», λέει ο πατέρας τους. «Αυτή πρέπει να γίνει ηθοποιός», λέει ο σκηνοθέτης. «Πα! Πα! Πα! Πα!» λέει ο πατέρας. «Αυτό είναι αδύνατον».

Οι θεατρίνες εκείνον τον καιρό, στην αρχή του 20ου αιώνα δεν είχαν καλό όνομα.

Όταν πέθανε η Ειρήνη Ζών Κρέμου ο Δημήτρης Κρέμος έστειλε τα τρία κορίτσια στην Κόνιτσα στην θεία τους την Πηνελόπη Ζών να τα μεγαλώσει και να τα παντρέψει. «Οι Ιταλοί είναι μπερμπάντηδες» λέει ο πατέρας τους, «και τα κορίτσια μπορεί να εξοκείλουν».

Η μάνα μου Μάρθα παντρεύτηκε τον έμπορο Βασίλειο Νάτση και είχαν 7 παιδιά, 4 αγόρια και 3 κορίτσια. Εγώ ήμουν η μικρότερη.

Η μάνα μου δεν έγινε ηθοποιός, αλλά έγινε μια εξαιρετική παραμυθού. Είχε στο ρεπερτόριό της περίπου 20 παραμύθια και ιστορίες. Όταν ήμασταν μικρά μαζευόμαστε γύρω στο τζάκι το χειμώνα και η μάνα μας ρωτούσε, ποια ιστορία θέλαμε.

Εμείς είχαμε ακούσει τις ιστορίες και τα παραμύθια δεκάδες φορές, αλλά η μάνα μου είχε το χάρισμα να λέει το παραμύθι ή την ιστορία με τέτοια φρεσκάδα που ποτέ δεν βαρεθήκαμε.

Μας άρεσε πολύ το παραμύθι του Δεκατρία.

Μια οικογένεια είχε δώδεκα παιδιά.

Μετά έκαναν και ένα δέκατο τρίτο. Αλλά τα ονόματα είχαν σωθεί και δεν ήξεραν τι όνομα να του δώσουν. Αποφάσισαν να τον ονομάσουν Δεκατρία.

Ο Δεκατρίας μεγάλωσε και έκανε πολλά κατορθώματα και εμείς τον θαυμάζαμε.

Όταν μεγάλωσα, πήγα για μεταπτυχιακές σπουδές με υποτροφία στο Πανεπιστήμιο Northwestern στις Η.Π.Α.

Ο κλάδος μου ήταν αρχαία ελληνική φιλολογία και Λατινικά.

Παντρεύτηκα έναν ελληνοαμερικανό καθηγητή Χημικό Μηχανικό, τον Γεώργιο Θώδο καταγόμενον από τα Φιλιππίνες.

Κάναμε 5 παιδιά. Όταν τα παιδιά ήταν μικρά, έγινα και εγώ παραμυθού. Τους

έλεγα κάθε βράδυ τους ωραίους μύθους της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας.

Έγινα και εθελόντρια παραμυθού στο δημοτικό σχολείο της γειτονιάς. Οι μαθητές της πρώτης και δευτέρας τάξης ήταν το καλύτερο ακροατήριο.

Λογάριασα πως όταν τα παιδιά θα πήγαιναν στο Γυμνάσιο θα διάβαζαν Αγγλική Φιλολογία που είναι γεμάτη από στοιχεία ελληνικής φιλολογίας. Έχουμε τελευταία και το σύγχρονο έργο του Ιρλανδού Λογοτέχνη James Joyce, την «Οδύσσεια».

Εγώ έμοιασα σε πολλά με την μάνα μου. Έγινα και γω «Παραμυθού». Όπως λέει και η χαριτωμένη λαϊκή παροιμία. «Κατά μάνα, κατά τάτα, κατά γιός και θυγατέρα».

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Η ΛΙΠΟΘΥΜΙΑ ΜΟΥ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΜΙΧ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Όσο περνούν τα χρόνια, οι άνθρωποι αρέσκονται ν' αναφέρονται σε παλιές αναμνήσεις, είτε χαρούμενες είτε λυπητερές.

Έτσι λοιπόν σήμερα κι εμείς, θ' αναφερθούμε σ' ένα προσωπικό μας γεγονός, πάθημα της μαθητικής μας ζωής, στο Γυμνάσιο Πωγωνιανής (Βοστίνας) τα παλιά εκείνα χρόνια, πλήν δηλαδή 67 ολόκληρα χρόνια καθώς το θυμάται πολύ καλά ακόμη ο φίλος μου και συμμαθητής μου Σωτήρης Τουφί-

δης εκδότης του περιοδικού «ΚΟΝΙΤΣΑ».

Και η αναφορά σύντομη, καθώς πολύ σωστά λέει και ο Σωτήρης «Ουκ εν τω πολλώ το ευ...» και το «λακωνίζειν εστί φιλοσοφείν».

Βρισκόμασταν τότε στο 1950 μαθητές στο Γυμνάσιο Πωγωνιανής και οικότροφοι στο Γυμνασιακό Οικοτροφείο. Χρόνια δύσκολα, μετά τον καταραμένο Εμφύλιο.

Όλοι οι μαθητές χωριατόπουλα, μέ-

ναμε στο Οικοτροφείο, μια ζεστή φωλιά και είχαμε λίγο φαγητό, και τούτο, χάρις στη φυλογένεια των προοδευτικών Βοσπινιωτών. (Βοστίνα παλιά ονομασία της Πωγωνιανής).

Φαγητό φτωχό, συσσίοιο (όλο φασόλια, φακές, πατάτες, ρεβίθια κ.ά., κρέας βέβαια σπάνια, πάντως ζεστό φαγητό.

Κάθε πρωί όμως μας δίνανε γάλα σκόνη, ήταν μέσα σε κάτι κουτιά, είχε χρώμα υποκίτρινο και μια παράξενη μυρωδιά. Δεν πίνονταν με τίποτε.

Μερικοί συμμαθητές μου το έπιναν. Εγώ και ο Σωτήρης όχι. Μαθημένος από το αγνό γάλα των γιδιών του χωριού δεν μπορούσα να το πιώ. Μου ερχόταν αναγούλα και τάση προς εμετό. Έτσι θεονήσικος, χωρίς να βάλω τίποτε στο στόμα μου πήγαινα στο σχολείο. Προβληματίστηκα και ήθελα να διακόψω τη φοίτηση.

Όμως συνέχισα. Κάποια μέρα όμως λιποθύμησα στην ώρα της γυμναστικής, έπεσα κάτω, τρόμαξαν οι συμμαθητές μου, ανησύχησε ο γυμναστής μας αείμνηστος Α. Λίβας, έτρεξε κοντά μου, μούκανε τις πρώτες βοήθειες και με ρώτησε γιατί; Αφού συνήλθα του εξήγησα ότι είμαι νηστικός, δεν μπορώ να πιω το γάλα σκόνη.

Φώναξε την κυρά-Βρύκλω επιστάτρια του Σχολείου, πήγε σε μια γειτόνισσα. Πού κυλικείο τότε, μού 'φερε μια φέτα ψωμί και τυρί έφαγα και συνήλθα κανονικά.

Με ενέργειες του καθηγητή μας, ορίστηκε όσοι δεν μπορούσαμε να πιούμε το γάλα σκόνη, να πίνουμε το πρωί τσάι με ελιές και ψωμί. Αργότερα βέβαια βελτιώθηκε αυτή η κατάσταση. Έτσι μπόρεσα και φοίτησα στο Γυμνάσιο και με άριστα το τελείωσα.

Μια παλιά μου ανάμνηση είναι κι αυτή!

Δυστυχώς όμως και σήμερα βρισκόμαστε σε μια περίοδο δύσκολη εξαιτίας της οικονομικής κρίσης. Πολλοί μαθητές λιποθυμούν, υποσιτίζονται και πηγαίνουν νηστικοί στο Σχολείο. Κακό η ασιτία και η πείνα, οι εκπαιδευτικοί μας τα βλέπουν αυτά και τα τονίζουν. Προσωπικά ζω αυτή τη φοβερή στιγμή.

Συμπερασματικά, η Πολιτεία επιβάλλεται να μεριμνήσει ιδιαίτερα, να ενισχυθούν τα μαθητικά συσσίτια, το πρωινό κολατσιό προς τους μικρούς μαθητές κι άλλες πρωτοβουλίες. Η σωτηρία της νέας γενιάς, πρέπει να είναι το κύριο μέλημά μας. Όλοι μπορούμε να βοηθήσουμε, καθένας με τον τρόπο του.

Κόνιτσα

**Μην ξεχνάτε
την συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.**

Εύθυμα και ... σοβαρά

1. Συμβουλές για γάμο

Ρώτησε ο νιός τον γέροντα Κονιτσιώτη:

– Τι γυναίκα μ' ορμηλεύεις να πάρω μπάρμπα;

Πλούσια, όμορφη ή γραμματιζόμενη;

Και ο γέροντας απαντά:

– Μήτε πλούσια, θα σου λέει:

«Σήκω εσύ, να κάτσω εγώ».

Αν πάρεις όμορφη, θα σου λέει:

«Κάτσε εσύ, να πάω εγώ».

Αν πάρεις γραμματιζόμενη, θα σου λέει:

«Σώπα εσύ, να κρίνω εγώ».

Πάρε γυναίκα της σειράς σου και της περπατησιάς σου να σου λέει. Αφέντης είσαι και όπως ορίζεις κάνε.

2) Φράσεις που έχουν αναφορά στο νερό

– Δεν δίνει του αγγέλου του νερό (τσιγκούνης)

– Έχασε τα νερά του (σε αμηχανία)

– Έκανε μια τρύπα στο νερό (απέτυχε)

– Ρίχνω νερό στο κρασί μου (μετριάζω οργή ή αξιώσεις)

– Πήγε στη βρύση και νερό δεν ήπιε (αποτυχία)

– Έβαλε νερό στ' αυλάκι (οδήγησε υπόθεση σε καλό δρόμο)

– Πίνω νερό στ' όνομά του (τον εκτι-

μώ)

– Κάνει νερά (παρεκκλίνει από τα υπεσχημένα)

– Πνίγεται σε μια κουταλιά νερό (πανικοβάλλεται)

– Και από την πέτρα βγάζει νερό (ικανότατος)

– Βγάζει νερό με το καλάθι (ματαιοπονεί)

– Τον φέρνω στα νερά μου (προσεταιρίζομαι κάποιον)

– Πάω με τα νερά του (συσκοτίζω τα πράγματα)

– Ψαρεύω σε θολά νερά (δεν φέρνουν αποτέλεσμα οι προσπάθειες γιατί δεν είναι ξεκάθαρα τα πράγματα)

– Ήπια τ' αμίλητο νερό (δεν επικοινωνεί)

– Σαν τα κρύα νερά (ομορφιά)

– Έδωσε γη και ύδωρ (υποταγή)

– Ξέρει το μάθημα νεράκι (απ' έξω)

– Ό,τι είπαμε νερό κι αολάτι (τα ξαναφτιάξαμε)

– Το αίμα νερό δεν γίνεται (η συγγένεια δεν αλλοιώνεται)

– Ούτε ένα ποτήρι νερό (σαν ένδειξη ελάχιστου)

– Είναι του γλυκού νερού (όταν αμφιβάλλουμε για τις ικανότητες κάποιου).

Μαρίνος Σπηλιόπουλος

28η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940!!!

2η Γιορτή τσίπουρου στο Πεκλάρι

- Επέτειος ενός γεγονότος που στάθηκε ορόσημο στην Ιστορία, επισφράγισε τα ιδανικά των Ελλήνων και αποτέλεσε οδηγό για την μελλοντική δραστηριότητα και Ιστορία του Λαού μας!

- Την Άγια, την Ιστορική αυτή Μέρα με ομόφωνη απόφασή του το Δ.Σ. του εξωραϊστικού μας Συλλόγου, αποφάσισε να καθιερώσει - Παραδοσιακή εκδήλωση.

Μετά την πανηγυρική δοξολογία στον Ιερό Ναό του πολιούχου μας Αγ. Γιώργη, τρισάγιο στο Μνημείο των Ηρώων, και κατάθεση στεφάνου από τον Πρόεδρο της Κοινότητας και μικρή Δεξίωση της Κοινότητας μας.

— Το αποκορύφωμα της πανηγυρικής αυτής ιστορικής Μέρας - συνεχίζεται στην ολονύχτια παραδοσιακή αναβίωση, παραγωγής του τοπικού μας πλέον προϊόντος - τσίπουρο - ρακί - η ρακή και κατά τους φίλους μας Κρητικούς-Τσικουδιά:

— Απλή παραδοσιακή η πρόσκληση του Συλλόγου μας.

— Ελάτε την 28 Οκτώβρη, μέρα Σάββατο 2017 στο παραδοσιακό Μεσοχώρι του χωριού μας, όπου έχει στηθεί παραδοσιακό «ΚΑΖΑΝΑΡΙΟ» απόσταξης παραγωγής τσίπουρου, αναμολεύοντας, αναβιώνοντας την μακραίωνη παράδοση των σεβαστών προγόνων

των μας.

— Πράγματι μακραίωνη η Ιστορική παραγωγή τσίπουρου στο Πεκλάρι... σε καταγεγραμμένα ιστορικά στοιχεία σε ρακοκάζανο του χωριού, αναγράφεται το έτος 1811 και ότι ο Αναγνώστης Κίτσιος, αγόρασε σταφύλια από την Μονή της Μολυβδοσκεπάστης το έτος 1836.

— Αυτήν την παράδοση προσπαθεί η αξιόπαινη ενέργεια του Συλλόγου μας, με σεβασμό! να αναβιώσει, στήνοντας και μεταφέροντας το πάλαι ποτέ Καζαναριό, που στήνονταν σε κάθε Πεκλαρίτικο σπιτικό, στην γραφική πλατεία του χωριού.

— Το παραδοσιακό Μεσοχώρι. Εκεί την 28η του Οκτώβρη κάθε χρόνο σε ολονύχτια βραδιά, πανηγυρικής, παραδοσιακής πανδαισίας...

«Γίνεται το Έλα να δεις»....

— Το ρακοκάζανο βράζει-κοχλάζει στη φωτιά, η διαδικασία ξεκινά και ο καυτός ατμός από το βράσιμο των στέμφυλων μεταβιβάζεται και μεταβάλλεται μέσω του ψυχόμενου λουλά, σε εύγεστο ρακί, το οποίο ρέει άφθονο και διατίθεται δωρεάν στους εκλεκτούς επισκέπτες μας.

— Κατάμεστη και φέτος η ιστορική μας πλατεία, πάνδημος η παρουσία των Πεκλαριτών και όχι μόνο... Φίλοι-συγγενείς και γνωστοί από κάθε γωνιά της

ευρύτερης περιοχής. Γρούπ τουριστών από διάφορα μέρη ετίμησαν με την παρουσία τους και φέτος την παράδοση του χωριού μας.

— Ολονύχτιο, λοιπόν, ξεφάντωμα με την Παραδοσιακή κομπανία των Χαλκιάδων...

Το Τσίπουρο έρρεε άφθονο στα ποτήρια των εκλεκτών μας φίλων - τα παραδοσιακά εδέσματα - χειροκάμωτα από τις Πεκλαρίτισσες νοικοκυρές πλούσια - καταλυτικά για την περίπτωση - πίτες - τουρσί. Ξυνάδι, η παραδοσιακή μουσταλευριά, όλων των ειδών γλυκά, θυμίζοντας την Πεκλαρίτισσα γιαγιά.

— Το αποκορύφωμα... το τουρσί αρμιά με καμπρολάχανο, ωριμασμένο στο αλάτι και το παραδοσιακό μας ξύδι - με γνήσιο ελαιόλαδο και κόκκινο καυτό πι-

πέρι - πιπεριάς, τσιούσκας.

— Ιδανικό συνοδευτικό για το τσίπουρο...

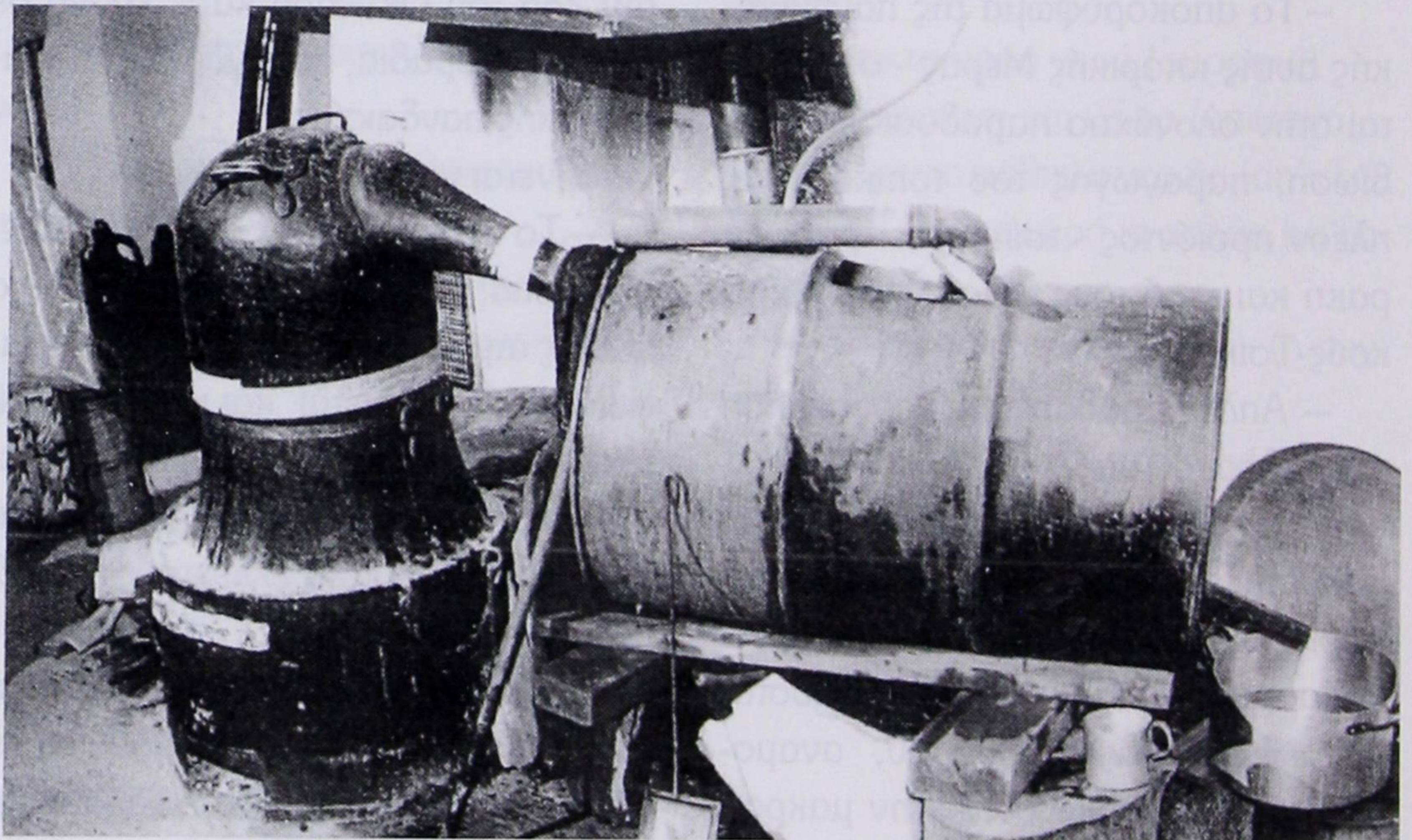
— Αυτές τις χαρές μας προσφέρουν οι νέες και οι νέοι του χωριού μας - στρατευμένοι στα κοινά του τόπου μας, αποφασισμένοι να κρατήσουν ζωντανή την παραδοσιακή μας κληρονομιά «ΜΕ ΣΕΒΑΣΜΟ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ»!!!

— Άξιοι συνεχιστές των προγόνων μας!

«ΕΝΑ ΜΕΓΑΛΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ».

— Θερμή παράκληση στους όπου γης Πεκλαρίτες, να αγκαλιάσουν τις προσπάθειες αυτές των νέων μας, γιατί αυτοί είναι οι συνεχιστές, της έρευνας του παρελθόντος και της δημιουργίας το Μέλλοντος».

Με εκτίμηση
Κ.Γ.Κ.

Παράδοση και Τέχνη - Το παραδοσιακό ρακοκάζανο του Γιώργη Καραγιάννη (1909).

ΤΑ ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ ΤΟΥ ΑΡΜΑΤΟΒΟΥ

ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Δέσι Δέση (la-) = στη δέση. Τοποθεσία στο ποτάμι, πάνω από τη γέφυρα, εκεί που ξεκινά το αυλάκι για τα Λιβάδια. Έτσι λέγεται η κατασκευή ή το σημείο του ποταμιού απ' όπου παροχετεύεται το νερό για άρδευση ή άλλη χρήση.

Fádzî Φάτζ' πληθ. (ον. εν. fágǔ) (la-) = στις οξυές. Η πευκόφυτη (προτού καεί) πλαγιά απέναντι από την κορυφή *Κίργουρι*, όπου παλιότερα θα υπήρχαν οξυές. Στη βλαχική fágǔ «η οξυά», λατ. *fagus*, i.

Firikinã Φιρικίν^a (la-). Η πλαγιά χαμηλά στον ανατολικό μαχαλά, απέναντι από τα Λιβάδια. Φυτωνύμιο από το βλαχικό ουσιαστικό *fiárica* «η φτέρη» και την κατάληξη -inã, το οποίο πρέπει να αποδοθεί ως «τόπος γεμάτος φτέρες». Αλβ. *fier-i*. «η φτέρη».

Folinã Φολίν^a (la-) = στου Φολίνα. Πηγή κάτω από το βακούφικο (του Αγίου Δημητρίου) χωράφι στην *Πέτρα*. Η ονομασία πιθανότατα από ιδιοκτήτη. *Fulinã* «ασκίον, ασκός κενός» (Νικολαΐδης, ό. π., σ. 573).

Fránga Φράγκα (la-) = στης Φράγκως. Τοποθεσία στα *Αμπέλια* από το όνομα της ιδιοκτήτριας.

Funtúnã al Vrácã Φουντούν^a αλ Βράκ^a (la-) = στη βρύση του Βράκα. Τοποθεσία στην *Κορομηλιά* που πήρε το όνομά της από πηγή που αναβλύζει σε ιδιοκτησία της παλιάς οικογένειας Βράκα.

Το τοπωνύμιο προέρχεται από το βλαχικό ουσιαστικό *funtina* «πηγή, βρύση» και αυτό από το λατ. *fons*, *ntis* «πηγή».

Garacálatǔ Γκαρακάλατ^{ov} (la-). Τα χωράφια πριν από τη *Μπάλτα*. Φαίνεται να είναι κυριώνυμο από το όνομα Καρακάλας. Γνωστό είναι το βυζαντινό επίθετο Καρακάλος. Πρβ. επίσης τη Μονή Αγίου Δημητρίου Καρακαλά στο Άργος και τη Μονή Καρακάλου στον Άθω.

Gólna Γκόλνα. Η κορυφογραμμή που κατέρχεται από τον *Σμίλιανο*. Η λέξη ερμηνεύεται από τον Νικολαΐδη (ό.π, σ. 143) ως «λόφος, όρος γυμνόν, άνευ δένδρων» και προέρχεται από το σλαβ. *golb* «γυμνός, ασκεπής» (Οικονόμου 2010, σ. 38).

Górtsulǔ al Dzimã Γκόρτσουλ^{ov} αλ Τζίμ^a (la-) = στη γκορτσιά του Τζίμα. Τοποθεσία στο μονοπάτι προς το *Βουνό*. Περιφραστικό τοπωνύμιο, από το ουσιαστικό *gortsu* «γκορτσιά, αχλαδιά» (που προέρχεται από το αλβ. *goritse* «αγριοαχλαδιά» και αυτό από το βουλγ. *gornitsa*, Οικονόμου 1986, σ. 506) και το όνομα Τζίμας, αντίστοιχο του Δημήτρης.

Gruárã Γρουάπ^a (la-). Το τελευταίο ίσιωμα κάτω από την *Μπάλτα*. Η λέξη *gro(ǔ)árã* ερμηνεύεται ως «τρύπα, γούβα, λάκκος, βαθούλωμα, περικλειστος τόπος, τάφος» και η αρχική της προέλευση είναι το σλαβ. *grobъ*, «τάφος, λάκκος» (Οικονόμου 2010, σ. 44). Εδώ έχει τη σημασία του περικλειστού κοιλώματος

-al Rápx Πάππ^{ov} (la Grǵárǵ-) = στη γούρνα του παππού. Μικρό βαθούλωμα πίσω από την κορυφή στο *Τζιλουρούσιου*. Άγνωστος αυτός που έδωσε το όνομα στην περιοχή.

-Dínca Ντ'νκα (la Grǵárǵ-) = στη βαθιά γούρνα. Τοποθεσία στο *Βουνό*. Από το ίδιο ουσιαστικό και το επίθετο dínca «η βαθιά».

Γρόκι Γκρόκ' πληθ. (ον. εν. grǵárǵ) (la-). Περιοχή στα Αμπέλια.

-la Paspáli Πασπάλη (la Gróki-). Τοποθεσία χαμηλά στα Αμπέλια. Κυριώνυμο περιφραστικό τοπωνύμιο που δηλώνει ιδιοκτησία κάποιου με το όνομα Πασπάλης. Αποδίδεται με τη φράση «στις γούρνες στον Πασπάλη».

Grǵša Γκρούσ'ια. Η μεγάλη επίπεδη και, παλιότερα, καλλιεργήσιμη έκταση ψηλότερα από τον ανατολικό μαχαλά. Είναι συνηθισμένο τοπωνύμιο και η

προέλευσή του αποδίδεται στο σλαβ. grǵša, hrǵša, krušǵka, «αχλαδιά», βουλγ. kruša (Miklosich, Etymologisches..., σ. 80 και Lexicon ..., σ. 145). Κατά τον Νικολαΐδη (ό.π., σ. 247) η λέξη kruša σημαίνει «το μέσπιλον, κοιν. μούσμουλον». Στη βλαχική, όμως, greúšu ονομάζεται και το φυτό «φελλίκι ή φυλλίκι, φυλουριά, phillyrea media».

Gǵri Γκούρ' πληθ. (ον. εν. gǵrǵ) (la-). Πηγή και η γύρω περιοχή στο *Βουνό*. Το ουσιαστικό gǵrǵ «στόμα» προέρχεται από το λατ. gula, ae «φάρυγξ, λαιμός».

Gurdušǵri Γκουρντους'ιάρι. Ονομασία της επίπεδης έκτασης κάτω από το ύψωμα *Κάπα Τούρκο*. Η λέξη με διάφορες παραλλαγές εμφανίζεται ως τοπωνύ-

μιο σε πολλά μέρη (Κ. Ντίνας, Το τοπωνυμικό της Σαμαρίνας Γρεβενών, Περιοδικό Μακεδονικά, τόμ. 20^{ος}, σ. 337 και Οικονόμου 1986, σ. 763). Το συγκεκριμένο τοπωνύμιο είναι πιθανόν να προήλθε: α) από τη βλαχική λέξη koárdǵ < λατ. corda «ζώνη, μαντρί από φράχτη, πλεγμένο με βέργες, που ζώνει το κοπάδι» (Ν. Παπαδόπουλος, Τοπωνύμια Σελιού Βεροίας, Μακεδονικά τόμ. 13^{ος}, σ. 370) ή coárdhǵ, «κυκλικό περίβλημα κατασκευασμένο με ξύλα ή κλαδιά που χρησιμεύει ως καλοκαιρινός καταυλισμός προβάτων» (Δασούλας, Το βλαχικό ιδίωμα του Μετσόβου 2013, σ. 80). Η λέξη, με την προσθήκη της κατάληξης -age(i), θα μπορούσε να έχει τη σημασία του περιφραγμένου τόπου ή της μεγάλης μάντρας. β) από τις αλβανικές λέξεις gur, -i (γούρ-ι) «η πέτρα, ο βράχος» και zhur (ζουρ-ι ή σούρ-ι) «το χαλίκι, η άμμος». Ο συνδυασμός των δύο αυτών λέξεων θα μπορούσε να δώσει ως σύνθετο το συγκεκριμένο τοπωνύμιο με τη σημασία του πετρώδους και δύσκολα καλλιεργούμενου εδάφους. Ας σημειωθεί επίσης ότι στα αλβανικά gur ziarrǵ λέγεται «η τσακμακόπετρα, ο πυρόλιθος ή πυριτόλιθος το στουρνάρου» (Γκίνης ό.π., σ. 272, 1203 και Κ. Χριστοφορίδης, Λεξικόν της αλβανικής γλώσσας, Αθήναι 1904, σ. 68, 404).

Gǵvǵ Γκούβ^a (la-) = στην τρύπα. Τοποθεσία κάτω από την εκκλησία της Παναγίας. Το τοπωνύμιο συναντάται και αλλού με τη σημασία «τρύπα, σπηλιά».

-Lépurǵ Λιέπουρι (la Gǵvǵ-) = στην τρύπα του λαγού. Τα βράχια πριν από το

ρέμα *Κατράνια*. Από τα ουσιαστικά γύνᾱ και *Íeruri* «ο λαγός», λατ. *lepus, oris*.

Γύνῃ Γκούβ^ι (πληθ. του γύνᾱ) (Ia-) = στις τρύπες. Περιοχή στο *Βουνό*, στα σύνορα με τη Σαμαρίνα. Για την ίδια περιοχή ο Ντίνας (ό.π, σ. 322) γράφει. «*Τοποθεσία με πολλές τρύπες από αλεπούδες, αρκούδες, κουνάβια κ.λ.*».

Γανριιλ Γαβριήλ (Ia-). Τοποθεσία στην *Κορομηλιά*, στα σύνορα με τη Σαμαρίνα. Ο Ντίνας (ό.π, σ. 337) καταγράφει το τοπωνύμιο ως *šóputu al Ganriili* και αναφέρει ότι «*ίσως ήταν κάποιος καλόγερος του μοναστηριού της Αγίας Παρασκευής*».

Γυνίštι Γουνίς'τι (Ia-). Ονομασία της πλαγιάς δυτικά της *Μπολίρας*, η προέλευση της οποίας ανάγεται, κατά πάσα πιθανότητα, στο αλβ. γουρίστε-α «τόπος πετρώδης» (Χριστοφορίδης, ό.π., σ. 68).

Γανίκί Γιαννίκι (Ia-) = στου Γιαννίκι. Κυριώνυμο στα *Αμπέλια*. Το όνομα από το Γιαννάκος < Γαννίκος.

Γερονδικό Γεροντικό (Ia-). Η ράχη ψηλότερα από τη θέση *Κρουτσίκ^α*. Πιθανότατα πρόκειται για κυριώνυμο με άγνωστη την αιτία της ονομασίας.

Γίηῃ Γίν'ι πληθ. (ον. εν. γίηε) (Ia-) = στα αμπέλια. Ονομασία της παραποτάμιας ομαλής και επίπεδης έκτασης, όπου από παλιά καλλιεργούνταν αμπέλια. Το βλάχικο ουσιαστικό από το λατ. *vinea ae, ae* «το αμπέλι». Πρέπει να σημειωθεί ότι στην περιοχή αυτή εμφανίζεται η μεγαλύτερη πυκνότητα τοπωνυμίων. Αυτό εξηγείται από το ότι, λόγω της θέσης - προσήλια, απάνεμη και σε χαμηλό υψόμετρο- και του γόνιμου εδάφους της, ήταν από παλιά η εντατικότερα καλλιερ-

γημένη έκταση. Τα περισσότερα δε τοπωνύμια, αν όχι όλα, είναι κυριώνυμο, ώστε να μπορεί να εξαχθεί, με σχετική ασφάλεια, ερμηνευτικός κανόνας για τα ελάχιστα αμφίβολης προέλευσης.

- Str Γίηῃ Γίν'ι - πάνω από τα αμπέλια. Η ψηλότερη περιοχή στα *Αμπέλια*. Το τοπωνύμιο σχηματίζεται με την πρόθ. str «πάνω από» και το ίδιο ουσιαστικό.

Αμπέλια όμως υπήρχαν και σε άλλες περιοχές και το όνομα του ιδιοκτήτη τις ονομάτισε, όπως:

-alu Αργίρι αλου Αργύρη (Ia Γίηε-) = στο αμπέλι του Αργύρη. Το μικρό ίσιωμα πριν από το ρέμα *Βασίλιου*.

-alu Αύšυ αλου Αούσ'ι^{ου} (Ia Γίηε-) = στο αμπέλι του γέρου. Το τοπωνύμιο αυτό καταγράφεται από τον Στεργιόπουλο και σήμερα έχει λησμονηθεί.

-ali Λίτσᾱ αλι Λίτσ^α (Ia Γίηε-) = στο αμπέλι της Λίτσως. Η πλαγιά πάνω από το μονοπάτι στη *Σκάλα*, όπου είχε αμπέλι η Ευαγγελή (Αίτσω) Αναγνώστου.

-al Καλπακόπι αλου Καλπακιόνη (Ia Γίηε-) = στο αμπέλι του Καλπακιόνι. Το μέρος πάνω από το *Αμπέλι* του *Αργύρη*. Το όνομα πρέπει να προέρχεται από παρωνύμιο με άγνωστη τη σημασία του.

Γίτι Γίτι (Ia-) = στο κλήμα. Η πλαγιά ανεβαίνοντας από τη Γκρουάπα προς το Αρούγκου. Η βλαχική λέξη *γίτε(i)* από το λατ. *vitis, is* «άμπελος, κλήμα».

Γότσα Γιώτσα (Ia-) = στου Γιώτσα. Κυριώνυμο στην *Κορομηλιά* και στα *Αμπέλια*. Το βλάχικο αυτό όνομα ίσως να είναι ένας τύπος του Γιώτης < Παναγιώτης.

(Συνεχίζεται)

Το Πληκάτι και ο Γράμμος

ΤΟΥ ΑΝΤ. Θ. ΖΙΩΓΑ

Ανηφορίζοντας προς τα βόρεια από την Κόνιτσα θα συναντήσετε το τελευταίο χωριό της Ηπείρου το Πληκάτι-(Πληκάδες). Το χωριό είναι κτισμένο σε υψόμετρο 1.240μ.

Στις γύρω πλαγιές εκτείνονται απέραντα δάση από δρυς, έλατα, μαυρόπευκα και οξυές. Γύρω από το Πληκάτι θα συναντήσετε ένα από τα πιο όμορφα εναπομείναντα ορεινά αγροτικά τοπία της χώρας μας. Το χωριό διατηρεί ακόμα αρκετά σπίτια παραδοσιακής αρχιτεκτονικής.

Το χωριό Πληκάτι ήταν πατρίδα πολλών μαστόρων, που ταξίδευαν για δουλειά πολύ μακρινά από τον τόπο τους. Εγώ θυμάμαι, όταν ήμουν ένα μικρό παιδί, παρά πολύ μαστορες φεύγαν από το Πληκάτι για 6 μήνες μέχρι και ένα χρόνο, μετά επέστρεφαν στις οικογένειες και στα σπίτια τους.

Έτσι τους προηγούμενους αιώνες συναντήσαμε Πληκαδίτες μαστόρους στην Αθήνα, στο Μεσολόγγι, στον Αστακό στην Θεσπρωτία, στην Καβάλα και στην Αλβανία, στη Γαλλία στη Μικρά Ασία και στη Ρωσία.

Πολλοί Πληκαδίτες, μετανάστευσαν κατά

καιρούς οριστικά σε άλλα μέρη. Θυμάμαι που διάβασα ότι το 1840 διώξανε Ηπειρώτες και βλάχους από την Μοσχόπολη οι Τουρκο-αλβανοί και το Πληκάτι τότε είχε 2.000 κόσμο. Μετά έπρεπε να φύγουν από το Πληκάτι και στην Φλώρινα αγόρασαν από Τούρκο την Μπελκαμένη -σήμερα την λένε Δροσοπηγή- μετά από 20 χρόνια πάλι οι Πληκαδίτες αγόρασαν την Νεγοβάνη σήμερα την λένε Φλάμπουρο- κοντά στην Φλώρινα.

Επίσης είχανε φύγει στην Θεσσαλία, στον Αμπελώνα (Καζακλάρ). Στο χωριό Πληκάτι εντυπωσιακός είναι ο ναός του Αγίου Αθανασίου του 17ου αιώνα με τέμπλο και ταβάνι μοναδικής καλλιτεχνικής αξίας.

Στο ναό φιλοξενούνται τα εναπομείνοντα τμήματα από το Τέμπλο του παλιού ναού της Παναγίας της Πληκαδίτισσας.

Το Πληκάτι σήμερα είναι ένα ζωντανό χωριό με γεωργικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες.

Τα καλοκαίρια αρκετοί κτηνοτρόφοι μισθώνουν βοσκοτόπια στις πλαγιές και τα οροπέδια του Γράμμου.

Το Πληκάτι αποτελεί αφετηρία για ορειβατικές διαδρομές στις μεγάλες κορυφές του Γράμμου όπως στην κορυφή 2.520 που την λέμε Τσούκα Πέτσικ και στο Περήφανο, 2.444 και από εδώ ξεκινούν οι δασωμένες πλαγιές του Γράμμου.

Στο Πληκάτι υπάρχουν λιγοστά καταλύματα και καφενεία που προσφέρουν εκλεκτά μεζεδάκια και ούζο και τσίπουρο.

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ...

ΠΡΟΣ
ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΛΑΓΓΑΔΙΩΤΩΝ ΚΟΝΙΤΣΗΣ
Συγχαρητήρια Επιστολή

Θερμά συγχαρητήρια -από καρδιάς μου - εκφράζω προς τα μέλη του νεοεκλεγέντος Δ.Σ. της Αδελφότητάς μας,

Κασιώτα Ηλ. Δέσποινα, Πρόεδρος
Μπλιθικιώτης Ευγ. Παναγιώτης Αντιπρόεδρος
Τσάκαλης Σπ. Δημήτριος, Γ. Γραμματέας
Κασιώτας Βασ. Θωμάς Ταμίας
Ντίνης Ιω. Χαράλαμπος, Δημ. Σχέσεις
Κασιώτας Θεοδ. Δημήτριος Αν. Ταμίας
Νάτσης Παυλ. Βασίλειος, Αν. Γραμματέας

Καλή επιτυχία

Πασχάλης Δ. Μανώλης

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Προς το Περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ»

«Κύριε Τουφίδη

Σας ευχαριστούμε θερμά για την τιμή που μας κάνατε να παρευρεθείτε, και να μας υποστηρίξετε ενημερώνοντας τους αναγνώστες με κείμενο στο περιοδικό σας στηρίζοντας την εκδήλωση έκθεσης δείχνοντας την ευαισθησία σας σε θέματα τέχνης και εικόνας με καλλιτέχνες- δημιουργούς του τόπου μας για την πρώτη ατομική έκθεση φωτογραφίας Λάμπρος Ράπτης, στο Πνευματικό κέντρο Ιωαννιτών της 17 - 25 Οκτώβρη

τους καλωσορίζω στο σπίτι μας -μετά από απουσία αρκετών χρόνων και τους εύχομαι να επιτύχουν εις το έργο τους. Εμείς οι αρχαιότεροι, θα είμεθα στο πλευρό σας.

Το Δ.Σ. της διετίας 2015-2019:

2017 με συνέχεια της ίδιας έκθεσης - δεύτερης προβολής - στη Δημόσια Βιβλιοθήκη Κόνιτσας 27 Οκτώβρη 2017.

- "«Η Πόλη μου σε Ασπρο και Μαύρο» Κόνιτσα" \ Λάμπρος Ράπτης, Φωτογράφος - Δημιουργός προσωπική επιμέλεια τίτλου, μετά των φωτογραφικών επιλογών από το αρχείο του δημιουργού φωτογράφου που εδρεύει στην πόλη αυτή. Σκοπός η προβολή των καλλιτεχνών και της αγαπημένης μας πόλης Κόνιτσας - την περιφέρειά της - όπως και τα γύρω χωριά από τα οποία και κατάγομαι.

- ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ - ΤΕΧΝΗ - ΕΚΘΕΣΗ: Σε Άσπρο και Μαύρο μια διαχρο-

νική φωτογραφική αξία με βαριά κληρονομιά που την κουβαλά η μικρή μας πόλη πολλά χρόνια. Η τέχνη της φωτογραφίας, μας φέρνει κοντά σε “μια Ελλάδα Γνωστή - Άγνωστη - Γέμάτη Φως και Κρυμμένα, Ασπρόμαυρα Φωτογραφικά Μυστικά -- Κόνιτσα”».

Ευελπιστούμε ότι θα σας έχουμε κοντά μας σε πολιτιστικές εκδηλώσεις του τόπου μας και στο μέλλον.

Μετά τιμής και σεβασμού
-η οργανώτρια-
Σόνια-Σοφία Τιμοθέου

ΑΝΟΙΧΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟ Δ.Σ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΝΑΒΙΩΣΗΣ ΠΑΛΑΙΩΝ ΕΘΙΜΩΝ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Κύριοι,

Όπως είναι γνωστό, κατά το τελευταίο χρονικό διάστημα του 2017 στην Κόνιτσα, λόγω της οικονομικής κρίσης που υπάρχει στην χώρα μας, πολύ δε περισσότερο στον τόπο μας, ιδρύθηκε σύλλογος που στο καταστατικό του, μοναδικό σκοπό έχει την βοήθεια των ασθενών Κονιτσιωτών που δεν έχουν τη δυνατότητα ιατρικής περίθαλψης. Η άμεση ανταπόκριση από συμπολίτες μας είναι συγκινητική καθόσον από το υστέρημα τους συνεισφέρουν χρηματικά ό,τι μπορούν.

Οι πρώτες ανάγκες λειτουργίας του συλλόγου καλύπτονται από τις δωρεές συμπατριωτών μας ενώ από τον Δήμο μας παραχωρήθηκε χώρος για την στέγαση ώστε άμεσα να αρχίσει να λειτουργεί ο σύλλογος μας με παροχές (π.χ. φάρμακα) σε ασθενείς που έχουν άμεση ανάγκη περίθαλψης.

Στα πλαίσια των πρωτοβουλιών για ενίσχυση από Κονιτσιώτες, συλλόγους και φορείς, απευθύνομαι και στο Διοικητικό σας Συμβούλιο, καθόσον γνωρί-

ζουμε ότι στο σύλλογό σας υπάρχει κατατεθειμένο χρηματικό ποσό ύψους πέντε χιλιάδων τριακόσιων ευρώ (5.300 €) το οποίο παραμένει αδιάθετο επί σειρά ετών.

Μετά τον απρόσμενο χαμό του άξιου προέδρου του Συλλόγου Αναβίωσης Παλαιών Εθίμων Ιωάννη Τσαρούχη και παραιτήσεις μελών του Δ.Σ. η δραστηριότητα του συλλόγου έχει μηδενιστεί και απ' ό,τι γνωρίζω δεν έχει πραγματοποιηθεί καμιά σχετική δραστηριότητα.

Κατόπιν των ανωτέρω και επειδή οι άμεσες ανάγκες του νεοϊδρυθέντος συλλόγου για συμπαράσταση στους πάσχοντες συμπολίτες μας είναι μεγάλες. Παρακαλούμε όπως πράξετε τα δέοντα προκειμένου αυτό το χρηματικό ποσό να του διατεθεί και θα έχετε για αυτό τις ευχαριστίες και τον έπαινο όλων μας.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για την πράξη συμπόνιας και αλληλεγγύης που επιδεικνύεται με την απόφασή σας.

ΡΟΜΠΟΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Αγαπητέ κ. Σωτήρη

Επειδή αυτό τον χρόνο συμπληρώνονται εκατό χρόνια από την γένεση της μητέρας μου Εριφίλης Οικονομίδου-Κουσίου (1917-2017), θεωρώ υποχρέωσή μου να επανακαθιερώσω το “ΕΡΙΦΙΛΕΙΟ ΕΠΑΘΛΟ” με ανανεωμένους όρους -κυρίως λόγω μηδενισμού των τραπεζικών επιτοκίων- και ως εκ τούτου εσωκλείω αντίγραφο της σχετικής συμβολαιογραφικής πράξης -το πρωτότυπο της οποίας θα αποσταλεί και στα αντίστοιχα δύο Λύκεια της Κόνιτσας-, με την παράκληση να δημοσιευθεί σε ένα η δύο επόμενα τεύχη του εντύπου σας “ΚΟΝΙΤΣΑ” .

Με πολλές ευχαριστίες και ειλικρινή εκτίμηση

Δημήτριος Κων. Κούσιος

ΑΡΙΘΜΟΣ 25.394.-

ΠΡΑΞΗ ΕΠΑΝΑΚΑΘΙΕΡΩΣΗΣ «ΕΡΙΦΙΛΕΙΟΥ ΕΠΑΘΛΟΥ»

Στη Νέα Ερυθραία Αττικής σήμερα στις δέκα τρεις (13) του μηνός Νοεμβρίου του έτους δύο χιλιάδες δέκα επτά (2017), ημέρα Δευτέρα, στο γραφείο μου, που βρίσκεται στην οδό Ελευθ. Βενιζέλου αριθμός 64 ιδιοκτησίας Αικατερίνης Τζάφα, παρουσιάστηκε σ’ εμένα την Συμβολαιογράφο Νέας Ερυθραίας και κάτοικο Αγίου Στεφάνου ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΕΜΜ. ΚΑΡΑΛΑΚΗ, ΑΦΜ 025381 841, Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς ο μη εξαιρούμενος από το νόμο: ο Δημήτριος Κούσιος του Κωνσταντίνου και της Εριφίλης, Α.Φ.Μ. 003225570, Δ.Ο.Υ. ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ, επάγγελμα συντ/χος Ε.Ε. Δρ. Πολιτικός Μηχανικός, που γεννήθηκε στο Βουκουρέστι στις 30/6/1938, και κατοικεί προσωρινά στην Κηφισιά Αττικής, οδός Δελφών αριθμός 7 (14561), κάτοχος του Δελτίου Αστυνομικής Ταυτότητας υπ’ αριθμόν ΑΙ.025963 που εκδόθηκε την 26/9/2009 από τον Τ.Α. Κηφισιάς.

Ο Εμφανισθείς ζήτησε να συντάξω την πράξη αυτή, με την οποία δήλωσε ότι: Με την υπ’ αριθμόν 2577/24-9-1997 πράξη του συμβολαιογράφου Αθηνών Κυριακούλη Π. Πρα-

στάκο, όπως αυτή συμπληρώθηκε μετά την ψήφιση του Ν.2539/1997 στη πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση ΦΕΚ Α 244/4-12-1997 με την 4629/29-9-1999 πράξη του ίδιου συμβολαιογράφου και μετά την δημοσίευση του ΠΔ.246 ΦΕΚ 183 /31-7-2000, συμπληρώθηκε με την 5693/2-8-2000 πράξη του ίδιου συμβολαιογράφου καθιέρωσε ετήσιο χρηματικό έπαθλο, με τίτλο «**ΕΡΙΦΙΛΕΙΟ ΕΠΑΘΛΟ**» εις μνήμην της μητέρας του ΕΡΙΦΙΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΟΥ-ΚΟΥΣΙΟΥ που γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Κόνιτσα-Ηπείρου και απεβίωσε στην Αθήνα στις 3-1-1997 και με τους όρους που αναφέρονται σ’ αυτό, το οποίο τροποποιεί ως ακολούθως:

1. Το ΕΠΑΘΛΟ τούτο θα απονέμεται κάθε χρόνο, Αρχής γενομένης από το έτος 1998 την πρώτη εβδομάδα του μηνός Δεκεμβρίου στον φοιτητή ή την φοιτήτρια από τα δύο Λύκεια της Κόνιτσας δηλαδή το Γενικό Λύκειο της Κόνιτσας (ΓΛΚ οδός Κ. Ρούση 8 -44100-Κόνιτσα τηλ. 26550 22821) και το Επαγγελματικό Λύκειο Κόνιτσας (ΕΠΑ/ 44100-Κόνιτσα τηλ. 26550 22496, που πέτυχε Τον μεγαλύτερο συνολικά μορίων, κατά τις εισαγωγικές εξετάσεις στις Ανώτατες Σχολές της Ελληνικής Επικράτειας, κατά το έτος της απονομής.

2. Το ΕΠΑΘΛΟ συνίσταται στην εφάπαξ καταβολή, χρηματικού ποσού της τάξεως των χιλίων (1000) ευρώ, με τα σημερινά δεδομένα, που απορρέει από προσωπική δωρεά του αθλοθέτη, στην μνήμη της μητέρας του Εριφίλης Οικονομίδου- Κούσιου, για όλη την προσφορά της σε όλες τις φάσεις της ζωής του.

3. Η απονομή του ΕΠΑΘΛΟΥ, θα γίνεται σαν έμπρακτη ευχή, για καλή σταδιοδρομία, μετά από ομόφωνη ή κατά πλειοψηφία απόφαση Τριμελούς Επιτροπής αποτελούμενη από:

A) τον εκάστοτε Μητροπολίτη Δριυνονπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης ή εκπρόσωπό του, οριζόμενο υπ' αυτού.

B) τον εκάστοτε Λυκειάρχη του πρωτεύσαντος μαθητού ή εκπρόσωπό του, οριζόμενο υπ' αυτού

Γ) τον αθλοθέτη Δημήτριο Κων/νου Κούσιο Αρ. Πολιτικό μηχανικό ή εκπρόσωπό του, οριζόμενο υπ' αυτού. Και η οποία θα συνεδριάζει προς τον σκοπό αυτόν „εντός του μηνός Οκτωβρίου του έτους απονομής, κατόπιν αποδεδειγμένης προσκλήσεως του αθλοθέτη

Η ίδια Επιτροπή ως κυρίαρχο όργανο, θα επιλύει και οποιοδήποτε θέμα, που τυχόν ήθελε προκύψει περί την απονομή του επάθλου.

4) Οι ενδιαφερόμενοι να λάβουν το έπαθλο, πρέπει να υποβάλλουν στο πρωτόκολλο του αρμοδίου Λυκείου Κονίτσης μέχρι 30 Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου:

A) Πιστοποιητικό του Δήμου, στο οποίο να φαίνεται ότι οι ίδιοι ή ένας τουλάχιστον εκ των γονέων τους, είναι εγγεγραμμένοι στα Μητρώα του Δήμου Κονίτσης

B) Ατομικό δελτίο επιτυχίας στις Πανελ-

λήνιες εξετάσεις του έτους της απονομής του επάθλου

Γ) δήλωση του Ν. 1599/86 ότι δεν λαμβάνουν άλλη υποτροφία ή χρηματικό έπαθλο Διευκρινίζεται ότι:

1. Σε περίπτωση ισοβαθμίας δύο ή περισσότερων φοιτητών, το εν λόγω χρηματικό έπαθλο θα ισομοιράζεται ανάλογα.

2. Σε περίπτωση ελλείψεως υποψηφίου ενός έτους για το εν λόγω έπαθλο, τούτο θα προστίθεται στο ποσό του επάθλου του επομένου έτους

3. Σε περίπτωση μεταβολής ή τροποποίησης του τρόπου εισαγωγής των υποψηφίων, στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας, θα καθοριστεί νέος τρόπος επιλογής του καλύτερου φοιτητή από τον Δήμο Κονίτσης, με ομόφωνη γνώση (σε περίπτωση διαφωνίας υπερισχύει η γνώμη του αθλοθέτου) της ως άνω αναφερομένης Τριμελούς Επιτροπής. Σε βεβαίωση όλων των ανωτέρω συντάχθηκε η πράξη αυτή, σε δύο (2) φύλλα. Επικολλήθηκε τέλος μεγαροσήμου 1.00 ευρώ για το πρωτότυπο και 4.00 ευρώ για τ αντίγραφα. Για δικαιώματα του παρόντος, καθώς και για δικαιώματα εκδόσεως 4 αντιγράφων εισπράχθηκαν ευρώ 66,08. Επί των εισπραχθέντων δικαιωμάτων εισπράχθηκε Φ.Π.Α. ευρώ 15,86 Την πράξη αυτή διάβασα καθαρά και μεγαλόφωνα, για να την ακούσει ο εμφανισθείς, ο οποίος βεβαίωσε ολόκληρο το περιεχόμενό της και την υπέγραψε, καθώς και εγώ η συμβολαιογράφος, όπως ο νόμος ορίζει.

Ο ΕΜΦΑΝΙΣΘΕΙΣ

Δη μ. Κούσιος

Η ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ

Ε. ΚΑΡΑΛΑΚΗ

ΣΧΟΛΙΑ

«*Επί γης Ειρήνη...*»

Γιορτές Χριστουγέννων. Φωταγωγημένος ο Πανάγιος Τάφος, φωταγωγημένες πόλεις και χωριά, ευχές για ειρήνη επί γης, όπως προανήγγειλαν οι Άγγελοι κατά τη γέννηση του Ιησού και δίδαξε αργότερα αυτός ο Μεγάλος Ειρηνοποιός.

«Επί γης ειρήνη και εν ανθρώποις ευδοκία» ... 2017 χρόνια πέρασαν από τότε... Οι πόλεμοι και η δυστυχία δε σταμάτησαν μέχρι σήμερα.

Ο διακαής πόθος όλων των ανθρώπων παραμένει απραγματοποίητο όνειρο.

Από τη μια μεριά οι Ταγοί των Κρατών υποκριτικά μιλούν για Ειρήνη και από την άλλη εξοντώνουν λαούς με υπερσύγχρονα όπλα μαζικής καταστροφής για τα ακόρεστα συμφέροντα μιας μικρής μειοψηφίας εγκληματιών κερδοσκόπων.

Τι νόημα έχουν οι γιορτές και τα πανηγύρια όταν δισεκατομμύρια συνανθρώπων μας στον πλανήτη δυστυχούν;

2017 χρόνια ευχές ανεκπλήρωτες!...

Επί τέλους “ξαναζωντάνεψε” το χρώμα στη διαγράμμιση στην Εθν. οδό Γιάννινα-Κόνιτσα που είχε ξεθωριάσει. Βέβαια μόνο στην κεντρική γραμμή (όχι στις έξω πλευρές) αλλά κάτι είναι κι αυτό γιατί χειμώνα με ομίχλες και χιόνια θα'χουμε και οι οδηγοί πρέπει να διευ-

κολύνονται στην κίνηση.

«Τι είχες Γιάννη, τι είχα πάντα»

Αυτή τη λαϊκή ρήση μας θύμισαν κι εφέτος τα έντονα φυσικά φαινόμενα του φθινοπώρου.

Είκοσιπρία ανθρώπινα θύματα με τεράστιες υλικές ζημιές από πλημμύρες στη Μάντρα Απικής και όχι μόνο.

Διακόσια χρόνια, σχεδόν, από το διώξιμο της Τουρκίας και αυτό το κατακαμένο ελεύθερο(;) Κράτος δεν μπόρεσε να βάλει ένα νοικοκυριό.

Βουνά απογυμνώνονται από τα προστατευτικά δάση, με συνέπεια το νερό της βροχής να μην απορροφάται από το έδαφος και να κατεβαίνει ορμητικό παρασύροντας ό,τι εμπόδιο βρει στο δρόμο του.

Χρόνια και χρόνια διαιωνίζεται το ίδιο σκηνικό: πυρκαγιές, πλημμύρες και μετά απολογισμό ζημιών και καταλογισμό ευθυνών χωρίς να λύνεται το πρόβλημα.

Αντί να διευρύνουμε ρέματα, τα μπαζώνουμε και χτίζουμε οικοδομές επάνω τους, αντί να διοχετεύουμε το νερό ποταμών με κανάλια για να μειώνουμε την ορμή, αδιαφορούμε. Υστερούμε στην πρόληψη και μετά... τρέχουμε και δε φτάνουμε.

Το κράτος υποστηρίζει ότι δεν έχουμε χρήματα και οι σχεδιασμοί δεν υλοποιούνται.

Για βίλες πολλών στρεμμάτων με πισίνες, έχουμε χρήματα, για εξαγωγή

από τη χώρα δισεκατομμυρίων σε Ελβετίες και “παραδείσια” νησιά, έχουμε χρήματα, μετά μας φταίει η φύση με τα “άκραία” φαινόμενα!

Σ.Τ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Με πολλές βροχές έκανε “ποδαρικό” ο φετινός Νοέμβρης και ο ίδιος καιρός συνεχίστηκε ως και το δεύτερο δεκαήμερο, ασπρίζοντας και τα βουνά μας με τα καλοδεχούμενα χιόνια.

• Στις 21/11 έγινε στη Μολυβδοσκεπάστη η γιορτή των Ενόπλων Δυνάμεων. Δήμαρχος και εκπρόσωποι των Αρχών παρέστησαν στη Δοξολογία στον Ι. Ναό Αγ. Αποστόλων όπου ο κ. Κων/νος Δάφνης Αντ/γος ε.α. μίλησε σχετικά με το θέμα της ημέρας.

Ακολούθησε η επιμνημόσυνη Δέηση από τον αιδ. ιερέα Απ. Νάκο στη μνήμη των πεσόντων στρατιωτικών στη Μολυβδοσκεπάστη, στεφάνων από το Δήμαρχο και λοιπές Αρχές και το ιστορικό της μάχης με τους υποχωρούντες Ιταλούς, από τον Πρόεδρο της ΚΕΔΚ κ. Αθαν. Λάκκα.

Οι εκδηλώσεις έληξαν μετά από τη δεξίωση στο κεντρικό καφενείο του χωριού.

• Τιμώντας τη μνήμη των 18 Αιτωλοακαρνανών στρατιωτών που έπεσαν στη μάχη με τους εισβολείς φασίστες του Μουσολίνι στις 16/11/1940, ο Δήμος Αγρινίου πραγματοποίησε εκδήλωση στο Μνημείο που στήθηκε στον τόπο της θυσίας τους.

Από το πρωί της 26ης Νοεμβρίου έφτασαν τα πούλμαν από το Αγρίνιο στη Βίγλα Γεροπλατάνου (όπου το μνημείο) με το Δήμαρχο, συγγενείς των πεσόντων και άλλους Δημότες.

Παρόντες στην εκδήλωση ο σεβ. Μητροπολίτης κ. Ανδρέας εκπρόσωποι στρατιωτικών και πολιτικών Αρχών.

Μετά την επιμνημόσυνη Δέηση έγινε κατάθεση στεφάνων και ρητορισμοί εκπροσώπων οργανώσεων και Συλλόγων, ομιλία από συγγενή του ανθυπολοχαγού Τσίγκα που έπεσε στη μάχη και κατάθεση στεφάνων. Στην εκδήλωση, εκτός του Δήμαρχο Αγρινίου παρευρέθησαν και οι Δήμαρχοι Κόνιτσας και

Πωγωνίου κ.κ. Παπασπύρου και Καψάλης καθώς και ο πρ. της ΚΕΔΚ κ. Αθ. Λάκκας.

- Με πολλές βροχές, θυελλώδεις νότιους ανέμους και λίγα χιόνια στα βουνά μας αποχαιρέτησε ο Νοέμβρης, δίνοντας τη “σκυτάλη” στον Δεκέμβρη να συνεχίσει τα ίδια.

- Με τις έντονες βροχοπτώσεις και χιόνια στα ψηλά βουνά πέρασε το πρώτο δεκαήμερο του Δεκέμβρη και άναψαν τα τζάκια για τα καλά.

- Στις 2/12 οι Κονιτσιώτες είχαν την ευκαιρία να απολαύσουν τραγούδια από τις φιλαρμονικές Καλαμαριάς Θεσ/νίκης, Δοξάτου Δράμας και Κόνιτσας στο κλειστό Γυμναστήριο της πόλης.

- Στις 8-9 Δεκέμβρη, από την Ενδοκρινολογική Εταιρία με δυο γιατρούς έγινε ενημέρωση και δωρεάν εξέταση σε κατοίκους της Κόνιτσας.

- Ημερίδα για τη Μελισσοκομία πραγματοποιήθηκε στο αμφιθέατρο του Δημαρχείου στις 10/12/17.

Θέματα: Μελιτοεκκρίσεις (Πεύκο-Έλατο-Βελανιδιά) Χειρισμοί, Εχθροί και Ασθένειες.

Εισηγήτρια: Σοφία Γούναρη, ερευνήτρια Μελισσοκομίας. Τα θέματα ήταν ενδιαφέροντα και η συμμετοχή παλιών και νέων μελισσοκόμων μεγάλη. Τα τελευταία χρόνια αρκετοί νέοι στην περιοχή μας άρχισαν να ασχολούνται με τη μελισσοκομία και κάθε ενημέρωση είναι χρήσιμη για όλους.

- Με τις πολλές βροχές δημιουργήθηκε κι εφέτος πρόβλημα στο δρόμο από τη γέφυρα προς τη Λαγκάδα. Ευτυχώς που γλίτωσε η γέφυρα.

- Η Προοδ. Ένωση Πυρσόγιαννης προγραμμάτισε τη φετινή εκδήλωση, για το αντάμωμα, στο ξενοδοχείο της Πυρσόγιαννης στις 20/1/2018.

- Η Ηπειρ. Εστια Θεσ/νίκης πραγματοποίησε εκδήλωση στις 22/11/17 για την επέτειο της απελευθέρωσης της Κορυτσάς στις 22/11/1940 από τον Ελληνικό Στρατό.

- Προπαραμονή της Πρωτοχρονιάς οι Κονιτσιώτες, που συγκεντρώθηκαν στο αμφιθέατρο του Δημαρχείου, άπλευσαν για δυο ώρες μια εξαιρετική εκδήλωση από τα παιδιά της «Κιβωτού του κόσμου».

- Την παραμονή δεκάδες παιδάκια συγκεντρώθηκαν στην πλατεία να πάρουν τα δωράκια τους από τον «Αν-Βασίλη».

- Πολύς ο κόσμος που επισκεύτηκε την περιοχή μας τις Χριστουγεννιάτικες μέρες και την Πρωτοχρονιά. Σ’ αυτό συνετέλεσε και ο καιρός, που σε σχέση με άλλες περιοχές ήταν καλύτερος.

Είχαμε χαμηλές θερμοκρασίες αλλά χωρίς χιόνια.

Ημερολόγια

Ένα εξαιρετικό ημερολόγιο με φωτογραφίες από τη φύση και τη ζωή του χωριού λάβαμε από την Αδ/τα Λαγκάδας. Μαζί με τις ευχές μας για τον και-

νούργιο χρόνο ευχόμαστε και μεις στο Δ.Σ. της δραστήριας Αδ/τας. Καλή και Δημιουργική χρονιά για το καλό του χωριού της.

Η Συντ. Επιτροπή

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Βαπτίσεις:

• Στις 22/10 ο Μιχαήλ και η Ναταλία Θεοδώρου βάπτισαν στην Κόνιτσα το αγοράκι τους. Όνομα: Σπυρίδων.

• Στις 19/11 ο Σπύρος και η Ζωή Γαβαλά βάπτισαν στην Αθήνα το αγοράκι τους. Όνομα: Ελευθέριος.

Γάμοι:

Την 1/10/17 παντρεύτηκαν στην Ηλιόρραχη Κόνιτσας ο Δημήτρης Δημητρίου και η Σοφία Κρυστάλλη.

Απεβίωσαν:

• Στις 9/11/17 ο Θεόδωρος Οικονόμου, ετών 73, στον Πύργο Κόνιτσας

• Στις 10/11/17 η Πανωραία Ζαχαροπούλου, ετών 95, στην Κόνιτσα.

• Στις 12/11/17 η Άρτεμις Ευαγγέλου, ετών 84, στην Κόνιτσα.

• Στις 17/11/17 η Δέσπω Καλύβα, ετών 81 στην Αγ. Παρασκευή.

• Στις 19/11/17 η Μαρία Λώλου, ετών 83, στην Κόνιτσα

• Στις 20/11 ο Βασίλης Μαλάμης, ετών 70, στην Κόνιτσα.

• Στις 21/11/17 ο Αλέξης Πήλιας, ετών 59, στην Κόνιτσα

• Στις 22/11/17 η Καλλιόπη Θεοδωρίδου ετών 89, στα Γιάννινα

• Ο οδοντίατρος Παναγιώτης Ρένιζος, στα Γιάννινα

• Στις 30/11 ο Αλέξης Τσούκας, ετών 85, στην Αθήνα

• Στις 22/11 ο Γρηγόριος Κοτόπουλος, ετών 94, στην Κόνιτσα

• Στις 5/12 ο Παναγιώτης Μήτσικας, ετών 81, στον Νικάνωρα.

• Στις 9/12 η Αθηνά Χαρισιάδου, ετών 85, στην Αγ. Παρασκευή.

• Στις 12/12 ο Θεόδωρος Γκόρτζος, ετών 92, στην Κλειδωνιά

• Στις 14/12 ο Ευθύμιος Ματσής, ετών 92, στο Ελεύθερο.

• Στις 15/12 ο Χαρίσης Πάντος, ετών 86, στην Κόνιτσα

• Στις 16/12 η Ερασμία Νίκου, ετών 70, στην Καλλιθέα.

• Στις 17/12 η Θεοφανώ Παπαθεμιτοκλέους, ετών 86, στην Κόνιτσα

• Στις 5/11 ο Γεώργιος Σδούκος, ετών 94, στο Κεφαλοχώρι

• Στις 7/11 ο Χρήστος Παπαθεμιτοκλέους, ετών 82, στον Γοργοπόταμο

• Στις 13/11 η Αλεξάνδρα Τζαβέλλα, ετών 84, στον Γοργοπόταμο

• Στις 16/11 ο Δημήτριος Στεργίου, ετών 97, στο Πληκάτι

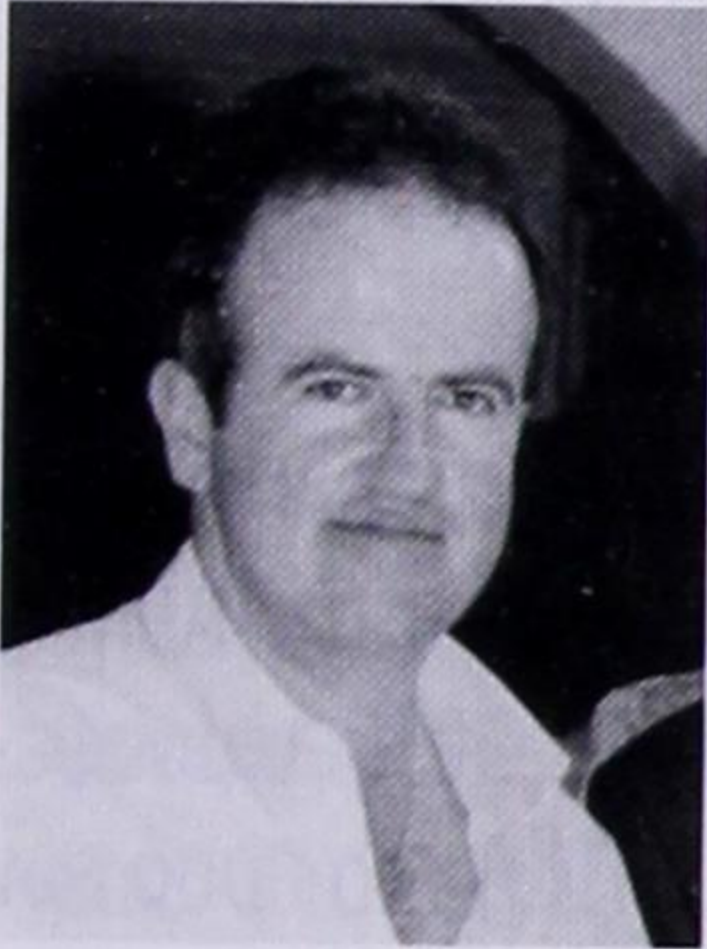
• Στις 24/11 ο Συμεών Παπαγεωργίου, ετών 78, στον Γοργοπόταμο

• Στις 10/12 η Μαρία Τσιλογιάννη, ετών 94, στη Δροσοπηγή.

• Στις 26/12/17 η Θεοδοσία Στράτου, ετών 80, στην Κόνιτσα

Αυτοί που έφυγαν

† Στον Αλέξη Πήλια

Ο Αλέξης Πήλιας, γόνος του Βασίλη και της Κικής, μας έφυγε νεότετος.

Τεχνίτης άριστος ξυλουργός, αλλά και επιπλοποιός της λεπτομέρειας έπιανε το

ξύλο και τούδινε μορφή, στη δουλειά του τέλειος. Σαν άνθρωπος ευγενής. Με το γέλιο η καλημέρα, η καλοσύνη του καθρέφτιζε την ψυχή του. Αμφιβάλλω αν σ' όλη του τη ζωή του ξέφυγε σε μια ώρα δύσκολη, ένας άσχημος λόγος.

Σπάνιο παιδί, με σπάνια χαρίσματα. Αχ Θεέ μου, είναι δυνατόν να φεύγουν τόσο νέοι άνθρωποι κι ας λέγεται ότι διαλέγεις τους καλύτερους κοντά σου.

Η εκκλησία του εμπιστεύθηκε τη θέση του επιτρόπου, για αρκετό καιρό.

Ήταν άψογος. Παρ' όλο ότι ήταν σχετικά νέος, ενέπνεε κύρος και η ταπεινοσύνη του, τον ξεχώριζε. Ο χαμός του άφησε πίσω του αβάσταχτο πόνο στην εξαίρετη μάνα και τ' αδέρφια του. Η γλυκύτατη Ελενίτσα που τον φρόντιζε στην ασθένειά του, θα της μείνει παράπονο που δεν μπόρεσες να το ξεπεράσεις και να γίνεις καλά. Όσα λόγια και επίθετα να χρησιμοποιήσω, για τον χαρακτήρα σου, δεν θα τα καταφέρω να περιγράψω τον αξέχαστο Αλέξη.

Τον θυμάμαι κάποιον δεκαπενταύγουστο στην «Παναγία» τότε που μετά τον Αγιασμό χόρευαν στον προαύλιο, ξεχώριζε αυτός κι'

άλλοι δύο - τρεις από τη γειτονιά για τις χορευτικές ικανότητές τους.

Αλέξη, ο πόνος απλώθηκε όχι μόνο στη γειτονιά μας. Αλλά και σ' όλη την Κόνιτσα.

Αυτή είναι η σύντομη δυστυχώς ζωή, «σαν τριαντάφυλλο που αργά (λέει το τραγούδι) φυλλορροεί». Στην περίπτωση σου όμως το «αργά, έγινε γρήγορα».

ΠΕΤΡΟΣ ΜΠΟΥΝΑΣ

† Επιμνημόσυνος Λόγος στην Ειρηνούλα Τζιάλλα

Αείμνηστη Ειρηνούλα

Το ανεπάντεχο πέρασμά σου στην απέναντι όχθη της ζωής της λήθης και της λησμονιάς επιβεβαίωσε το φθαρτό το ασθενές και πάνω απ' όλα το εφήμερο της ύπαρξής

μας. Βιάστηκες να προσπεράσεις τις χαρές και τις λύπες του κόσμου τούτου. Πέρασες στον κόσμο της ανάμνησης ως μια εργατική και χρυσοχέρα γυναίκα, καλή σύζυγος και στοργική μητέρα.

Εγώ ως ανεψιός της Γλυκερίας Ράμμου έχω απέναντί της το ιερό χρέος να ανασύρω από τα έγκατα της ζωής σου και να φέρω στο φως τον κρυφό αδάμαντα που κοσμούσε τον χαρακτήρα σου.

Η θεία μου μετά την εκδημία του θείου Νίκου επί είκοσι επτά έτη μην έχοντας παιδιά έζησε μέχρι την ηλικία των εκατό και ένα σχεδόν μόνη της παρότι ο θείος μου Γιάννης Μαλάμης επέμενε να της προσφέρει την προστασία και θαλπωρή της οικίας του. Η θεία μου φιλοσοφούσε με τη φράση "άλλος μας

ορίζει” εννοώντας τον Θεό ο οποίος της όρισε επίγειο φύλακα-άγγελο την γειτόνισσά της Ειρηνούλα. Εν πρώτοις οι άγγελοι προστατεύουν την ψυχή μας. Έτσι και η Ειρηνούλα ήταν το ψυχολογικό της στήριγμα κάτι που είναι σημαντικό για κάθε ηλικιωμένο. Πέραν αυτού η καθημερινή επίσκεψη της Ειρηνούλας συνοδεύονταν και από ένα πιάτο πότε φαγητό πότε γλυκό, πότε φρούτα πάντως τα χρυσά της χέρια ήταν γεμάτα προσφοράς.

Σε κάθε ασθένειά της, η Ειρηνούλα θα ήταν στο προσκέφαλο να της δώσει τα χάπια, να της κάνει ένα τονωτικό ρόφημα, να της ανάψει τη σόμπα.

Πώς Ειρηνούλα να μην σε κατατάξω στην χορία εκείνων για τους οποίους ο Κύριός μας στη παραβολή της μελλούσης κρίσεως είπε:

“Ελάτε οι ευλογημένοι από τον Πατέρα μου, κληρονομήστε τη βασιλεία που σας έχει ετοιμασθεί από την αρχή του κόσμου. Γιατί πείνασα και μου δώσατε να φάω, δίψασα και μου δώσατε να πιω, ήμουν ξένος και με περιμαζέψατε, γυμνός και με ντύσατε, άρρωστος και με επισκεφθήκατε φυλακισμένος κι ήρθατε να με δείτε”.

Αείμνηστη Ειρηνούλα αιωνία σου η μνήμη ήσουν ένας άνθρωπος της χριστιανικής πράξης και όχι άνθρωπος του “Φαίνεσθαι”

ΗΛΙΑΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

ΜΝΗΜΕΣ

• Στην μνήμη του αγαπημένου μου φίλου Θανάση ΚΑΠΕΛΛΑΡΗ, Πλαστικού Χειρουργού (Υποστρατήγου Υγειονομικού) που έφυγε από την ζωή, στην Αθήνα, σε ηλικία 83 ετών,

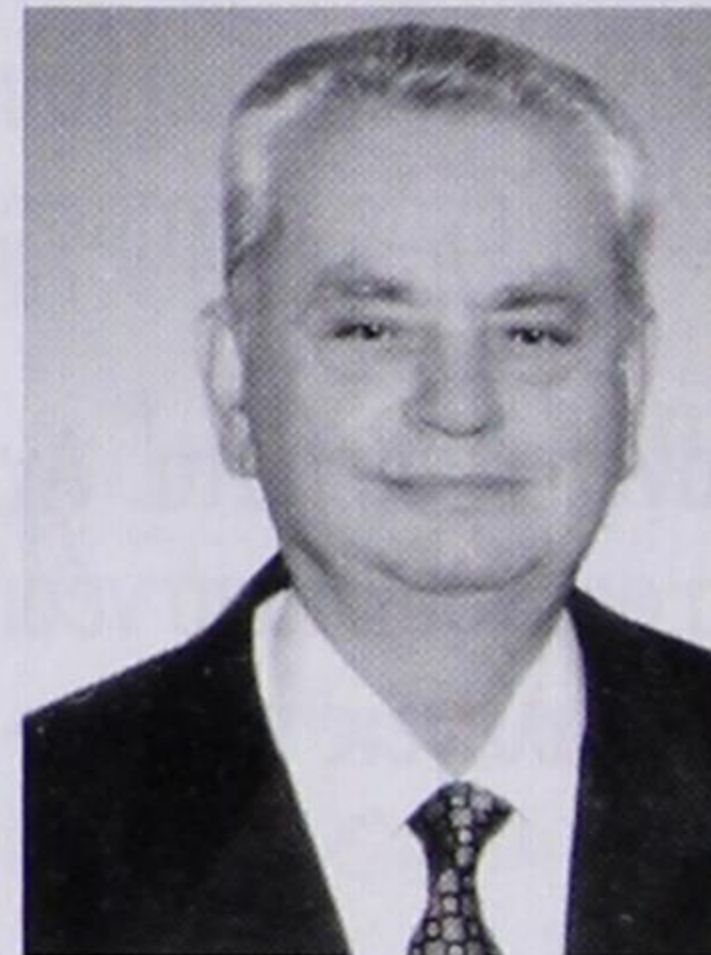
στις 27-11-2017, προσφέρω στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» το ποσό των 50,00 ευρώ.

Ο Θανάσης Καπελλάρης υπηρέτησε στην Κόνιτσα ως υπίατρος το 1961, ήταν εγγονός του αρχιάτρου Ιωαννίνων Γιάννη Πρίντζου και ανιψιός της ηρωίδας Ευτυχίας Πρίντζου.

Γ. Μάρραιη

• Στην μνήμη της Δήμητρας Ζιώγα-Ιωαννίδη (κόρης του αγαπημένου μας συμμαθητή Θανάση Ζιώγα, Οδοντίατρου, από την Δροσοπηγή) που έφυγε από την ζωή, στην Αθήνα, σε ηλικία 35 ετών, στις 9-12-2017, προσφέρουμε στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» το ποσό των 65.00 ευρώ.

Οι συμμαθητές απόφοιτοι Γυμνασίου Κόνιτσας έτους 1967

• Στη μνήμη του Ηλία Τζίμα που έφυγε από τη ζωή στις 18/3/16 στην Άρτα η οικογένειά του προσφέρει στο περιοδικό μας 30 ευρώ.

• Ο Αντώνης Ζερβάκης από την Κρήτη, στη μνήμη του Κονιτσιώτη φίλου του Νίκου Φουρζή που έφυγε από τη ζωή στη μακρινή Αυστραλία προσφέρει στο περιοδικό μας 50 ευρώ.

Ο Νίκος ήταν θερμός υποστηρικτής του περιοδικού μας και με τον Αντ. Ζερβάκη υπηρέτησαν μαζί τη στρατιωτική θητεία τους στη Μακεδονία.

Η ΘΥΜΗΣΗ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ ΜΟΥ

Γράφει ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ Μ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Έχουν περάσει από τότε, από το θάνατο του αγαπημένου μου μικρού αδελφού, του Φάνη, πάρα πολλά χρόνια. Γεγονός που με είχε λυπήσει πολύ. Και όμως κάθε τόσο έρχεται στη μνήμη μου.

Δεν υπάρχει κανείς στη ζωή μας, που να μην έχει ζήσει αυτό το τρομερό, θλιβερό του θανάτου, γεγονός που μας κυριαρχεί στη ζωή μας. Έτσι είναι φτιαγμένη η ζωή μας. Αρχή, μέση και τέλος.

Ο αείμνηστος καθηγητής μας, φιλόλογος, Λ. Γεωργιάδης μας δίδασκε για το τρίγωνο της ζωής. Γέννηση-Ζωή-Θάνατος.

Γέννηση=Ο ερχομός στη ζωή, ενός νέου οργανισμού στη ζωή, η γέννα.

Ζωή = Το σύνλο των λειτουργιών του οργανισμού μας. Οι δραστηριότητές μας.

Θάνατος = Η τελειωτική παύση, όλων των λειτουργιών της ζωής μας. Λόγια σοφά του αείμνηστου καθηγητή μας.

Έχω χάσει, παππούδες, γονείς, μεγαλύτερους αδελφούς μου έτσι είναι η ζωή μας. Όμως ο χαμός του μικρού μου αδελφού τρομερά με λύπησε.

Ήταν ένα τρομερό λυπητερό γεγονός της ζωής μου. Τι αγάπες, τι χαρές και παιδικίστικες τρέλλες δεν κάναμε μαζί του!

Το να χάσεις ένα αγαπημένο σου πρόσωπο στο γήρας, είναι βέβαια λυπηρό γεγονός, αλλά τι να γίνει; έτσι είναι η ζωή μας. Όμως το να χάσεις, ένα πολυαγαπημένο πρόσωπο πολύ νέο, είναι μεγάλη η λύπη:(λύπη ψυχικός

πόνος, θλίψη, οδύνη).

Και βέβαια έρχεται το γήρας.

ΓΙΑ το γήρας έλεγε ο αρχαίος ΓΑΛΗΝΟΣ

«Κωλύσαι μεν το γήρας αδύνατον, επισχεΐν δε το τάχος αυτού δυνατόν». (Το να εμποδίσεις το γήρας είναι αδύνατο, το να το επιταχύνεις είναι δυνατό (το γήρας δε, είναι η προχωρημένη βιολογική ηλικία του οργανισμού μας με τις συνακόλουθες αλλοιώσεις που επιφέρουν το θάνατο (το γήρας ου γάρ έρχεται μόνον κ.ά.). Κατάληξη, όπως ελέχθη, της ζωής μας.

Ο χαμός του αδελφού μου με λύπησε πολύ. Ο μεγάλος ποιητής μας (Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ) (1859-1943) που αγωνίστηκε πολύ, για την επικράτηση της δημοτικής γλώσσας, για το θάνατο του μικρού παιδιού του, έγραφε.

Ας αναφερθούμε: Ο ΤΑΦΟΣ

*Άφκιαστο κι αστόλιστο, /του χάρου δε σε δίνω
στάσου με τ'ανθόνερο /την όψη σου να πλύνω.*

*Το στερνό το χτένισμα, /με τα χρυσά τα χτένια,
πάρτε απ' τη φανούλα σου /μαλλάκια μεταξένια*

*Μήπως και του χάροντα/καθώς θα σε κοιτάξει
του φανείς αχαιΐδευτο/και σε παραπετάξει.*

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Ας είναι τα λιγοστά αυτά λόγια μου ένα απλό μικρό μνημόσυνο στον αείμνηστο αδελφό μου ΦΑΝΗ.

Αιωνία η μνήμη του

Πανελλήνιος Σύνδεσμος Πυρσογιαννιτών

Αθήνα, 27 Νοεμβρίου 2017

«Το χωριά πεθαίνουν, η παράδοση χάνεται, οι μνήμες σβήνουν, όταν βγουν από την καρδιά και το νού μας».

Π Ρ Ο Σ Κ Λ Η Σ Η

Των Μελών και Φίλων του Συλλόγου Πυρσογιαννιτών

Ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Πυρσογιαννιτών, σας προσκαλεί να παρευρεθείτε στην ετήσια γιορτή του, με αρτοκλασία, που θα γίνει στις **10 Δεκεμβρίου 2017**, ημέρα **Κυριακή** και ώρα **9:30 π.μ.**, στον λαμπρό **Ιερό Ναό Αγίου Κωνσταντίνου** (Ομόνοια).

Στη συνέχεια, μετά τον εκκλησιασμό και την αρτοκλασία (10:30 π.μ.), θα επακολουθήσει το **ετήσιο αραδοσιακό Αντάμωμα των Πυρσογιαννιτών, στη ΣΤΕΓΗ ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΙΤΩΝ** (Ζήνωνος 27 κληροδότημα Πέτρου Φρόντζου) και η ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση των μελών.

Στο φετινό αντάμωμα, θα σας δοθεί η δυνατότητα και τα ερεθίσματα να ταξιδέψετε στο χθες της ιστορίας του χωριού μας, για να δείτε και να γνωρίσετε, μέσα από σκίτσα, χάρτες, κείμενα και φωτογραφίες, εκτεθειμένα σε μια ωραία έκθεση, τη διαδικασία της δημιουργίας ενός από τα πιο όμορφα Μαστοροχώρια της χώρας μας, και συνάμα μερικά από τα δημιουργήματα των Πυρσογιαννιτών μαστόρων στο χώρο και το χρόνο και να νοιώσετε τη ζεστασιά που φέρνει το αντάμωμα των συγχωριανών, στο Πυρσογιαννίτικο Σπίτι, κάτι που οι συνθήκες της ζωής στην αχανή Αθήνα μάς το στερεί. Όμως, φέτος, θα επιδιωχθεί να περιγράψει το νέο οροταξικό και πολιτιστικό πλαίσιο της Πυρσόγιαννης από εκπροσώπους της νέας γενιάς Πυρσογιαννιτών, που θα συνδέσουν το χθες (παρελθόν νοσταλγικό), με το σήμερα (που προκαλεί δυσάρεστα αισθήματα) και το αύριο, το οποίο είναι, και πρέπει να είναι ελπιδοφόρο

και αισιόδοξο.

Θα επακολουθήσει μικρή δεξίωση των μελών και φίλων μας και θα προσφερθούν ποτά (αναψυκτικά-ρακή) και εδέσματα, κατά τη διάρκεια της οποίας ο πρόεδρος του Δ.Σ. θα μας περιηγήσει στη γενέθλια γη μας, και θα μας οδηγήσει στην ιστορική διαδρομή δημιουργίας και εξέλιξης της Πυρσόγιαννης, μέχρι σήμερα.

Θα επακολουθήσει η Γ.Σ. των μελών με τα κάτωθι θέματα:

Θέματα Ημερήσιας Διάταξης

Ενημέρωση για θέματα που αφορούν το Σύλλογο, τους Πυρσογιαννίτες, την Πυρσόγιαννη, τη στέγη Πυρσογιαννιτών και τη βιβλιοθήκη της, καθώς και για το Μουσείο Μαστόρων της Πέτρας της Πυρσόγιαννης, με ιδιαίτερη αναφορά στη λειτουργία του **ηλεκτρονικού Ξεναγού**, ο οποίος εγκαινιάσθηκε φέτος τον Αύγουστο.

Λογοδοσία και έκθεση πεπραγμένων του απερχόμενου Δ.Σ.

Έκθεση της εξελεγκτικής επιτροπής

Συζήτηση για την πορεία του Συλλόγου, την απαιτούμενη κτιριακή ανακαίνιση της Στέγης Πυρσογιαννιτών και την οικονομική δυνατότητα του Συλλόγου να καλύψει τη σχετική δαπάνη

Λειτουργία της Στέγης και της βιβλιοθήκης

Έγκριση πεπραγμένων και της οικονομικής διαχείρισης

Διενέργεια αρχαιρεσιών (οικονομική τακτοποίηση των μελών, εκλογή εφορευτικής επιτροπής, υποβολή υποψηφιοτήτων, κατάρτιση ψηφοδελτίου) για την εκλογή νέου Δ.Σ., αν-

τιπροσώπων για την ΠΣΕ, μελών εξελεγκτικής επιτροπής.

Σημειώνεται ότι, λόγω της σοβαρότητας των θεμάτων που θα συζητηθούν για την κτιριακή ανακαίνιση που απαιτείται, με υπόδειξη της Πολεοδομίας, την απαιτηθσόμενη δαπάνη και την εξεύρεση των σχετικών πόρων κάλυψης της δαπάνης, θα πρέπει η διαδικασία της Γ.Σ. και των αρχαιρεσιών για την εκλογή του νέου Δ.Σ. να γίνει ιωνά με τα όσα ορίζονται στο Καταστατικό του Συλλόγου και στο νόμο, και τη λειτουργία Πυρσογιαννίτικης Στέγης.

Η παρουσία σας στη γιορτή των Πυρσογιαννιτών, στην εκκλησία και την Πυρσογιαννίτικη Στέγη, αποτελεί υποχρέωση όλων μας προς τη γενέθλια γή μας και στοιχείο διάσωσης της παράδοσης και του ιερού δεσμού με τη γενέθλια γη μας.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος, Μιχαήλ Ν. Μαρτσέκης
Ο Γεν. Γραμματέας Ιωάννης, Γ. Γκόρτσος

Σ.Σ. Η δημοσίευση γίνεται καθυστερημένα γιατί τη λάβαμε «μετά εορτής».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ 26ου ΤΟΜΟΥ (192-197 (2017))

- ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝ.** Γλυκιά επιστροφή, σ. 166
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΟΝ. Ο Αη Βασίλης ο ξενιτιάρης, σ. 37
ΑΝΔΡΕΟΥ ΗΛΙΑΣ. Η σπουδή θανάτου, 2 - Το σπίτι στην ανηφοριά, 23 - Που είμαστε, που πάμε, 81 - Αφιέρωμα στον Παΐσιο, 146 - Φεστιβάλ Φιλαρμονικών στην Κόνιτσα, 189 - Η γέννηση ενός Συλλόγου, 218 - Αφιέρωμα στον Παΐσιο, 229 - Χαίρε και αγάλλου, 319 - Παρουσίαση Ευεργετών 379.
ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΝΙΚ. Αναμνήσεις από το 1940, 299.
ΒΕΚΙΑΡΗΣ ΝΙΚ. Τριάκονα ημερών αιχμαλωσία, 224-327-381.
ΒΙΝΟΣ ΣΤΑΘΗΣ. Αυτό δεν έπρεπε να συμβεί, 48.
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΧΡ. Τοπωνύμια Αρμάτοβου, 189-246-346, 423.
ΓΚΟΥΤΟΣ ΧΑΡ. Η Κόνιτσα το 1876, Έγγραφο του 1834, 75 - Οι οικισμοί της επαρχίας Κόνιτσας, 151 - Χρονολογίες σε παλιές επιγραφές, 221 - Τα παλιά γεφύρια, 309 - Η Κόνιτσα και η ιστορία της.
ΓΡΕΝΤΖΙΟΣ ΠΟΥΛΙΟΣ. Παλαιοσέλλι, 194-245.
ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΑΝΑΣΤ. Παλιές Κονιτσιώτικες ιστορίες, 19 - Το Μοναστήρι του Στομίου, 324-381.
ΖΑΝΗΣ ΧΡΙΣΤΟΣ. Μονόδρομος ο αγώνας, 47 - Η Ήπειρος και οι Ηπειρώτες, 88 - Πολύπλευρη κρίση, 259 - Ο ρόλος των γυναικών στους εθνικούς αγώνες, 304 - Ο θεσμός του γάμου, 415
ΖΙΩΓΑΣ ΑΝΤ. Οι Ηπειρώτες στη Χαλκιδική, 186 - Το Πληκάτι και ο Γράμμος, 426.
ΖΙΩΓΑΣ ΘΩΜΑΣ. Η παλιά πέτρινη γέφυρα Πεκλαρίου, 11 - Γ. Δροσίνης, 105 - Πάμπλιακας και Παράτζιανη, 314, Λουψιώτικ'κο Νερό, 391.
ΚΑΝΑΤΣΗΣ ΤΑΣΟΣ. Οδοιπορικό, 165 - Φθινόπωρινή ευδημία, 392 - Χιονίζει στους παιδικούς σου χειμώνες, 407.
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΑΛΚ. Το Δίστρατο (ποίημα), 60.
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΝΤΙΝΟΣ. 74 χρόνια από τότε, 305.
ΚΙΤΣΙΟΥ ΕΙΡΗΝΗ. Ανταπόκριση, (ποίημα), 321.

- ΚΙΤΣΙΟΣ ΚΩΝ. Η επαρχία Κόνιτσας και τα χωριά, 133 - Πεκλάρι, το πανηγύρι του χωριού, 269 - Γ
Καραγιάννη, 335 - Ανοιχτή επιστολή, 362 - 28η Οκτωβρίου, 421.
- ΚΟΛΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ. Εκδρομή στην Καστάνιανη, 181
- ΚΟΥΣΙΟΣ ΔΗΜ. Εριφίλιο έπαθλο ...
- ΛΕΤΣΙΟΣ ΙΩΑΝ. Μολιστινά, 187.
- ΜΑΝΩΛΗΣ ΠΑΣΧ. Μεταβυζαντινά μνημεία Λαγκαδιωτών μαστόρων...
- ΜΑΡΓΑΡΗΣ Β. Στις ρίζες, 401.
- ΜΑΡΡΑΙΗ Γ. Ενημέρωση, 376.
- ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ Γ. Της πατρίδας φωνή (ποίημα) 57 - Θυμίαμα εύοσμον, 113 - Υμνητές του παρα-
δείσου, 251 - Κραυγή της Φύσης.
- ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΘ. Μαρτυρία για τον Παΐσιο, 85
- ΜΠΟΥΝΑΣ ΠΕΤΡΟΣ. Η ζωή θέλει χιούμορ, 45 - Ο κόσμος άλλαξε 103 - Πίσω στα παλιά, 171.
- ΝΑΤΣΗ ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ. Αγιοσύνη, 238 - Η μνήμη που σώζει, 298 - Η Παραμυθού...
- ΝΟΥΤΣΟΣ ΓΕΩΡΓ. Εκδρομή - ανάβαση στον Όλυμπο, 357.
- ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΣΩΚΡ. Ο σοφέρ Α. Παπανώτης, 42 - Η Γλώσσα, 92 - Οι Κυρατζήδες, 181 - ΟΟ κουμπάρος
μου και ο Δημ. Στρατός, 261 - Από τον πόλεμο του 1940/41, 295 - Η λιποθυμία μου, 418.
- ΠΑΓΑΝΙΑΣ ΚΩΝ. Συνάντηση αποφοίτων, 267 - Τριήμερο κτηνοτροφίας, 277.
- ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Β. Το βιβλίο, 406.
- ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΔΗΜ. Η πρώτη μου μέρα στην Κόνιτσα, 50 - Σχολείο αγραμμάτων, 109 - Βρέχει
στην Κόνιτσα, 174 - 265 - Υστερόγραφο, 349.
- ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΙΩΑΝ. Εκδήλωση στη Ζέρμα, 355.
- ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ ΙΩΑΝ. Επιστολές Αναγνωστόπουλου, 89 - Αναγνωστόπουλος, 339.
- ΠΑΠΑΛΑΜΠΡΟΥ ΔΗΜ. Ο θερισμός, 27 - Ψάρεμα στα ποτάμια, 95 - 175 - Εντυπώσεις από έναν γά-
μο, 245-341.
- ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ ΑΡΕΤΗ. Μ' ένα γράμμα, 255.
- ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤ. Η Κόνιτσα και ο περίγυρός της, 395.
- ΠΟΛΙΤΗΣ ΑΓΑΘ. Η απουσία Καρναβαλιού, 116 - Για τον Αμάραντο, 271.
- ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΜΑΡ. Εύθυμα και σοβαρά, 420.
- ΤΑΤΣΗΣ ΔΙΟΝ. Ο Αγ. Παΐσιος, 16.
- ΤΕΡΕΝΤΣΙΟ Γ. Μόνο για ήρωες είμαστε, 32-100.
- ΤΖΟΚΑΣ ΕΛΕΥΘ. βιβλιοπαρουσίαση.
- ΤΖΟΜΑΚΑΣ Α. Απόσταξη σκέψεων και αισθημάτων, 112.
- ΤΟΥΦΙΔΗ ΚΑΛ. Η γιαγιά μου (ποίημα) 60 - Φύγε χάρε (ποίημα), 114 - Χριστούγεννα,
- ΤΟΥΦΙΔΗΣ ΠΑΝΤ. Πινδοβίνος ο άγνωστος, 243
- ΤΟΥΦΙΔΗΣ ΣΩΤ. Ο Εξωρ. Σύλλογος και το Μουσείο, 73 - Διον. Βαρδάκης, 93 - Φωνή βοώντος,
145 - Οι πυρκαγιές, 217 - Η αρπαγή των αλόγων, 239 - Εγκαίνια Μουσείου - Μνημείου, 263
- 28η Οκτωβρίου, 291 - Το πάθημα του Δημητράκη 351 - Σχόλια, 431.
- ΤΣΑΓΚΑ ΒΙΚΤΩΡΙΑ . (Ποιήματα). Πολιτεία Αγγέλων, 59 - Μαγικές στιγμές, 115 - Ύμνος στη Δη-
μοκρατίας, 274 - Χρυσό Φθινόπωρο, 323 - Αθλητές της ζωής, 408.
- ΤΣΑΝΗ ΦΩΤΕΙΝΗ. Η χορωδία Κόνιτσας στην Πρεμετή, 155.
- ΤΣΙΑΓΚΗΣ ΙΚΑΡΟΣ. Σοφές σκέψεις Αϊνστάιν, 169 - Βιβλιοπαρουσίαση, 307.

Συνδρομές

Γκίνη Ευανθία U.S.A.	€	Λάμπρου Αλεξία Γιάννινα	15
Μαρσέκης Μιχ. Αθήνα	30	Ζάκκας Κων. Γιάννινα	15
Ομοσπονδία Αδ/των Κόνιτσας	20	Καρακίτσιος Κων. Γιάννινα	20
Αδ/τητα Πυρσόγιαννης Αθήνα	20	Παπαζήσης Ζήσης Γιάννινα	30
Παπανώτης Πέτρος Αθήνα	20	Ζακόπουλος Χρήστος Γιάννινα	30
Πολίτης Γεωργ. Αθήνα	45	Σίμος Αλκ. Γιάννινα	30
Κίτσιος Χριστοφ. Αθήνα	20	Γκοτρά Θάλεια Γιάννινα	30
Πριμηκύρης Κων. Αθήνα	15	Ματσή Ολυμπία Γιάννινα	15
Κατσαούνης Νικ. Αθήνα	20	Νάκος Στεφ. Κιάτο	30
Τσιμανάδης Κων. Αθήνα	50	Κίτσιος Ιωαν. Σαντορίνη	15
Γκιώκα Αλεξάνδρα Αθήνα	15	Παπαχρήστου Ευαγγ. Ρίο	50
Τσιατσιάς Βασ. Αθήνα	30	Γιαννάκης Χρ. Κόνιτσα	50
Σταμπολτάς Σωτ. Αθήνα	60	Κίτσιος Μιχ. Κόνιτσα	20
Νόκος Γεωργ. Αθήνα	30	Κρυστάλλης Γεωργ. Κόνιτσα	30
Γκόρτσος Αποστ. Αθήνα	30	Μάλιακας Παύλος Κόνιτσα	60
Δεσποτούλης Σ. Αθήνα	60	Χαλούλος Πέτρος Κόνιτσα	20
Βλιώρας Χρήστος Αθήνα	30	Χαλιαμάνη Παρασκευή Κόνιτσα	50
Κώστας Χαραλ. Αθήνα	15	Αμπάζ Χατέμ Κόνιτσα	20
Κυρτζίδης Μιλτ. Αθήνα	50	Δεμερτζίδης Ευαγγ. Κόνιτσα	20
Νούτσης Κων. Αθήνα	45	Σπανός Χ. Βασ. Κόνιτσα	30
Μησιακούλη Ανθή Αθήνα	50	Δερδέκη Άννα Κόνιτσα	20
Σκούρτης Κων. Αθήνα	40	Γαϊτανίδου Ελευθερία Κόνιτσα	15
Θεοδώρου Κων. Αθήνα	40	Κίτσιος Σταύρος Κόνιτσα	15
Παπαδιαμάντης Κων. Αθήνα	20	Κολόκας Δωρ. Κόνιτσα	15
Σιούτη Ελευθερία Αθήνα	50	Καραγιάννης Χρ. Κόνιτσα	15
Σταυρίδης Βασ. Θεσ/νίκη	30	Κορτσινόγλου Απ. Κόνιτσα	15
Λύρας Δημ. Θεσ/νίκη	15	Κορτσινόγλου Γαβ. Κόνιτσα	15
Ξεφτέρη Πηνελόπη Θεσ/νίκη	20	Γκούντας Κων. Κόνιτσα	15
Κουσιαφέ Θεοδ. Μοσχάτο	15	Κιτσάτη Μαργαρίτα	20
Τριφωνίδου Άννα Μοσχάτο	15	Γαϊτανίδης Ευάγγελος Κόνιτσα	15
Μπόγδος Κων. Αίγιο	50	Μίσσιος Κων. Κόνιτσα	15
Φασούλης Π. Χρ. Ναύπακτος	45	Καραφλιά Γιαννούλα Κλειδωνιά	15
Κέφη Ερασμία Άρτα	50	Πολιτιστ. Σύλλογος Μαζίου	15
Αρβανίτης Αθαν. Άργος	15	Πολιτιστ. Σύλλογος Πηγής	40
Τζορμπατζίδου Βασ. Καστοριά	15	Λάκκας Σωτ. Μάζι	20
Χαρισιάδης Γεωργ. Γιάννινα	45	Μπαγκλής Δημ. Ελεύθερο	30
Κωστάκης Νικο Γιάννινα	50	Ματσή Γεωρ. Ελεύθερο	15
Δερδέκης Χρ. Γιάννινα	15	Καρατζήμος Αθαν. Δίστρατο	30
Κιτσάτης Σπυρ. Γιάννινα	45	Ρίζος Γεωργ. Μάζι	15
Παπανώτης Γρηγ. Γιάννινα	50	Τσίμας Νικόλαος Οξυά	15
Παπαθεμιστοκλέους Χρ. Γιάννινα	20	Παπαδημητρίου Κων. Δροσοπηγή	25
	15	Κυπαρίσσης Βασ. Οξυά	20

Σιουσνίτσα, Δεκέμβρης 2017. (Φ.: Π.Σ.Τ.)

ΥΠΟΔ. 1031 ΚΑΥ. 25.90.09.0010
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ / RETOUR

Άγνωστος	☐	Inconnu
Διεύθυνση ανεπαρκής	☐	Adresse insuffisante
Απαράδεκτο	☐	Refusé
Απεβίωσε	☐	Décédé
Συνωνυμία	☐	Synonymie
Δ/ση δυσανάγνωστη	☐	Adresse illisible
Αζήτητο	☐	Non réclamé
Έφυγε χωρίς να αφήσει διεύθυνση	☐	Parti sans laisser d' adresse

ΔΙΜΗΝΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Κόνιτσα 441 00
Τηλ. 26550 22-464
22.212

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
ΚΟΝΙΤΣΑΣ
Αρ. Αδείας
2573

ομάδες παραγωγών».

Οι ομιλίες ήταν πολύ ενδιαφέρουσες και διαφωτιστικές για τους κτηνοτρόφους και όχι μόνον.

Κρίμα στους κόπους του Δημάρχου και των ομιλητών για τη μικρή συμμετοχή των ενδιαφερομένων. Θά 'πρεπε να ήταν γεμάτη η αίθουσα από κόσμο...

- Επιτέλους, μετά από την ανομβρία τόσων μηνών, άνοιξαν τα ουράνια και έπεσε μια ποτιστική βροχή στις 23 Οκτώβρη. Παράλληλα είχαμε πώση θερμοκρασίας και λίγο χιόνι στις ψηλές βουνοκορφές.

- Ο Δήμος Κόνιτσας, στην προσπάθειά του να μειώσει την ανεργία και απασχόληση νέων Δημοτών, σε συνεργασία με το Κέντρο Επαγγ. Κατάρτισης του Ο.Α.Ε.Δ. Ιωαννίνων θα υλοποιήσει πρόγραμμα κατάρτισης για 25 Δημότες με τίτλο: «χρήση τεχνολογιών πληροφορικής για ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στην παραγωγή και πώληση αρωματικών-φαρμακευτικών φυτών (ΑΡΩΝΙΑ-ΤΡΟΥΦΑ).

- Με λαμπρότητα γιορτάστηκε ο Πολιούχος στη Ζέρμα (26/10) (λεπτομέρειες βλ. σ. 355).

- Από το τέλος Οκτώβρη και όλο το Νοέμβρη είναι η εποχή παραγωγής του τσίπουρου. Έχει γίνει παράδοση από παλιά χρόνια στα χωριά μας και παίρνει χαρακτήρα «πανηγυριού» με μεζέδες και όργανα.

- Μεγάλη επιτυχία είχε φέτος η εκδήλωση με τη «βραδιά τσίπουρου», στο

Πεκλάρι (Πηγή). Άρτια οργάνωση με ποικιλία μεζέδων και παραδοσιακή μουσική με γλέντι.

- Ολοκληρώνεται η διαμόρφωση του χώρου δίπλα στο πέτρινο γεφύρι με πλακόστρωτο κ.λπ. Είναι το σημείο αναφοράς της πόλης και πολύ καλά κάνει ο Δήμος να τον αναδείξει, αφού όποιος επισκέπεται την Κόνιτσα, είναι αδύνατον να μην επισκεφτεί το ξακουστό πέτρινο γεφύρι.

- Το ΚΕΦΟ γιόρτασε την «Παγκόσμια ημέρα ηλικιωμένων με εκδήλωση στο κέντρο «Βοϊδομάτι» την 1/10/17.

- Στις 8/10/17 πραγματοποίησε εκδρομή στην Παραμυθιά και στις 31/10/17 στη Ναύπακτο.

Ευχαριστήρια

Το Εκκλησιαστικό Γηροκομείο Κόνιτσης "Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ" ευχαριστεί θερμά τον εξωραϊστικό και Φιλοπρόοδο Σύλλογο Πηγής και ιδιαίτερα τον Πρόεδρο αυτού κ. Ευθύμιο Βουρδούκα, για την προσφορά στο Ίδρυμα μιας μεγάλης βασιλόπιτας την οποία ο Σύλλογος ήταν να κόψει επ' ευκαιρία του Νέου Έτους 2017, αλλά η κοπή αναβλήθηκε λόγω της κακοκαιρίας.

* * *

Επίσης ευχαριστεί θερμά τον κ. Σάββα Σελιτσανιώτη, κάτοικο Καλαμαριάς για την δωρεά χρηματικού ποσού εις μνήμη της συζύγου αυτού Χρυσουγής

Παπαχρήστου και δέεται υπέρ αναπαύσεως της ψυχής αυτής.

* * *

Η οικογένεια της αιμνήστου Ευτυχίας Μούρα-Δρακάτου ευχαριστεί θερμά το Εκκλησιαστικό Γηροκομείο Κόνιτσης «Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ» για την άριστη περίθαλψη και φροντίδα που παρείχαν στην αιμνήστη κατά το τελευταίο διάστημα της ζωής της οπότε και φιλοξενήθηκε στο ανωτέρω ίδρυμα. Ευχόμαστε ο Θεός να αναπαύσει την ψυχή της.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις:

• Στις 17/10/17 ο Παναγιώτης και η Άρια Τσιγκούλη απόκτησαν το τέταρτο παιδί τους, αγόρι.

Βαπτίσεις:

• Στις 9.7.17 ο Αλέξανδρος Στέρτσος και η Μαρία Καψωμηνάκη βάπτισαν στην Αθήνα τα δίδυμα τέκνα τους Βασίλη-Άννα.

• Στις 15/7.17 ο Γιάννης Α. Μαρούλης και η Μαρία Π. Δήσιου βάπτισαν την κόρη τους στην Πάχη Μεγάρων. Όνομα: Ειρήνη.

• Στις 10.9.17 βαπτίστηκε στην Κόνιτσα ο Βασίλειος Σπανός του Χαράλαμπου και της Αρλέτη Ελένης.

• Στις 17.9.17 βαπτίστηκε στην Κόνιτσα ο Αλέξανδρος-Νικηφόρος του Χαράλαμπου και της Πηνελόπης.

Γάμοι:

• Στις 3.9.17, στον Ι. Ναό Αγ. Σπυ-

ρίδωνα Νεοχωρόπουλου Ιωαννίνων, έγινε ο γάμος του Γεωργίου Ιωαν. Τζιάλλα και της Γεωργίας Γ. Παπαλέξη. Ακολούθησε δεξίωση στο Κέντρο «Σετανία». Τους ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχισμένοι.

• Στις 2.9.17 παντρεύτηκαν στην Κόνιτσα ο Σπυρίδων Βλάχος και η Θεοφανή Πιπερίδου.

• Στις 9.9.17 παντρεύτηκαν στην Κόνιτσα ο Βασίλειος Χατζημελετίου και η Γεωργία Μότση.

• Στις 9.9.17 παντρεύτηκαν στην Κόνιτσα ο Στέφανος Σκανδάλης και η Μιχαέλα Ζαχάρη.

• Στις 8.10.17 παντρεύτηκαν στην Κόνιτσα ο Κοσμάς Ιατρού και η Παουλίνα Όσικ.

Απεβίωσαν:

• Στις 4.9.17 ο Απόστολος Βαζούκης, ετών 89, στην Πηγή.

• Στις 7.9.17 η Άρτεμις Κυρολίβαλου, ετών 77, στην Κλειδωνιά.

• Στις 9.9.17 η Αλεξάνδρα Λέτσιου, ετών 88, στη Μόλισσα.

• Στις 18.9.17 ο Παναγιώτης Μπάρμπας, ετών 67, στην Κόνιτσα.

• Στις 2.10.17 η Αγγελική Κετανίδου, ετών 86, στην Κόνιτσα.

• Στις 12.10.17 ο Ιωάννης Καραγιάννης, ετών 86, στην Κόνιτσα.

• Στις 16.10.17 η Βαρβάρα Ευαγγέλου, ετών 88, στην Κόνιτσα.

• Στις 19.10.17 η Δημητρούλα Κωστούλα, ετών 88, στο Αηδονοχώρι.

• Στις 21.10.17 η Ευγενία Μπουζού-

λα, ετών 84, στην Εξοχή.

- Στις 17.9.17 ο Κων/νος Μπλιθικιώτης, ετών 72 στη Λαγκάδα.

- Στις 4.10.17 ο Σπυρίδων Βαλτάς, ετών 91, στην Πυρσόγιαννη.

- Στις 11.10.17 η Χρυσούλα Παπαχαρίση, ετών 87, στην Καστάνιανη.

- Στις 21.10.17 ο Βασίλειος Σδούκος, ετών 84, στο Κεφαλοχώρι.

- Στις 19.10.17 η Αγόρω Δέδε, ετών 95, στο Πληκάτι.

- Στις 24.10.17 η Πανάγιω Λύτα, ετών 87, στην Πηγή.

- Στις 29.10.17 η Ρηνούλα Τζιάλλα, ετών 66, στην Κόνιτσα.

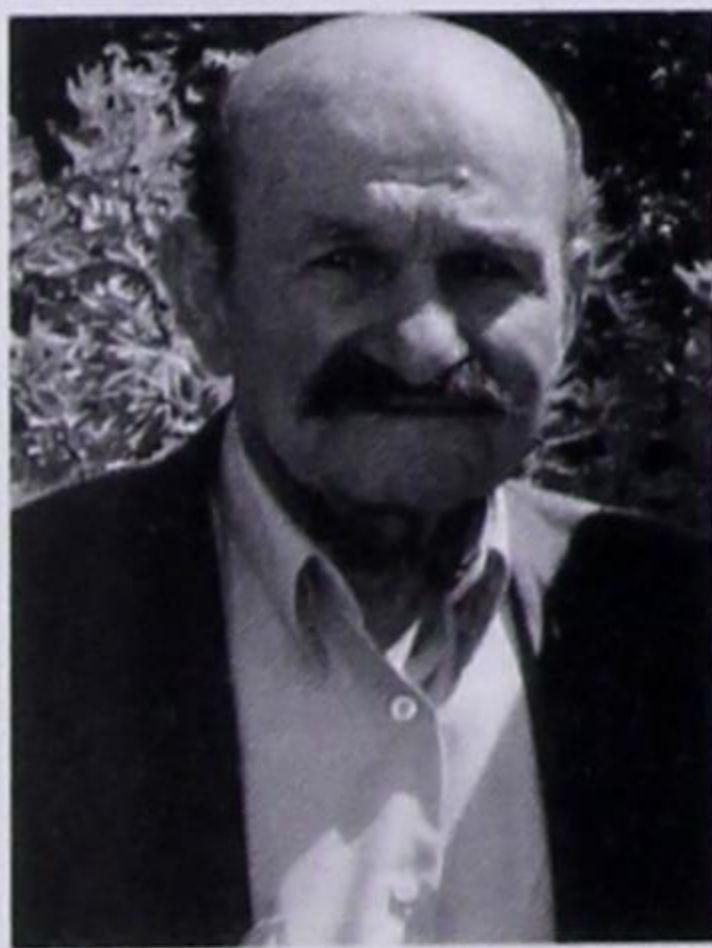
ΜΝΗΜΕΣ

Στις 17 Ιουλίου απεβίωσε στα Άρματα η Μαρίκα Βάρνα. Στη μνήμη της οι οικογένειες Γκίκα-Γεωργίου Νιατσια προσφέρουν στο περιοδικό ΚΟΝΙΤΣΑ 30 ευρώ.

- Στις 21 Σεπτεμβρίου απεβίωσε η λατρευτή μας μητέρα Ιφιγένεια Ι. Τσιλίφι. Στη μνήμη της τα παιδιά της προσφέρουν 50 ευρώ στο περιοδικό ΚΟΝΙΤΣΑ.

Αυτοί που έφυγαν

† Απόστολος Α. Βαζούκης ετών 89

Την 5η Σεπτέμβρη ώρα 5.30' μαζευτήκαμε και πάλι στο Κοιμητήριο του Αγ- Νικόλα, για να αποχαιρετήσουμε έναν ακόμη Γηγενή Πεκλαρίτη, τον Απο-

στόλη. Ο Αποστόλης γεννήθηκε στο Πεκλάρι το 1928. Πρωτότοκος γιος πολυμελούς οικογένειας του Αχιλλέα και της Αθηνάς.

Μεγάλωσε, ανδρώθηκε, σφυριλατημένος με τις πατριαρχικές αρχές της Ηπειρώτικης - Πεκλαρίτικης οικογένειας - του πάτερ Φαμίλια Αχιλλέα!

Σε νεαρά ηλικία, όπως όλοι οι Νέοι του χωριού εντάχτηκε στην παρέα του Τέκτονα πατέρα του, της πέτρας - κουβαλώντας λάσπη με την θλιβερή ξύλινη κοπάνα, πραγματικό μαρτύριο για τις τρυφερές εκείνες ηλικίες.

Ο Αποστόλης όμως, δεν άργησε να μυηθεί στην Τέχνη της Πέτρας και να εξελιχθεί σε Αρχιμάστορα, όλων των οικοδομικών ειδικοτήτων.

Την 10ετία του 40: έφηβος πλέον, δοκιμάστηκε, όπως όλοι οι νέοι του χωριού από την σύρραξη του ελληνοϊταλικού πολέμου και την Γερμανική κατοχή...

Φύσει και θέσει επαναστάτης δεν διστασε, μόλις στα 14σερά του χρόνια να ενταχθεί στην Αντίσταση των Νεων Ανδρών του χωριού, κατά της Γερμανικής Κατοχής. Την 10ετία του 50 μετά την λήξη του πολέμου και του εμφύλιου

σπαραγμού υπηρέτησε στις ένοπλες δυνάμεις, στο επίλεκτο Σώματα των ΚΟΜΑΝΤΟΣ πρασινοσκούφηδων-Λοκατζηδων!

Αποστρατεύτηκε, γύρισε στο Πεκλάρι, καιρός πλέον να ανοίξει το δικό του σπιτικό. Παντρεύτηκε την Ανθούλα, κόρη του Γιώργου και της Ουρανίας Ζώτου και απέκτησαν τα αξιόλογα παιδιά τους την Δημητρούλα (Τούλα) και τον Αχιλλέα.

Δεν δίστασε να μεταναστεύσει και στην μακρινή Γερμανία για μια καλύτερη ζωή - επέστρεψε στο Πεκλάρι ζώντας αρμονικά με τους γονείς του και την οικογένειά του- Ευτύχησε να γίνει παππούς και να καμαρώσει τα παιδιά των παιδιών του.

Ατυχώς το 2013 έφυγε από την ζωή ο σύντροφος της ζωής του Ανθούλα, ο χαμός της πλήγωσε βαθιά τον Αποστόλη - ζούσε με την θύμησή της...

Ποιός όμως θα ξεχάσει την προσφορά του Αποστόλη στα Παραδοσιακά, ιστορικά δρώμενα του χωριού! Πολυάσχολος και πολυτεχνίτης ασχολήθηκε και με την Παραδοσιακή Μούσα! Εξελίχθηκε σε άριστο Ακορντεονίστα, στη συνέχεια ασχολήθηκε με την εκμάθηση

κλαρίνου, συγκρότησε κομπανία με άλλους φιλόδοξους νέους του χωριού και στα δύσκολα εκείνα χρόνια της Μοναξιάς και της απομόνωσης το Πεκλάρι είχε τη δική του Παραδοσιακή ερασιτεχνική κομπανία, και όλοι μας διασκεδάσαμε ποικιλοτρόπος, χάριν της πρωτοβουλίας του Αποστόλη.

Θέλω να πιστεύω φίλε Αποστόλη ότι έφυγες ευχαριστημένος, έφυγες όρθιος, όπως το επιθυμούσες.

Κατά τον τελευταίο ασπασμό ευχηθήκαμε και προσευχηθήκαμε, όπως ο Πανάγαθος θεός τάξει την ψυχή σου εκεί όπου οι δίκαιοι αναπαύονται.

Τα μυρωμένα λουλούδια - απ' τις αυλές μας με τα οποία σκεπάσαμε το φέρετρό σου, ας γίνουν βάλαμο παρηγοριάς, για τους οικείους σου.

ΑΠΟΣΤΟΛΕ: ήσουν η ζώσα φωνή του χωριού, ήσουν η Ιστορική Παράδοση του χωριού μας.

Δεν σε ξεχνούμε!!!

«Τότε πεθαίνουν οι νεκροί

όταν τους λησμονούμε

Καλό σου ταξίδι φίλε

Αιώνια σου η μνήμη

Κ.Γ.Κ.

Συνδρομές

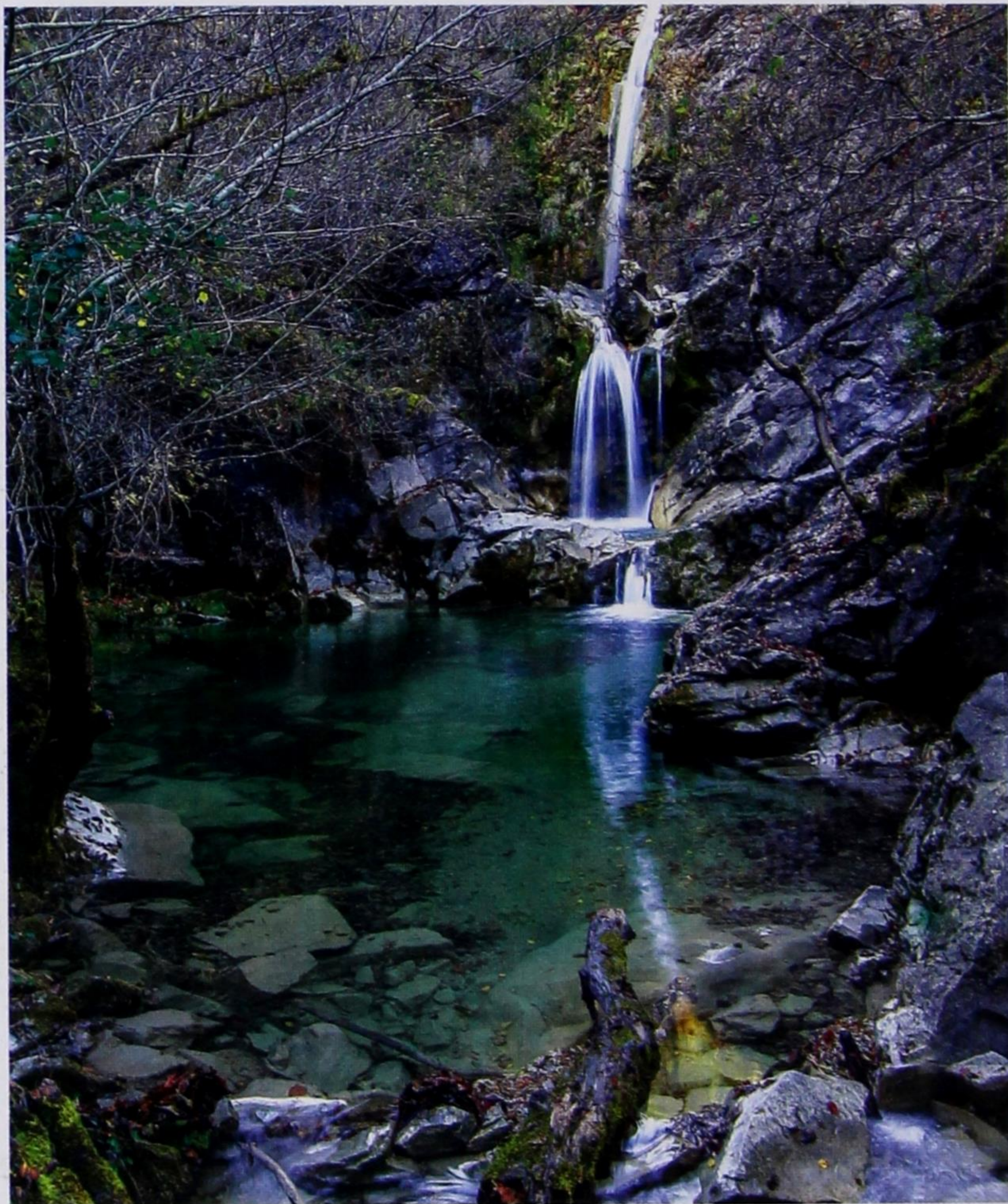
Φουρτζής Νίκος Αυστραλία	100	Νικολακοπούλου Φρειδερίκη Γιάννινα	20
Ζηκοπούλου Αριάδνη U.S.A.	100	Παπαδημητρίου Χρυσούλα Γιάννενα	30
Κατσιμπαρης Γιάννης U.S.A.	30	Καράντζιος Διον. Έδεσα	15
Αθανασόπουλος Κων. Αθήνα	20	Μικρογιαννάκη Βασιλική Νίκαια	15
Μουκούλης Αθαν. Αθήνα	30	Τρέσκας Κων/νος Πάτρα	15
Μουρεχίδου Αικατ. Αθήνα	30	Ρούβαλη Σοφία Βόλος	15
Παπαϊωαννίδης Μίμης Αθήνα	15	Ζήδρου Δήμητρα Κόνιτσα	50
Κίτσιος Αριστοτέλης Αθήνα	15	Καραγιάννη Ελένη Κόνιτσα	50
Τασούλας Κων/νος Αθήνα	100	Ευαγγέλου Λαμπρινή Κόνιτσα	15
Τσιάτσης Παναγ. Αθήνα	30	Πορέτσης Μηνάς Κόνιτσα	50
Βουδούρη Άννα Αθήνα	30	Φουνταράς Κώστας Κόνιτσα	20
Λέτσιος Γεώργιος Αθήνα	20	Λόλα Σοφία Κόνιτσα	20
Τσιτσιράγκος Παύλος Αθήνα	30	Ιερ. Τζήμος Μηνάς Ελεύθερο	20
Τράντας Αντ. Θεσ/νίκη	15	Βανούση Θάλεια Αηδονοχώρι	15
Μηλιώνη Κατερίνα Θεσ/νίκη	20	Βουρδούκας Ευθύμιος Πηγή	15
Τράντας Αντώνης Θεσ/νίκη	15	Λασπονίκος Νίκος Καβάσιλα	20
Νικόπουλος Αντ. Θεσ/νίκη	30	Φασούλης Τάσος Κεφαλοχώρι	20
Δάλλα Παναγιώτα Θεσ/νίκη	15	Μίσσιος Αθαν. Γερμανία	50
Χατζής Βασ. Θεσ/νίκη	15	Ζηκοπούλου Αριάδνη U.S.A.	100
Χαλούλου Σταυρούλα Γιάννινα	30	Κολοκυθά Αικ. Καλαμέτα	20
Ζήκας Δημ. Γιάννινα	20	Γιάκκας Γεωργ. Λάρισα	20
Κήτας Δημ. Γιάννινα	80	Δήσιος Παναγ. Μέγαρο	20
Τσιαλιαμάνη Αικατ. Γιάννινα	20	Ρούβαλης Σπύρος Αλαξάνδρεια	20
Τσιαλιαμάνης Πέτρος Γιάννινα	30	Παπαϊωάννου Ιωαν. Γιάννινα	20
		Πούλιος Παν. Γιάννινα	20
		Κεφσερίδου Άννα Γερμανία	30

Μετεωρολογικά στοιχεία από τον σταθμό του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών στην Κόνιτσα σε συνεργασία με το Metar.gr. (www.metar.gr)

Θέση Σταθμού: Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας-Πραμάντων (υψόμ. 530m)

Ιστοσελίδα Σταθμού: <http://penteli.meteo.gr/stations/konitsa/>

Σεπτέμβριος 2017			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών ανέμος
Θερμοκρασία (°C)					
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
18,6	35,7	6,2	50,0	11	BBA
Οκτώβριος 2017					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών ανέμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
13,6	29,4	1,8	49,6	5	BBA

Καταρράκτης κάτω από την Γκαμήλα (Ηλιοχώρι).

ΥΠΟΔ.1031 ΚΑΥ.25.90.09.0010	
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ / RETOUR	
Άγνωστος	☐ Inconnu
Διεύθυνση ανεπαρκής	☐ Adresse insuffisante
Απαράδεκτο	☐ Refusé
Απεβίωσε	☐ Décédé
Συνωνυμία	☐ Synonymie
Δ/ση δυσανάγνωστη	☐ Adresse illisible
Αζήτητο	☐ Non réclamé
Έφυγε χωρίς να αφήσει διεύθυνση	☐ Parti sans laisser d' adresse

ΔΙΜΗΝΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Κόνιτσα 441 00
Τηλ. 26550 22-464
22.212

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
ΚΟΝΙΤΣΑΣ
Αρ. Αδείας
2573

